

**UCHWAŁA NR XXXIX.206.2026
RADY GMINY MASŁOWICE**

z dnia 16 czerwca 2026 r.

**w sprawie przyjęcia „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025–2028
z perspektywą do roku 2032”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2026 r. poz. 662) oraz art. 17 ust. 1 i ust. 2 pkt. 3, art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 r. poz. 647, Dz.U. 2024 r. poz. 1940, Dz.U. 2025 r. poz. 1080, Dz.U. 2025 r. poz. 1812, Dz.U. 2025 r. poz. 303, M.P. 2025 r. poz. 769, M.P. 2025 r. poz. 1016, Dz.U. 2025 r. poz. 1863, Dz.U. 2026 r. poz. 426, Dz.U. 2026 r. poz. 605, Dz.U. 2026 r. poz. 607) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025–2028 z perspektywą do roku 2032” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Masłowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Sarna

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032

Masłowice 2025 r.

Opracowanie wykonano przez:

GRANTS
CONSULTING

Autor opracowania: Bartosz Supeł

przy współpracy pracowników

Urzędu Gminy Masłowice

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW	5
WSTĘP	5
CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	5
STRUKTURA PROGRAMU I METODYKA PRAC	7
PODSTAWA PRAWNA	8
SPÓJNOŚĆ Z DOKUMENTAMI NADRZĘDNYMI	9
STRESZCZENIE	10
OCENA STANU ŚRODOWISKA	12
CHARAKTERYSTYKA GMINY MASŁOWICE	12
POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	12
DEMOGRAFIA	15
GOSPODARKA	16
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚĆ POWIETRZA	16
STAN WYJŚCIOWY	16
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	22
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	23
ZAGROŻENIA HAŁASEM	24
STAN WYJŚCIOWY	24
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	29
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	29
POLE ELEKTROMAGNETYCZNE	30
STAN WYJŚCIOWY	30
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	33
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	33
GOSPODAROWANIE WODAMI	34
STAN WYJŚCIOWY	34
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	46
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	46
ZAGROŻENIE SUSZĄ	47
ZAGROŻENIE POWODZIĄ	50
OCHRONA WÓD W RAMACH DYREKTYWY AZOTANOWEJ	54

GOSPODARKA WODNO – ŚCIEKOWA	55
STAN WYJŚCIOWY	55
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	56
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	57
ZASOBY GEOLOGICZNE	57
STAN WYJŚCIOWY	57
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	59
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	59
GLEBY	61
STAN WYJŚCIOWY	61
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	63
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	63
GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	64
STAN WYJŚCIOWY	64
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	69
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	69
ZASOBY PRZYRODNICZE	70
STAN WYJŚCIOWY	70
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	75
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	75
ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	76
STAN WYJŚCIOWY	76
EFEKTY REALIZACJI DOTYCHCZASOWEGO POŚ	78
OCENA STANU – ANALIZA SWOT	78
ADAPTACJA DO ZMIAN KLIMATU I NADZWYCZAJNE ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA	79
EDUKACJA EKOLOGICZNA	80
MONITORING ŚRODOWISKA	81
<u>CELE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA, ZADANIA I ICH FINANSOWANIE</u>	<u>82</u>
<u>SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA</u>	<u>90</u>
<u>SPIS TABEL</u>	<u>92</u>
<u>SPIS MAP</u>	<u>93</u>

Wykaz skrótów

Wykaz skrótów	Wyjaśnienie
ARMiR	Agencja Rozwoju i Modernizacji Rolnictwa
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JCWP	Jednolite Części Wód Powierzchniowych
JCWpd	Jednolite Części Wód Podziemnych
ODR	Ośrodek Doradztwa Rolniczego
OZE	Odnawialne źródła energii
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
PGW WP	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
RDOŚ	Regionalna dyrekcja Ochrony Środowiska
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR	Zakłady Dużego Ryzyka
ZZR	Zakłady Zwiększonego Ryzyka

Wstęp

Cel i zakres opracowania

Obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2025.647 t.j.). Zgodnie z art. 17 wspomnianej ustawy organ gminy sporządza program ochrony środowiska. Z wykonania programu organ wykonawczy jest zobligowany do przygotowania co dwa lata raportu, który jest przedstawiany Radzie Gminy. Głównym celem sporządzenia, uchwalenia i wdrażania programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem łączącą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska oraz przyrody. Program ochrony środowiska w swoich założeniach powinien spełniać wymagania określone w art. 14, art. 17 i art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zasady i tryb udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Program ochrony środowiska zgodnie z art. 13 i art.

14 ustawy Prawo ochrony środowiska ma określać przede wszystkim zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W związku z tym, że polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. (Dz.U.2025.198 t.j.) program ochrony środowiska powinien być spójny z strategiami i programami strategicznymi obowiązującymi na terenie gminy.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowią, iż „projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [...] wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”. Niemniej po uzgodnieniu braku potrzeby przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska istnieje możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska ważne są konsultacje społeczne podczas całego procesu jego tworzenia, a następnie jego realizacji i wdrażania. Dlatego też podczas procesu powstawania dokumentu Gmina Masłowice zagwarantuje możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Na etapie konstruowania założeń do Programu wszystkie komórki organizacyjne zajmujące się szeroko pojętą ochroną środowiska oraz inne jednostki zostały poproszone o sprecyzowanie zadań, jakie będą realizowane na obszarze gminy do roku 2032, co stanowi formę włączenia w prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu. Po pozytywnym zaopiniowaniu niniejszego dokumentu przez Zarząd Powiatu Radomszczańskiego **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032** zostanie przyjęty uchwałą Rady Gminy Masłowice do realizacji.

Z wykonania POŚ Wójt Gminy Masłowice powinien, co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Gminy oraz przekazać do wiadomości do organu wykonawczego Powiatu Radomszczańskiego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 jest kontynuacją zadań określonych w Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 przyjętym uchwałą Nr Uchwały Nr XLVI.235.2021 Rady Gminy Masłowice z dnia 18 października 2021 roku.

Program spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie „**Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska**”, co oznacza to, że w przygotowanym programie:

- została dokonana ocena stanu środowiska z uwzględnieniem obszarów przyszłej interwencji;
- w ramach opisu stanu środowiska uwzględnione zostały zagadnienia horyzontalne: adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska;
- uwzględnione zostały cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska;
- określony został harmonogram rzeczowo – finansowy dla zadań własnych samorządu oraz zadań monitorowanych.

Ponadto, podczas opracowywania programu uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz programach sektorowych, strategiach i istniejących planach rozwoju.

Struktura Programu i metodyka prac

Struktura Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 odzwierciedla ministerialne wytyczne. Poszczególne rozdziały charakteryzują i omawiają zagadnienia wstępne, ocenę stanu środowiska, cele, zadania i ich finansowanie oraz system realizacji programu.

Metodyka pracy obejmowała:

I etap: prace przygotowawcze polegające na zebraniu potrzebnych materiałów źródłowych oraz analizie danych zastanych dotyczących aktualnego stanu środowiska na obszarze gminy. Kolejnym krokiem było opracowanie diagnozy stanu środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem dziesięciu obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami. W dokumencie uwzględniono adaptację do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska. Opisane zostały rezultaty wdrażania obowiązującego programu ochrony środowiska, dokonano analizy SWOT, na podstawie której określono najpoważniejsze zagrożenia dla gminy z zakresu analizowanych obszarów interwencji. Dane zostały pozyskane zebranie szczegółowych danych z Urzędu Gminy Masłowice, Starostwa Powiatowego w

Radomsku, Łódzkiego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego w Łodzi oraz jednostek realizujących zadania środowiskowe na terenie gminy, w tym między innymi WIOŚ, RDOŚ. Na podstawie dokonanej oceny i analizy stanu środowiska przyrodniczego określono cele, kierunki i zadania, a następnie opracowano harmonogram rzeczowo – finansowy z uwzględnieniem formy finansowania, osobno dla zadań własnych gminy oraz osobno dla zadań monitorowanych.

Podstawa prawna

Program Ochrony Środowiska został sporządzony zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów prawnych dotyczących zagadnień ochrony środowiska. Podstawę prawną Programu stanowią wymienione niżej ustawy oraz akty wykonawcze do tych ustaw:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku, Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2025.647 t.j.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 roku, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na (Dz.U.2024.1112 t.j.),
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku, o ochronie przyrody (Dz.U.2024.1478 t.j.),
- ustawa z dnia 28 września 1991 roku, o lasach (Dz.U.2025.567 t.j.),
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku, Prawo wodne (Dz.U.2025.960 t.j.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku, o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U.2024.757 t.j.),
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku, o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U.2020.2187 t.j.),
- ustawa z dnia 17 lipca 2009 roku o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, zmieniona ustawą z dnia 15 kwietnia 2021 roku o zmianie ustawy systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2022.673 t.j.),
- ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2025.733 t.j.),
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U.2024.1290 t.j.),
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz.U.2023.1587 t.j.),
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U.2024.82 t.j.),
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U.2025.418 t.j.),
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 roku o nawozach i nawożeniu (Dz.U.2024.105 t.j.),

- ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2024.1130 t.j.),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz.U.2023.1580 t.j.),
- ustawa z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U.2024.425 t.j.),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2007 nr 120 poz. 826, tekst jednolity: Dz.U.2014 poz. 112),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U.2019 poz. 1839),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 roku w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2311),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2019 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2448),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomów ograniczania masy tych odpadów (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2412),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 2167),
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz.10).

Spójność z dokumentami nadrzędnymi

Projekt Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 uwzględnia założenia zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla:

Nadrzędne dokumenty strategiczne na poziomie krajowym:

- długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko,

- Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Polityka ekologiczna państwa 2030.

Dokumenty krajowe sektorowe:

- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2030,
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028,
- Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów (KPZPO) – aktualizacja na lata 2023–2028 z perspektywą do 2035 r.,
- Strategiczny Plan Adaptacyjny dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą na 2030,
- Program Wodno-Środowiskowy Kraju - aktualizacja 2023–2028 z perspektywą do 2035 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027,
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027.

Dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym:

- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (SRWŁ 2030),
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031,
- Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej,
- Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032,

Dokumenty szczebla lokalnego:

- Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomszczańskiego na lata 2023-2025 z uwzględnieniem perspektywy do 2030 roku,
- Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023-2030.

Streszczenie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest **Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice**, obejmujący okres od **2025 do 2028 roku**, z perspektywą do **2032 roku**.

Zgodnie z obowiązującym w Polsce prawem, gmina jest zobowiązana do cyklicznej aktualizacji tego typu dokumentów strategicznych. Program obejmuje szeroką tematykę związaną z analizą stanu środowiska oraz infrastruktury na terenie gminy.

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy stanu środowiska wyznaczono cele ekologiczne, których realizacja do roku 2032 ma na celu:

- poprawę jakości środowiska tam, gdzie występują niekorzystne warunki,
- utrzymanie dobrego stanu tam, gdzie został już osiągnięty.

Do opisu stanu środowiska i infrastruktury wykorzystano dane pochodzące z **Urzędu Gminy Masłowice**, a także z innych instytucji działających na terenie gminy. W analizie uwzględniono również informacje pozyskane z jednostek zajmujących się monitoringiem środowiska, takich jak:

- **Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ)** w Warszawie,
- **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ)** w Łodzi,
- **Główny Urząd Statystyczny (GUS)** w Łodzi.

Gmina Masłowice położona jest w **województwie łódzkim**, w **powiecie radomszczańskim**.

Obszar gminy charakteryzuje się typowo rolniczym krajobrazem, z rozproszoną zabudową wiejską i licznymi terenami zielonymi. Gmina graniczy z gminami: Żytno, Kobbiele Wielkie, Gorkowice, Łęki Szlacheckie i Przedbórz. Przez jej teren przebiegają drogi lokalne oraz regionalne szlaki komunikacyjne.

Obszary interwencji środowiskowej:

Na podstawie analizy stanu środowiska zidentyfikowano następujące obszary wymagające interwencji:

- jakość powietrza atmosferycznego,
- klimat akustyczny,
- promieniowanie elektromagnetyczne,
- wody powierzchniowe i podziemne,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- gleby,
- gospodarka odpadami,
- zasoby przyrodnicze.

Kierunki interwencji i cele ekologiczne:

W oparciu o powyższe obszary wyznaczono kierunki działań:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza;
- Ochrona przed hałasem;
- Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym;
- Gospodarowanie wodami;
- Gospodarka wodno-ściekowa;

- Ochrona gleb;
- Racjonalna gospodarka odpadami;
- Zachowanie zasobów przyrodniczych.

Priorytety Programu:

- Poprawa stanu środowiska na terenie Gminy Masłowice
- Rozwój gospodarczy gminy w zgodzie z zasadami zrównoważonego rozwoju

Główny cel Programu:

„Zrównoważony rozwój Gminy Masłowice ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i poszanowania zasobów przyrodniczych”

Monitoring i ewaluacja:

Po dwóch latach wdrażania Programu, Gmina Masłowice będzie zobowiązana do sporządzenia **Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska**, w którym zostaną przeanalizowane podjęte działania oraz stopień realizacji założonych celów.

Program będzie stanowił podstawę do:

- planowania działań prośrodowiskowych,
- ubiegania się o środki zewnętrzne na inwestycje ekologiczne,
- prowadzenia spójnej polityki środowiskowej na poziomie lokalnym.

Ocena stanu środowiska

Charakterystyka Gminy Masłowice

Położenie geograficzne i uwarunkowania przyrodnicze

Gmina Masłowice położona jest we wschodniej części powiatu radomszczańskiego, w województwie łódzkim. Graniczy z gminami: Gorzkowice, Kodrąb, Kobbiele Wielkie, Łęki Szlacheckie, Przedbórz, Ręczno oraz Wielgomłyny. Siedzibą gminy jest wieś Masłowice. Gmina obejmuje obszar o powierzchni 116,2 km², co stanowi około 8% powierzchni powiatu. Teren gminy charakteryzuje się rozproszoną zabudową wiejską, z dominacją funkcji rolniczej. Położenie gminy Masłowice na tle województwa łódzkiego oraz powiatu radomszczańskiego przedstawiają poniższe mapy.

Mapa nr 1 – Gmina Masłowice na tle województwa łódzkiego¹

¹ Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023 – 2030 (Projekt).

Mapa nr 2 – Gmina Masłowice w powiecie radomszczańskim

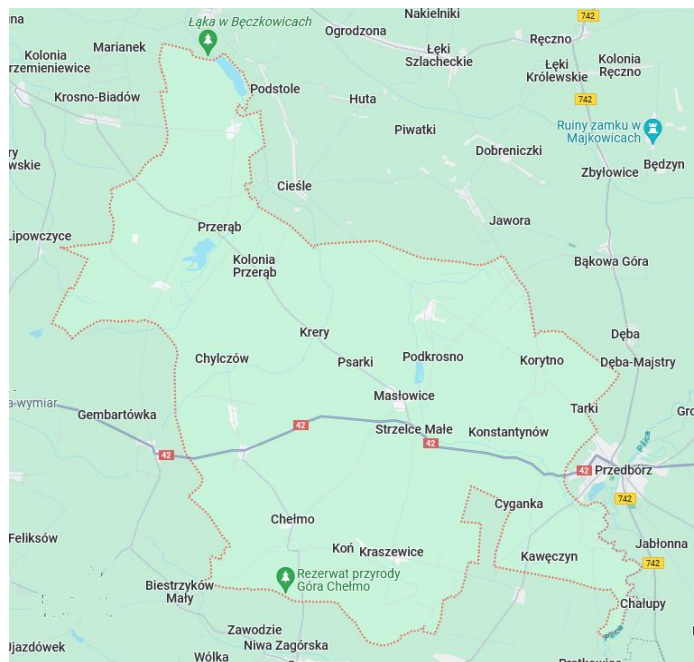

W skład gminy Masłowice wchodzi 17 sołectw, których wykaz i położenie przedstawiają poniższe tabela i mapa:

Tabela nr 1 - Wykaz sołectw gminy Masłowice²

Lp.	Sołectwo
1.	Bartdzieje
2.	Borki
3.	Chełmo
4.	Granice
5.	Huta Przerębska
6.	Kalinki
7.	Kawęczyn
8.	Koconia
9.	Korytno
10.	Kraszewice
11.	Łączkowice
12.	Masłowice
13.	Ochotnik
14.	Przerąb
15.	Strzelce Małe
16.	Tworowice
17.	Wola Przerębska

Mapa nr 3 – Gmina Masłowice³

² <https://bip.maslowice.pl/?bip=1&cid=180&bsc=N>

³ <https://maps.google.pl/maps>

Obszar gminy znajduje się w obrębie Wyżyny Przedborskiej, będącej częścią Wyżyny Środkowopolskiej. Teren jest lekko falisty, z lokalnymi wyniesieniami, takimi jak Góra Chełmo – najwyższy punkt w okolicy, o charakterze geologicznym i krajobrazowym.

Wysokości względne wahają się od 200 do 300 m n.p.m., co sprzyja różnorodności siedlisk i mikroklimatu.

Gleby i użytkowanie terenu:

- **Gleby:** Dominują gleby brunatne i pseudobielicowe, o średniej przydatności rolniczej. Występują także gleby piaszczyste i gliniaste.
- **Użytki rolne:** Stanowią około 72% powierzchni gminy. Uprawia się głównie zboża, ziemniaki oraz rośliny pastewne.
- **Lasy:** Zajmują około 16% powierzchni. Są to głównie lasy mieszane z przewagą sosny, dębu i brzozy.

Gmina leży w zlewni rzeki Luciąża, będącej dopływem Pilicy. Obszar należy do dorzecza Warty. Występują tu także drobne cieki wodne, rowy melioracyjne oraz niewielkie zbiorniki wodne o znaczeniu lokalnym.

Zagrożenie powodziowe jest niewielkie, jednak w dolinach rzecznych występują okresowe podtopienia.

Walory przyrodnicze i obszary chronione

Rezerwat przyrody „Góra Chełmo”

- Chroni wzgórze zbudowane z piaskowców dolnokredowych
- Występują tu siedliska lasów mieszanych, muraw kserotermicznych oraz stanowiska chronionych gatunków roślin
- Obszar o dużym znaczeniu edukacyjnym i turystycznym

Inne formy ochrony:

- Obszary cenne przyrodniczo, nieobjęte formalną ochroną, np. śródleśne łąki, torfowiska, zadrzewienia śródpolne;
- Potencjał do utworzenia użytków ekologicznych i stref buforowych.

Demografia

Gmina Masłowice została oficjalnie zaliczona do grupy gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w ramach programowania unijnego na lata 2021–2027.

Gminy zagrożone marginalizacją to takie, które:

- Doświadczają **spadku liczby ludności** i starzenia się społeczeństwa;
- Mają **ograniczony dostęp do usług publicznych** (np. edukacja, zdrowie, transport);

- Cechują się **niskim poziomem aktywności gospodarczej**;
- Są narażone na **wykluczenie społeczne i przestrzenne**.

Demografia Gminy Masłowice– stan na koniec 2024 r.

Liczba ludności:

- 3 868 mieszkańców;
- Gmina stanowi ok. 3,4% ludności powiatu radomszczańskiego;
- Gęstość zaludnienia: 34 osoby/km² – znacznie poniżej średniej krajowej.

Struktura płci:

- Kobiety: 50,6%;
- Mężczyźni: 49,4%.

W latach 2000–2015 odnotowano spadek liczby ludności o 4,7%. Trend demograficzny wskazuje na powolny ubytek naturalny i migracyjny, typowy dla gmin wiejskich.

Gospodarka

Gmina Masłowice jest typowo rolniczą gminą. Użytki rolne stanowią 71,6% powierzchni gminy. Rolnictwo jest filarem lokalnej gospodarki

- Dominują gospodarstwa indywidualne o charakterze tradycyjnym;
- Uprawy: zboża, ziemniaki, rzepak, warzywa gruntowe;
- Hodowla: bydło, trzoda chlewna, drób.

Działają głównie firmy rodzinne: usługi budowlane, transportowe, mechaniczne, sklepy spożywcze. Brak jest większych zakładów przemysłowych, co jest typowe dla gmin wiejskich.

Ochrona klimatu i jakość powietrza

Stan wyjściowy

Klimat

Klimat Gminy Masłowice należy do typu umiarkowanego przejściowego, typowego dla centralnej Polski⁴.

Temperatura:

- Średnia roczna: ok. 8–9°C;

⁴ <https://meteo.imgw.pl/>

- Lato: ciepłe, z temperaturami sięgającymi 25–30°C w lipcu;
- Zima: chłodna, z temperaturami spadającymi do –5°C, sporadycznie niżej.

Opady:

- Roczna suma opadów: ok. 550–650 mm;
- Najwięcej opadów przypada na maj–lipiec;
- Zimą występują opady śniegu, choć pokrywa śnieżna jest zazwyczaj nietrwała.

Wiatr i zjawiska atmosferyczne:

- Dominujące kierunki wiatru: z zachodu i południowego zachodu;
- W okresie letnim możliwe burze i lokalne gradobicia;
- Jesienią i zimą częste mgły i przymrozki.

Jakość powietrza

Gmina Masłowice należy do strefy łódzkiej w systemie oceny jakości powietrza w Polsce. Strefy te są wyznaczone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska, i odpowiadają podziałowi administracyjnemu kraju — czyli województwom.

Roczne oceny jakości powietrza, dokonywane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, prowadzone są w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych / docelowych / celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

dwutlenek siarki (SO₂),
 dwutlenek azotu (NO₂),
 tlenek węgla (CO),
 benzen (C₆H₆),
 ozon (O₃),
 pył zawieszony PM₁₀,
 pył zawieszony PM_{2,5},
 ołów (Pb) w pyle zawieszonym PM₁₀,
 arsen (As) w pyle zawieszonym PM₁₀,

kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM10,
nikiel (Ni) w pyłe zawieszonym PM10,
benzo(a)piren (B(a)P) w pyłe zawieszonym PM10⁵.

Tabela nr 2 - Zestawienie stref w województwie łódzkim w 2024 roku

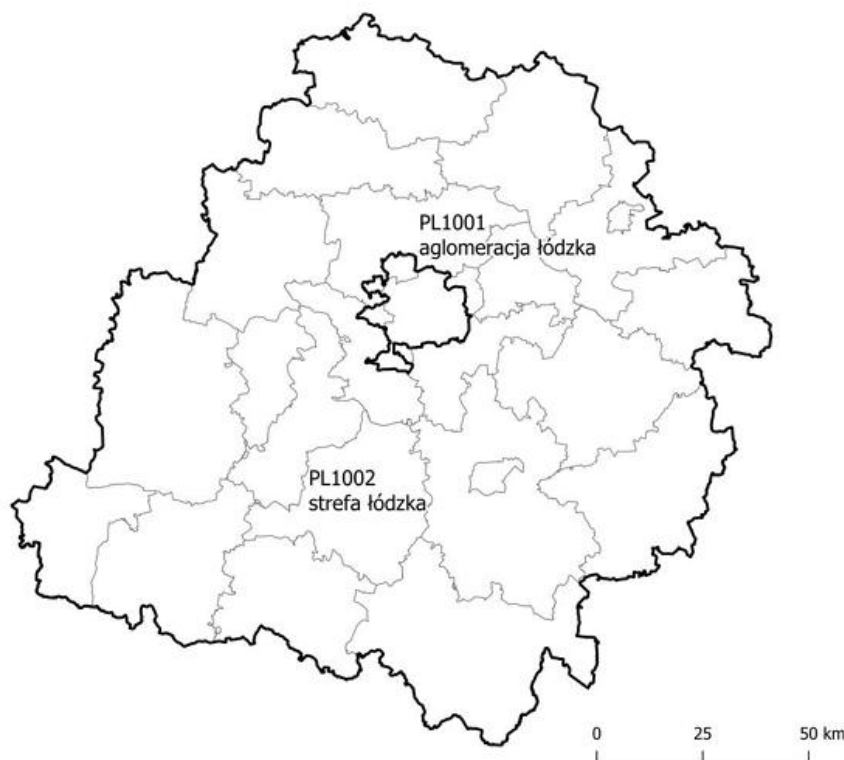
Lp.	Kod strefy	Nazwa strefy	Typ strefy	Powierzchnia strefy [km ²]	Liczba mieszkańców strefy	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony zdrowia ludzi [tak/nie]	Klasyfikacja wg kryteriów dot. ochrony roślin [tak/nie]
1	PL1001	aglomeracja łódzka	aglomeracja	409	807 389	tak	nie
2	PL1002	strefa łódzka	reszta województwa	17 810	1 555 130	tak	tak

Mapa nr 4 - Podział województwa łódzkiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2024 roku⁶

⁵

https://powietrze.lodzkie.pl/files/Roczna_ocena_jakosci_powietrza_w_województwie_lodzkiem_za_rok_2024.pdf

⁶ Tamże.

Zestawienie gmin, na obszarze których wystąpiło przekroczenie w województwie łódzkim w 2024 roku

Cel ochrony	Wskaźnik	Typ normy	Kod strefy	Nazwa strefy	Czas uśredniania (parametr)	Gminy, na obszarze których wystąpiło przekroczenie
OZ – Ochrona zdrowia ludzi	BaP(PM10)	Poziom docelowy	PL1001	aglomeracja łódzka	Średnia roczna	Pabianice (m); Zgierz (m); Łódź (m)
			PL1002	strefa łódzka	Średnia roczna	Andrespol (w); Bełchatów (w); Bielawy (w); Brzeziny (m); Brzeziny (w); Błaszki (mw); Czarnożyły (w); Dobroń (w); Działoszyn (mw); Gorkowice (w); Głowno (m); Głowno (w); Kleszczów (w); Koluski (mw); Masłowice (w); Mokro (w); Opoczno (mw); Ozorków (m); Ozorków (w); Pajęczno (mw); Piotrków Trybunalski (m); Przedbórz (mw); Radomsko (m); Radomsko (w); Sieradz (m); Sieradz (w); Skierniewice (m); Stryków (mw); Sędziejowice (w); Tomaszów Mazowiecki (m); Tomaszów Mazowiecki (w); Warta (mw); Wieluń (mw); Zapolice (w); Zduńska Wola (m); Zduńska Wola (w); Żelów (mw); Żłoczew (mw); Ładzice (w); Łask (mw); Łowicz (m); Łowicz (w); Żychlin (mw)
O ₃	Poziom celu długoterminowego		PL1001	aglomeracja łódzka	Śr. 8-godz.	Aleksandrów Łódzki (mw)*; Konstantynów Łódzki (m); Pabianice (m); Zgierz (m); Łódź (m)
			PL1002	strefa łódzka	Śr. 8-godz.	Aleksandrów (w); Aleksandrów Łódzki (mw)*; Andrespol (w); Bedlno (w); Bełchatów (m); Bełchatów (w); Biała (w); Biała Rawska (mw); Białaczów (mw); Bielawy (w); Bolesławiec (mw); Bolimów (mw); Brzeziny (m); Brzeziny (w); Brzeźno (w); Brąszewice (w); Brójce (w); Buczek (w); Budziszewice (w); Burzenin (w); Błaszki (mw); Będków (w); Chańno (w); Cielądz (w); Czarnocin (w); Czarnożyły (w); Czastary (w); Czerniewice (w); Dalików (w); Daszyna (w); Dmosin (w); Dobroń (w); Dobryszce (w); Domaniewice (w); Drużbice (w); Drzewica (mw); Działoszyn (mw); Dłutów (w); Dąbrowice (mw); Galewice (w); Gidle (w); Godzianów (w); Gomunice (w); Gorkowice (w); Goszczanów (w); Grabca (w); Grabów (mw); Głowno (m); Głowno (w); Gluchów (w); Góra Świętej Małgorzaty (w); Inowłódz (mw); Jeżów (mw); Kamieńsk (mw); Kiernozia (mw); Kielczygłów (w); Kleszczów (w); Klonowa (w); Kluki (w); Kobbiele Wielkie (w); Kocierzew Południowy (w); Kodrąb (w); Koluski (mw); Konopnica (w); Kowiesy (w); Krośnice (mw); Krzyżanów (w); Ksawerów (w); Kutno (m); Kutno (w); Łgota Wielka (w); Lipce Reymontowskie (w); Lubochnia (w); Lutomiersk (mw); Lututów (mw); Maków (w); Masłowice (w); Mniszków (w); Mokro (w); Moszczenica (w); Nieborów (w); Nowa Brzeźnica (w); Nowe Ostrowy (w); Nowosolna (w); Nowy Kawęczyn (w); Opoczno (mw); Oporów (w); Osjałów (mw); Ostrówek (w); Ozorków (m); Ozorków (w); Pabianice (w); Pajęczno (mw); Paradyż (w); Parzęczew (mw); Piotrków Trybunalski (m); Piątek (mw); Poddebice (mw); Poświętne (w); Przedbórz (mw); Pątnów (w); Pęczniew (w); Radomsko (m); Radomsko (w); Rawa Mazowiecka (m); Rawa Mazowiecka (w); Regnów (w); Rogów (w); Rokiciny (w); Rozprza (mw); Rusiec (w); Rzeczca (w); Rzgów (mw); Rząśnia (w); Ręczno (w); Sadkowice (w); Siemkowice (w); Sieradz (m); Sieradz (w); Skierniewice (m); Skierniewice (w); Skomlin (w); Sokolniki (w); Stryków (mw); Strzelce (w); Strzelce Wielkie (w); Sulejów (mw); Sulmierzyce (w); Szadek (mw); Szczerców (w); Sławno (w); Słupia (w); Sędziejowice (w); Tomaszów Mazowiecki (m); Tomaszów Mazowiecki (w); Tuszyn (mw); Ujazd (mw); Uniejów (mw); Warta (mw); Wartkowice (w); Widawa (w); Wielgomłyny (w); Wieluń (w); Wieruszów (mw); Wierzchnas (w); Witonia (w); Wodzierady (w); Wola Krzysztoporska (w); Wolbórz (mw); Wróblew (w); Zadzim (w); Zapolice (w); Zduny (w); Zduńska Wola (m); Zduńska Wola (w); Żelów (mw); Zgierz (w); Żłoczew (mw); Świnice Warckie (w); Ładzice (w); Łanięta (w); Łask (mw); Łowicz (m); Łowicz (w); Lubnice (w); Łyszkowice (w); Łęczca (m); Łęczca (w); Łęki Szlacheckie (w); Żarnów (mw); Zelechinek (w); Żychlin (mw); Żytno (w)

Przekroczenia Gmina Masłowice

BaP(PM10) poziom docelowy

W roku 2024, jak i w latach ubiegłych, stwierdzono na obszarze województwa łódzkiego przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Na 5 spośród 17 stanowisk pomiarowych nie odnotowano wartości przekraczającej $D_{dc}=1$ ng/m³. Na stanowiskach z przekroczeniem poziomu docelowego stężenia średnie roczne wyniosły 2 ng/m³. Na żadnym ze stanowisk nie zmierzono stężenia średniorocznego wyższego niż 2 ng/m³. Najniższe stężenia benzo(a)pirenu zmierzono na terenach ucieplonych (tj. podłączonych do ciepłowni/elektrociepłowni) oraz na terenach wiejskich. Tutaj wartości średnie roczne oscylowały w okolicach 1 ng/m³, w pojedynczych przypadkach 2 ng/m³. Dostrzegalna jest duża zmienność sezonowa stężenia B(a)P w pyłe PM10 w ciągu roku. W sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 były dużo wyższe niż w okresie letnim. Identycznie jak w przypadku pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, główną przyczyną przekroczenia poziomu docelowego B(a)P była nadmierna emisja niska (powierzchniowa) z dużych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej niepodłączonej do sieci ciepłej, spowodowana spalaniem paliw stałych do celów grzewczych. Oprócz emisji benzo(a)pirenu do powietrza, dodatkową przyczyną wzrostu stężenia danego zanieczyszczenia w powietrzu były warunki meteorologiczne w okresie grzewczym (inwersja temperatury, mała prędkość wiatru).

O₃ przekroczenie poziomu celu długoterminowego

W 2024 r. nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego ozonu. Stwierdzono natomiast przekroczenie poziomu celu długoterminowego.

Jako przyczynę przekroczeń poziomu celu długoterminowego wskazuje się występowanie w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursorzy ozonu z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic strefy.

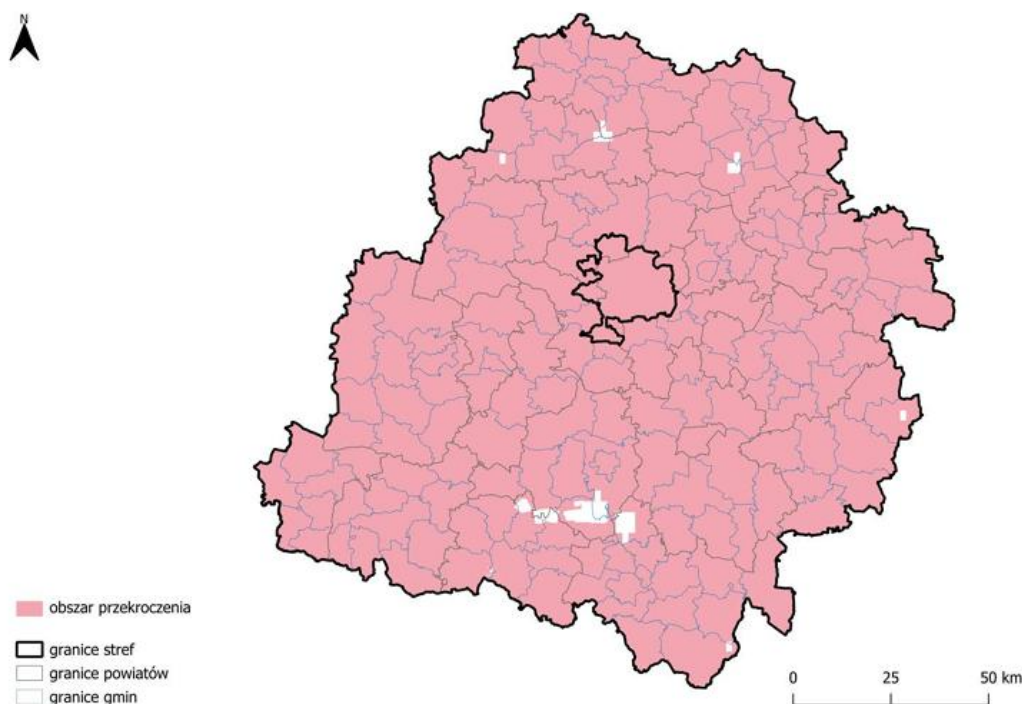
Z analizy oszacowanych granic obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu wynika, iż obszary te obejmują zdecydowaną większość powierzchni województwa - 99%, zamieszkałą przez ok. 99,9% mieszkańców województwa.

Ozon jest zanieczyszczeniem wielkoobszarowym. Powstawanie ozonu jest ściśle uzależnione od warunków meteorologicznych. Maksymalne stężenia występują w sezonie letnim i skorelowane są z wysokimi temperaturami, nasłonecznieniem oraz małą wilgotnością powietrza, co wpływa na intensyfikację procesów fotochemicznych powodujących powstawanie ozonu z jego gazowych prekursorów występujących w powietrzu. Emisja

prekursorów (tj. związków chemicznych, z których powstaje ozon – NOX, NMLZO, CO, CH4) utrzymuje się w tym okresie cały czas na wysokim poziomie. W roku 2024 okres wiosenno-letni cechował się małą liczbą dni z opadami, wysokimi temperaturami powietrza, dużym nasłonecznieniem. Sprzyjało to powstawaniu ozonu w przyziemnej warstwie troposfery. Nie zanotowano jednak przekroczeń poziomu docelowego ozonu S8max_d (nie więcej niż 25 dni ze stężeniem S8max_d > 120 µg/m³ – średnia z 3 lat). Tak liczona wartość wyniosła na terenie województwa łódzkiego maksymalnie 15 dni (dla średniej z lat 2022-2024), w samym roku 2024 było to maksymalnie 11 dni. Widoczny był zatem minimalny spadek stężenia ozonu S8max w stosunku do roku 2023. W przypadku poziomu celu długoterminowego na wszystkich stanowiskach pomiarowych zanotowano w roku 2024 stężenia S8max_d powyżej 120 µg/m³. W zależności od stanowiska pomiarowego, było to od 7 do 11 dni. W odróżnieniu od poziomu docelowego, wystarczy 1 dzień w roku z wartością S8max powyżej 120 µg/m³, aby przekroczyć poziom celu długoterminowego. W odróżnieniu od innych zanieczyszczeń gazowych czy pyłowych, w przypadku ozonu na przestrzeni ostatnich 10 lat nie zaobserwowano trendu spadkowego stężeń. Mierzone wartości utrzymywały się na podobnym poziomie. W latach pomiarowych z gorącym i suchym okresem wiosenno-letnim notowano wysokie wartości danego zanieczyszczenia. Z kolei w latach z umiarkowanymi temperaturami, dużym zachmurzeniem i opadami w okresie wiosenno-letnim wartości ozonu malały.

Mapa nr 5 - Zasięg obszaru przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla O₃, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w województwie łódzkim w 2024 roku⁷

⁷ Tamże.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie za 2024 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5)

Kod strefy	Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5 ²⁾
PL1001	aglomeracja łódzka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1
PL1002	strefa łódzka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1

¹⁾ Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, obie strefy uzyskały klasę D2,

²⁾ Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, obie strefy uzyskały klasę A.

W roku 2024 klasę wynikową C otrzymały obie strefy ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Klasę wynikową C1 z kolei ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5. Doszło również do przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu S8max - obie strefy uzyskały klasę D2.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W poprzednim Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice głównymi zadaniami do realizacji w obszarze ochrony powietrza atmosferycznego były:

- Wprowadzenie przepisów lokalnych dotyczących sposobów ogrzewania mieszkań;
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i użytkowników indywidualnych;
- Rozbudowa centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło;
- Budowa/modernizacja sieci dróg gminnych;
- Budowa ciągów pieszo – rowerowych

Wykonane zostały założone zadania związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej, remontami budynków gminnych, przebudową dróg gminnych, inwentaryzacją źródeł ciepła.

W tabeli poniżej przedstawiono zadania zrealizowane na terenie gminy w latach 2018 - 2020 oraz efekt ich realizacji.

Tabela 3 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji:

Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Poprawa jakości powietrza

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Termomodernizacja budynków
2.	Wymiana kotłów węglowych na bardziej ekologiczne
3.	Instalacje OZE

Ocena stanu – analiza SWOT

Ochrona klimatu i jakości powietrza	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rosnąca popularności i stosowanie odnawialnych źródeł energii (energia ciepła i elektryczna); ✓ Promocja postaw proekologicznych w szkołach, realizacja inwestycji proekologicznych w gminie; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zanieczyszczenie środowiska w gminie, brak dbałości o środowisko - wciąż duża popularność nieekologicznych źródeł ciepła; ✓ Wymagający poprawy stan nawierzchni dróg lokalnych;

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Realizacja inwestycji w zakresie ochrony środowiska: energooszczędne oświetlenie, termomodernizacje, remonty dróg. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wymagający remontów, w tym termomodernizacji stan budynków użyteczności publicznej; ✓ Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców dotycząca wiedzy na temat odnawialnych źródeł energii, segregacji odpadów, szkodliwości pokryć azbestowych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Realizacja inwestycji ze środków zewnętrznych, w funduszy unijnych i środków krajowych; ✓ Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę nieekologicznych źródeł ciepła. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak wystarczających środków w budżecie gminy, duża konkurencji w aplikowania o fundusze unijne; ✓ Wysoka inflacja i ryzyko znacznego wzrostu cen; ✓ Pauperyzacja mieszkańców.

Zagrożenia hałasem

Stan wyjściowy

W rozumieniu Ustawy Prawo ochrony środowiska, hałasem nazywa się dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, zwykle o nadmiernym natężeniu (odczuwalne, jako zbyt głośne) w danym miejscu i czasie. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Zmiana ciśnienia gazu w stosunku do ciśnienia atmosferycznego wywołana tymi drganiami, przenosi się w postaci następujących po sobie lokalnych rozrzedzeń i zagęszczeń cząstek ośrodka w przestrzeni otaczającej źródło drgań, tworząc falę akustyczną. Różnica między wartością chwilową ciśnienia w ośrodku przy przejściu fali akustycznej, a wartością ciśnienia atmosferycznego, zwana jest ciśnieniem akustycznym. Ciśnienie akustyczne opisuje natężenie dźwięku i wyrażane jest w paskalach. Ponieważ słuch ludzki reaguje na bodźce w sposób logarytmiczny, ciśnienie akustyczne wyraża się często w skali logarytmicznej – w decybelach (dB). Długotrwałe narażenie na hałas może powodować negatywne skutki zdrowotne. Ochrona przed hałasem oparta jest na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego, w szczególności przez obniżenie hałasu przynajmniej do stanu normatywnego, i utrzymywanie go na jak najniższym poziomie. Dopuszczalne poziomy emisji hałasu do środowiska, uzależnione są od formy zagospodarowania terenu i pory dnia,

zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 112)

Klimat akustyczny to zespół zjawisk akustycznych występujących na danym obszarze, niezależnie od źródeł je wywołujących. Klimat akustyczny ocenia się zwykle za pomocą poziomu dźwięku. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego klimatu akustycznego środowiska m. in. przez utrzymanie poziomu hałasu poniżej wartości dopuszczalnej lub co najmniej na tym poziomie oraz na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany – art. 112 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Wskaźnikami hałasu określamy parametry hałasu określone poziomem dźwięku A wyrażonym w decybelach (dB), w tym:

1. Wskaźniki hałasu mające zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem:

- L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich dób w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych), z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 18:00), pory wieczora (rozumianej jako przedział czasu od godz. 18:00 do godz. 22:00) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00),
- L_D – długookresowy średni poziom dźwięku A, wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony zgodnie z ISO 1996-2: 1987 w ciągu wszystkich pór nocy (rozumianych jako przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00) w roku (rozumianym jako dany rok kalendarzowy w odniesieniu do emisji dźwięku i średni rok w odniesieniu do warunków meteorologicznych).

2. Wskaźniki hałasu mające zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:

- L_{AeqD} – równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (przedział czasu od godz. 6:00 do godz. 22:00),
- L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (przedział czasu od godz. 22:00 do godz. 6:00).

Aktem prawnym normującym dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku dla różnych rodzajów terenów jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W województwie mazowieckim najistotniejszymi źródłami hałasu są źródła komunikacyjne, przemysłowe i źródła punktowe związane z działalnością usługową.

Tabela 4 - Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku⁸

L.p.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{AeqD} Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 8 h	L _{AeqD} przedział czasu odniesienia równy 8- miu najmniej korzystnym godz. dnia	L _{AeqN} przedział czasu odniesienia równy 1- ej najmniej korzystnej godz. nocy
1.	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki	61	56	50	40

⁸ <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-halasu>

	d. Tereny szpitali w miastach				
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego c. Tereny zabudowy zagrodowej d. Tereny mieszkaniowo - usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45

Głównymi emitorami hałasu drogowego są: natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego. terenie gminy swoją działalność prowadzą firmy transportowe specjalizujące się w spedycji krajowej i międzynarodowej. Hałas komunikacyjny jest czynnikiem wpływającym na stan klimatu akustycznego na terenie gminy zalicza się do niego hałas drogowy. Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również przez pojazdy ciężarowe i motocykle.

Przez teren gminy Masłowice prowadzi ruchliwa droga krajowa nr 42 – Kamienna – Rudnik, przebiegająca przez gminę w układzie horyzontalnym. Liczy ona 10,5 km.

Drogi powiatowe:

- nr 3915E (9,84 km) Masłowice - Gorzkowice - Kamieńsk (ul. Szkolna, ul. Wieluńska) - Łękińsko – Brudzice;

- nr 3917E (6,25 km) – Granice – Kraszewice;
- nr 3926E (5,3 km) – Kobile Wielkie - Rzejowice - Przerąb - Trzebnica – Lubień;
- nr 3920E (2,5 km) – Przedbórz (ul. Częstochowska) – Wielgomłyny;
- nr 3916E (1,34 km) – Wola Rożkowa - Zagórze - Niwa Goszczowska – Chełmo;
- nr 3918E (10,8 km) – Silnica - Maksymów - Wielgomłyny - Masłowice - Łęki Szlacheckie – Tomawa.

Drogi gminne:

- nr 110106 E, (Grabowiec, Marianek) - gr. gm. Gorzkowice – Bartodzieje; długość 2,8 km (z czego 2,4 km nawierzchnia asfaltowa, około 450 m droga gruntowa);
- nr 110207 E, (Adamów) - gr. gm. Łęki Szlacheckie - Ochotnik - Korytno - gr. gm. Przedbórz; długość 10 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 110208 E, (Dobrenice) - gr. gm. Łęki Szlacheckie - Kalinki - Korytno - Konstantynów - Jaskółki (Strzelce Małe); długość 10 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 110209 E, (Krosno) - gr. gm. Gorzkowice - Bartodzieje - Wola Przerębska; długość 3,6 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 110305 E, (Bąkowa Góra) - gr. gm. Ręczno - Kalinki – Masłowice; długość 3,6 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112254 E, (Józefów) - gr. gm. Kodrąb - Dąbrowa Lipowska - Borki - Huta Przerębska, Przerąb; długość 6,3 km; odcinek składa się z nawierzchni asfaltowej ok. 3,5 km, piaszczystej ok. 1 km i utwardzonej kruszywem ok. 1,8 km;
- nr 112401 E, Przerąb - Tworowice – Granice; długość 5 km; odcinek składa się z nawierzchni asfaltowej ok. 2,5 km, piaszczystej ok. 2,5 km,
- nr 112402 E, Strzelce Małe - Będzyn – Chełmo; długość 3,3 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112403 E, Chełmo - gr. gm. Wielgomłyny (Biestrzyków Mały); długość 1,8km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112404 E, Kraszewice - gr. gm. Wielgomłyny (Sokola Góra); długość 2,8 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112553 E, Łączkowice – gr. gm. Wielgomłyny - (Pratkowice – Rudka – Kol. Krzętów); długość 3km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112558 E, (Niwa Goszczowska) - gr. gm. Wielgomłyny – Koconia – Kraszewice – dr. pow. nr 3917E; długość 1,911 km; nawierzchnia asfaltowa.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Na poprawę klimatu akustycznego wpływ mają działania polegające na zastosowaniu wysokiej jakości nawierzchni asfaltowych podczas wykonywania inwestycji, modernizacji i budowy infrastruktury drogowej. W poprzednim Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2021 – 2024 z perspektywą do 2028 r. głównymi zadaniami do realizacji w obszarze ograniczania hałasu były:

- Podejmowanie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe (np. poprzez ograniczenie prędkości);
- Wymiana stolarki okiennej w budynkach podległych szczególnej ochronie;
- Modernizacja dróg poprawa stanu nawierzchni.

**Tabela 5 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji –
Ochrona przed hałasem
Cel: Poprawa klimatu akustycznego**

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Przebudowa dróg.

Ocena stanu – analiza SWOT

Zagrożenie hałasem	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak uciążliwych zakładów przemysłowych; ✓ dobra dostępność komunikacyjna gminy; ✓ Realizacja inwestycji drogowych; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak punktów pomiaru hałas; ✓ Rosnące natężenie ruchu; ✓ Brak ścieżek rowerowych, ciągów pieszo – rowerowych; ✓ Wymagające remontów odcinki dróg;
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Realizacja inwestycji ze środków zewnętrznych, w funduszy unijnych i środków krajowych; ✓ Budowa ścieżek rowerowych; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rosnące natężenie ruchu; ✓ Rosnące nakłady na remonty dróg; ✓ Brak środków na inwestycje w budżecie gminy;

✓ Promocja korzystania z rowerów w transporcie lokalnym	✓ Brak wystarczających środków zewnętrznych na inwestycje drogowe.
---	--

Pole elektromagnetyczne

Stan wyjściowy

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Na pole elektromagnetyczne (PEM) składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do tego typu przedsięwzięć, w kontekście pól elektromagnetycznych, zalicza się:

- stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym wynoszącym nie mniej niż 110 kV;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz,, których równoważna moc promieniowana izotropowo wyznaczona dla jednej anteny wynosi nie mniej niż 15 W.

Według najnowszych danych opublikowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ), w Gminie Masłowice nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku.

Poziom PEM w gminach wiejskich, takich jak Masłowice, wynosi średnio ok. 1,15 V/m, czyli zaledwie 1,88% dopuszczalnej normy, która wynosi 61 V/m

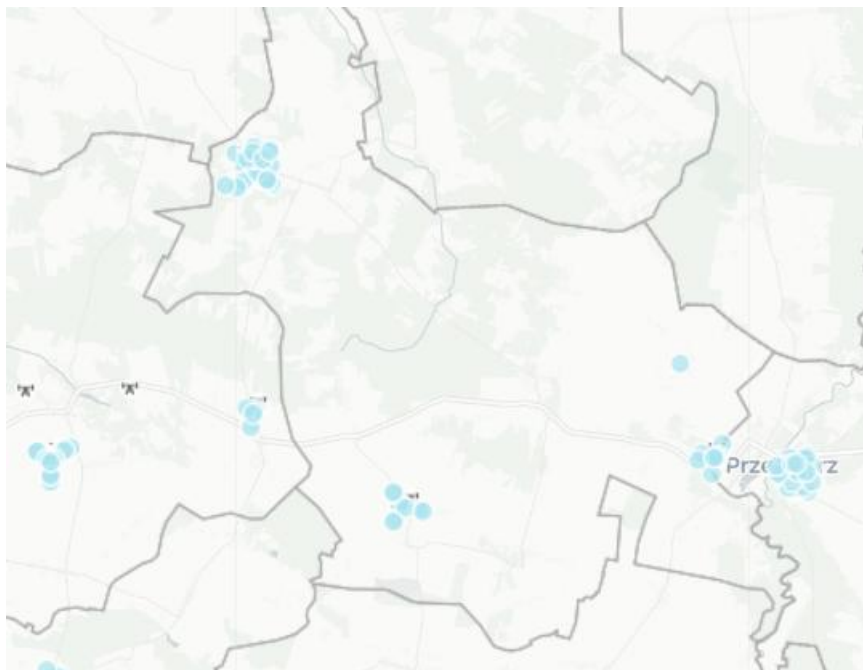
Monitoring obejmuje instalacje takie jak:

- Stacje bazowe telefonii komórkowej (2G–5G)
- Nadajniki radiowe i telewizyjne
- Linie elektroenergetyczne
- Urządzenia WiFi i Bluetooth

Na podstawie danych można stwierdzić, że jest brak zagrożenia dla zdrowia mieszkańców wynikającego z ekspozycji na PEM Wszystkie instalacje działają zgodnie z normami

określonymi przez Ministra Zdrowia. Gmina nie figuruje w rejestrze terenów z przekroczeniem PEM prowadzonym przez GIOŚ.

Mapa nr 6 - Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w Gminie Masłowice⁹

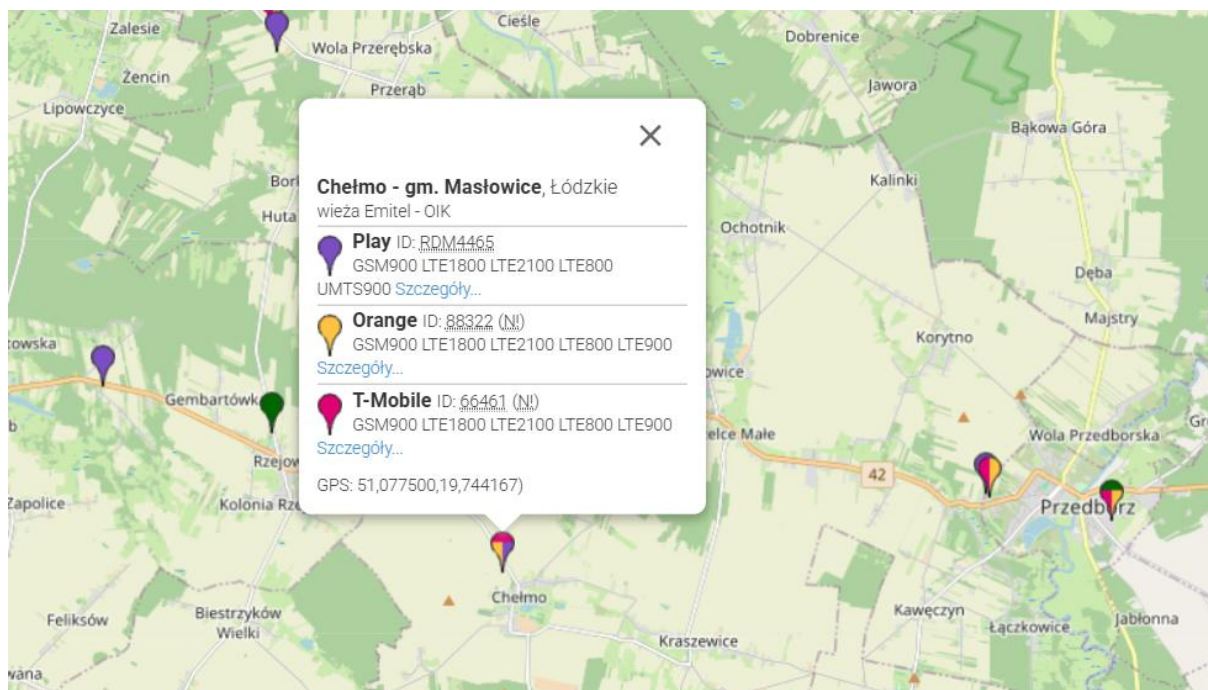

Mapa nr 7 - Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w Gminie Masłowice¹⁰

⁹ <https://si2pem.gov.pl/?zoom=11¢er=51.1158082314231%3B19.733159406729154>

¹⁰

<https://beta.btsearch.pl/?dataSource=locations&network=&standards=&bands=¢er=51.111676%2C19.728639&zoom=12>

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 roku.

W ostatnich latach nastąpiła zmiana przepisów wykonawczych w zakresie pól elektromagnetycznych, odnoszących się do dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, sposobu sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów oraz w zakresie prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Podstawa prawna prowadzenia monitoringu pól elektromagnetycznych

- Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219);
- Ustawa o Inspekcji Środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 995);
- Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2020 poz. 2311);
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448).

Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m.

Obecnie obowiązujące poziomy dopuszczalne, według Rozporządzenia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wynoszą dla wysokich częstotliwości od 28 V/m do 61 V/m. Punkty pomiarowe, w których

wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego. W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe, powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego¹¹.

Źródła pól elektromagnetycznych są opomiarowane przez prowadzących instalację oraz użytkowników zgodnie z art. 122a ustawy POŚ. GIOŚ prowadzi aktualizowany corocznie rejestr z przekroczeniami dopuszczalnych poziomów PEM. Zgodnie z rozdziałem 2b ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz.U. 2022 poz. 884) wprowadzony został system informacyjny o instalacjach wytwarzających promieniowanie elektromagnetyczne (SI2PEM), który zapewnia gromadzenie, aktualizację i udostępnianie informacji o tego typu instalacjach na terenie całego kraju.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W zakresie pól elektromagnetycznych gmina Masłowice nie wykonała żadnego zadania inwestycyjnego oraz nieinwestycyjnego.

Ocena stanu – analiza SWOT

Zagrożenie polem elektromagnetycznym	
Mocne strony	Słabe strony
✓ brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego	✓ stacje bazowe sieci telefonii komórkowej w gminie

¹¹ <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/monitoring-pol-elektromagnetycznych>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ stale zwiększający się zasięg sieci komórkowych ✓ opomiarowanie PEM przez właścicieli stacji ✓ prowadzenie rejestru przez GIOŚ 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zapewnianie bezpieczeństwa energetycznego, systematycznej modernizacji i rozbudowy infrastruktury elektroenergetycznej ✓ Kontrola lokalizacji nowych źródeł PEM 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ na przestrzeni lat zwiększający się poziom promieniowania elektromagnetycznego ✓ Niska świadomość społeczna o zagrożeniu polami elektromagnetycznymi

Gospodarowanie wodami

Stan wyjściowy

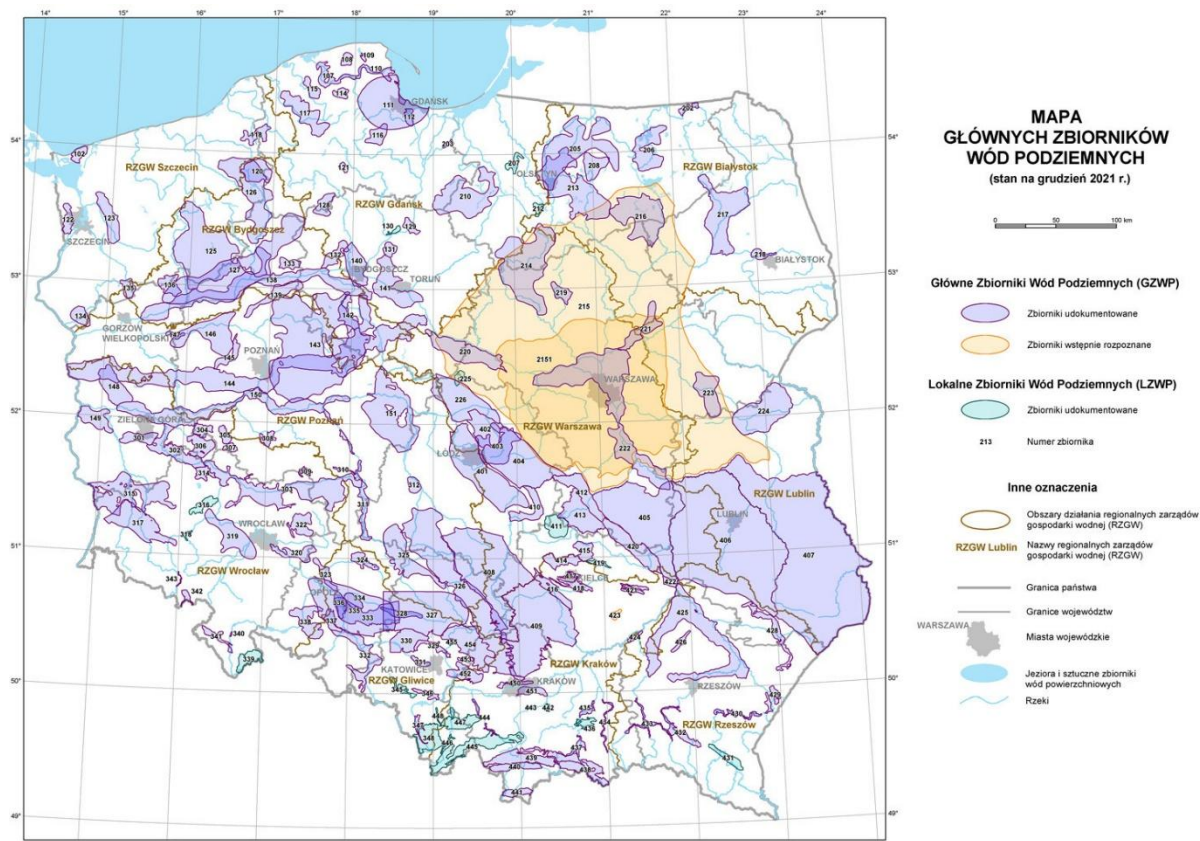
Wody podziemne

Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do wykorzystania dla zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki wymagających wody wysokiej jakości. GZWP są najcenniejszymi fragmentami jednostek hydrostrukturalnych i systemów wodonośnych. Dlatego też wymagają one szczególnej ochrony w zakresie stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych oraz kontroli zarządzania zasobami, z zachowaniem priorytetu dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia i zaspokojenia niezbędnych potrzeb gospodarczych.

JCWPD w rejonie gminy Masłowice:

Kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Typ poziomu wodonośnego	Status ekologiczny
122	Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 407 – Piotrków Trybunalski	czwartorzędowy i kredowy	Dobry
123	JCWPD Radomsko – Przedbórz	czwartorzędowy	Dobry

Mapa nr 8 - Główne zbiorniki wód podziemnych¹²

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Mapa nr 9 - Położenie gminy Masłowice w granicach JCWPd¹³

Podział Polski na 174 JCWPd (będzie obowiązujący w latach 2022-2027)¹⁴

Podział Polski na 174 JCWPd (będzie obowiązujący w latach 2022-2027)

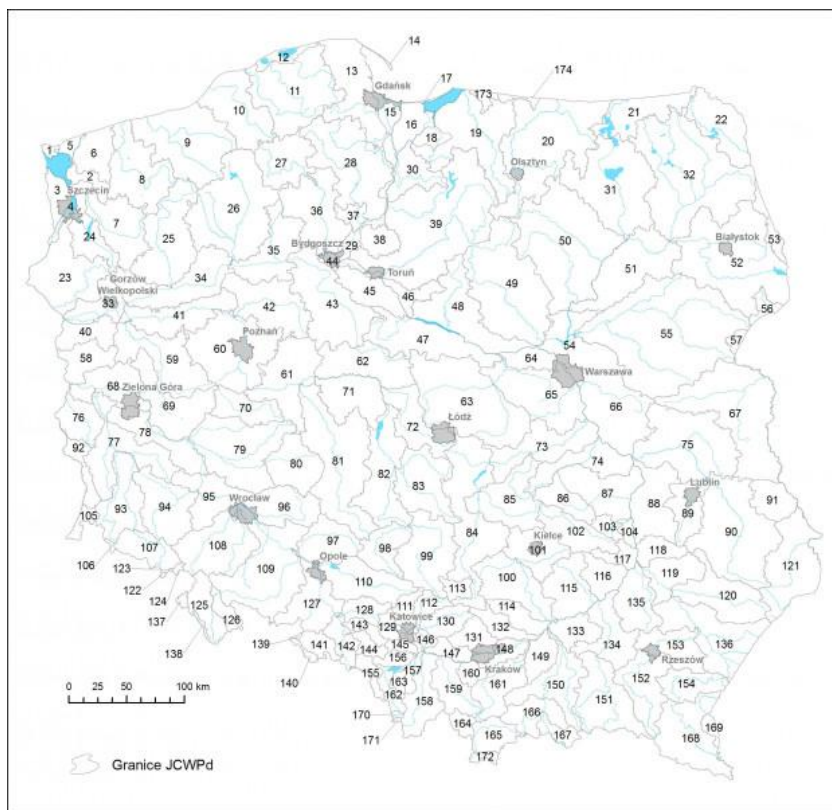
Jest on oparty na podziale na 172 jednostki obowiązującym w latach 2016-2021. Różnica pomiędzy podziałami wynikała przede wszystkim z wyeliminowania sytuacji, w których jedna JCWPd będzie obejmowała obszar kilku dorzeczy. Wyodrębniono zatem JCWPd nr 173

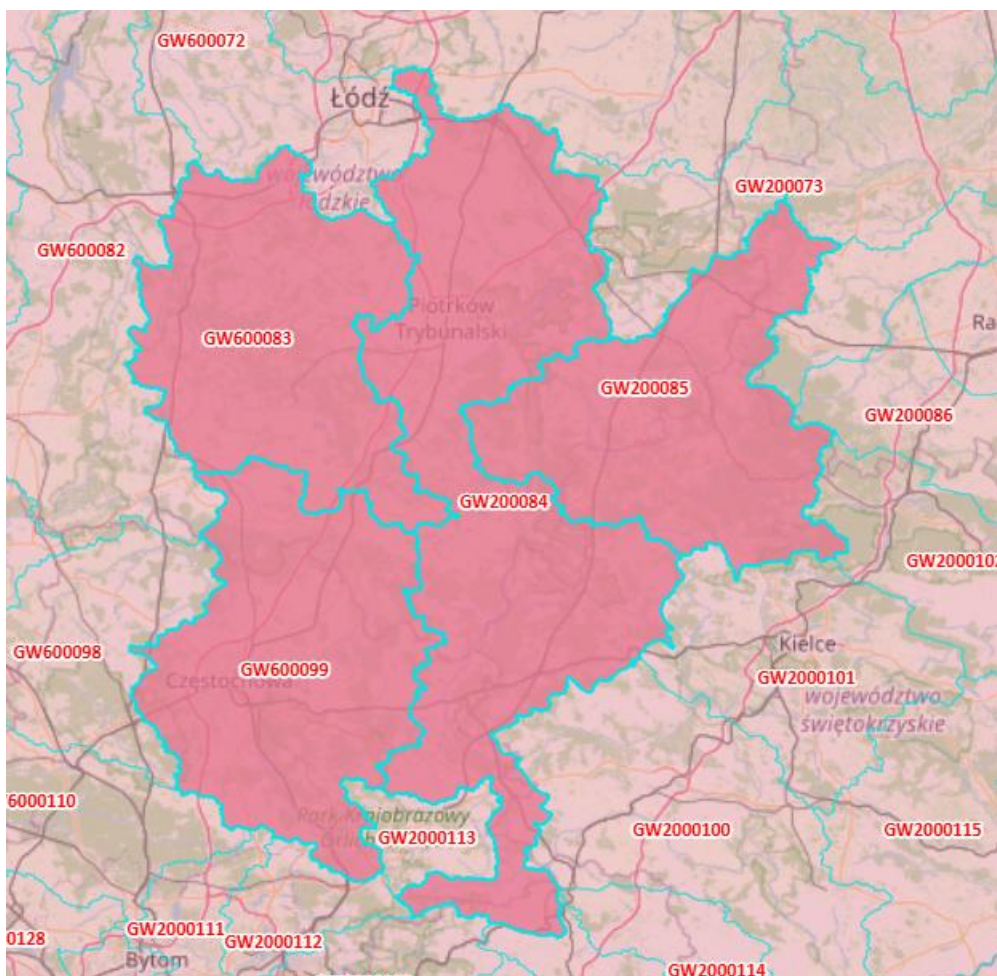
¹² <https://www.pgi.gov.pl/psh/psh-2/ochrona-wod-podziemnych.html>

¹³ <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html>

¹⁴ Tamże.

obejmującą dorzecze Banówki i JCWPd nr 174 obejmującą dorzecze Świeżej. Obydwie jednolite części zostały oddzielone z JCWPd nr 20 (zawierającej dotychczas obszar trzech dorzeczy).

Obszar Gminy Masłowice znajduje się w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd), zgodnie z krajowym podziałem hydrogeologicznym¹⁵:

- **JCWPd nr 83 (PLGW200083)** – obejmująca poziomy wodonośne w utworach czwartorzędowych, zlokalizowana w rejonie Radomska i Przedborza

¹⁵ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

Informacje podstawowe

Numer JCWPd	83
Kod JCWPd	GW600083
Powierzchnia JCWPd [km2]	2400.66
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry
Region wodny	Warty
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	RZGW w Poznaniu
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Sieradzu
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Obszar bilansowy	Górna Warta, Warta od Liswarty do Widawki, Widawka, Warta od Widawki do Neru, Ner, Pillica
Rejony wodnogospodarcze	Wolbórka, Luciąża, Warta z Wierzenicą, Warta od ujścia Wierzenicy do Widawki, Pillica Przedbórz, Górny Ner (Górny Ner po Lutomiersk), Środkowy Ner, Zbiornik Jezioro, Widawka bez Grabi, Dolna Grabia, Warta - ujście Liswarty, Warta do wodowskazu Bobry, Górna Grabia, Warta do ujścia Widawki do zbiornika Jeziorsko
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	powiat bełchatowski (1001), powiat pabianicki (1008), powiat pajęczański (1009), powiat piotrkowski (1010), powiat radomszczański (1012), powiat sieradzki (1014), powiat wieluński (1017), powiat zduńskowski (1019), powiat łaski (1003), powiat łódzki wschodni (1006)

Ocena stanu JCWPd

Czy JCWPd jest monitorowana?

Tak

Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MGMIŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

Stan chemiczny	dobry
Stan ilościowy	słaby
Stan JCWPd	słaby

Wskaźniki determinujące stan JCWPd

Stan chemiczny	nie dotyczy
Stan ilościowy	test I.1. - bilans wodny

- **JCWPd nr 84 (PLGW200084)** – obejmująca głębsze poziomy wodonośne w utworach kredowych, związana z obszarem Piotrkowa Trybunalskiego

Ocena stanu JCWPd

Czy JCWPd jest monitorowana?

Tak

Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MGMIŻŚ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

Stan chemiczny	dobry
Stan ilościowy	dobry
Stan JCWPd	dobry

Wskaźniki determinujące stan JCWPd

Stan chemiczny	nie dotyczy
Stan ilościowy	nie dotyczy

Przyczyna stanu słabego

Warunki naturalne – charakter geogeniczny	nie dotyczy
Antropopresja	
Wpływ na stan chemiczny	nie dotyczy
Wpływ na stan ilościowy	nie dotyczy

Obie JCWPd charakteryzują się **dobrym stanem ilościowym i chemicznym**, co oznacza, że zasoby wód podziemnych nie są nadmiernie eksploatowane, a ich jakość nie wykazuje przekroczeń norm środowiskowych.

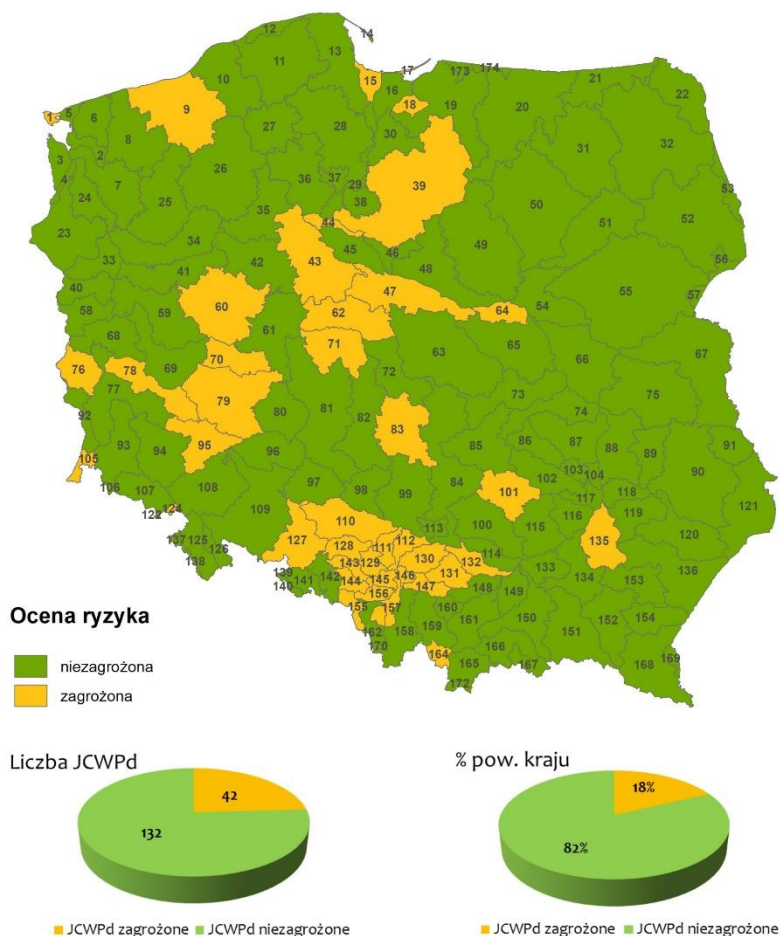
Wody podziemne pełnią istotną rolę w zaopatrzeniu mieszkańców gminy w wodę pitną, a także w działalności rolniczej i gospodarczej. Szczególne znaczenie mają lokalne ujęcia wód z poziomów czwartorzędowych, które są bardziej podatne na zanieczyszczenia powierzchniowe, dlatego wymagają odpowiedniej ochrony.

Z uwagi na znaczenie zasobów wodnych dla rozwoju gminy, konieczne jest prowadzenie działań mających na celu:

- monitorowanie jakości i ilości wód podziemnych
- ograniczanie źródeł potencjalnych zanieczyszczeń (np. z rolnictwa, nielegalnych zrzutów ścieków)
- edukację mieszkańców w zakresie ochrony zasobów wodnych
- uwzględnianie JCWPd w planowaniu przestrzennym i inwestycyjnym

Mapa nr 10 – Ocena ryzyka JCWPd¹⁶

¹⁶ Tamże.

Wody powierzchniowe

Gmina Masłowice znajduje się w dorzeczu rzeki Pilicy, będącej dopływem Wisły. Przez teren gminy przepływają mniejsze ciek wodne, w tym lokalne strugi i rowy melioracyjne, które pełnią ważną funkcję w odwodnieniu terenów rolniczych oraz w utrzymaniu lokalnej retencji wodnej.

Najważniejsze elementy sieci hydrograficznej:

- Rzeka Czarna Włoszczowska – przepływa przez północno-wschodnią część gminy, stanowiąc istotny ciek w regionie.
- Rowy i kanały melioracyjne – rozbudowana sieć wspomagająca gospodarkę wodną, szczególnie w obszarach rolniczych.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, jakość wód powierzchniowych w regionie oceniana jest jako umiarkowana do dobra, choć lokalnie mogą występować przekroczenia norm związane z obecnością azotanów i fosforanów, pochodzących głównie z działalności rolniczej.

Wyzwania i zagrożenia:

- Spływ powierzchniowy z pól uprawnych, zawierający nawozy i środki ochrony roślin
- Niska retencja wodna, prowadząca do szybkiego odpływu wód opadowych
- Okresowe susze i zmniejszony przepływ w ciekach wodnych

Działania rekomendowane:

- Rozwój małej retencji (stawy, oczka wodne, zbiorniki retencyjne)
- Monitorowanie jakości wód w lokalnych ciekach
- Edukacja rolników w zakresie zrównoważonego nawożenia
- Renaturyzacja cieków wodnych i ochrona stref przybrzeżnych

Wody powierzchniowe, choć mniej wykorzystywane bezpośrednio niż podziemne, pełnią kluczową rolę w lokalnym ekosystemie, wpływając na bioróżnorodność, mikroklimat oraz jakość życia mieszkańców.

Na obszarze gminy Masłowice występują następujące jednolite części wód powierzchniowych¹⁷:

1) RW2000112545399 Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów
Kod JCWP	RW2000112545399
Typ JCWP	RzN - Rzeka nizinna
Rzeczywista długość JCWP [km]	103.46
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	366.50
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim, Nadzór wodny w Smardzewicach, Nadzór wodny w Włoszczowie
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Kielcach; RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10); świętokrzyskie (26)
Powiat (TERYT)	konecki (2605); opoczyński (1007); piotrkowski (1010); radomszczański (1012); włoszczowski (2613)
Gmina (TERYT)	Aleksandrów (1010012); Fałków (2605012); Kluczewsko (2613012); Masłowice (1012102); Mniszków (1007032); Przedbórz (1012113); Ręczno (1010072); Sulejów (1010093); Wielgomłyny (1012132); Włoszczowa (2613063); Łęki Szlacheckie (1010052); Żarnów (1007082); Żytno (1012142)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	zmieniona (scalone)
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200002545399 (Zbiornik Sulejów); RW20001025451 (Pilica od Zwleczy do Zbiornika Sulejów)

¹⁷ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL01S0901_1391
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.882811; 51.354823
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL01S0901_1391
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.882811; 51.354823
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	nie dotyczy; makrobezkręgowce, ichtiofauna
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; bromowane difenyletery, heptachlor
Stan (ogólny)	zły stan wód

2) RW600010182139 Widawka do Kręcicy

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Widawka do Kręcicy
Kod JCWP	RW600010182139
Typ JCWP	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
Rzeczywista długość JCWP [km]	50.29
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	153.34
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry
Region wodny	region wodny Warty
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Sieradzu
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Bełchatowie
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Dobryszycy (1012022); Gomunice (1012042); Gorzkowice (1010032); Kamieńsk (1012053); Kobbiele Wielkie (1012062); Kodrąb (1012072); M. Radomsko (1012011); Mastowice (1012102); Radomsko (1012122)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW600016182139 (Widawka do Kręcicy)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL02S0901_3098
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.430964; 51.167319
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL02S0901_3098
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.430964; 51.167319
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	OWO; makrobezkręgowce
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; nie dotyczy
Stan (ogólny)	zły stan wód

3) RW2000062543529 Struga Strzelecka

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Struga Strzelecka
Kod JCWP	RW2000062543529
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	16.27
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	42.60
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Mastowice (1012102); Przedbórz (1012113); Wielgomłyny (1012132); Łęki Szlacheckie (1010052)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW2000062543529 (Struga Strzelecka)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL01S0901_3466
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.8525; 51.079861
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL01S0901_3466
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.8525; 51.079861
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos, makrobezkręgowce
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylene, fluoranten; nie dotyczy
Stan (ogólny)	zły stan wód

4) RW20000625453417 Luciąża do zb. Cieszanowice;

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Luciąża do zb. Cieszanowice
Kod JCWP	RW20000625453417
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	32.09
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	97.30
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Gorzkowice (1010032); Kodrąb (1012072); Masłowice (1012102); Rozprza (1010082); Łęki Szlacheckie (1010052)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podziału lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	zmieniona (scalone)
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200002545215 (Zbiornik Cieszanowice); RW200062545213 (Luciąża od źródeł do zb. Cieszanowice)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL01S0901_1397
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.717786; 51.21129
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL01S0901_1397
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.717786; 51.21129
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	zły potencjał ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	OWO, azot amonowy; fitobentos, makrobezkręgowce, ichtiofauna
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren, fluoranten; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor
Stan (ogólny)	zły stan wód

5) RW20000625453429 Prudka

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Prudka
Kod JCWP	RW20000625453429
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	40.75
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	109.71
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Gomunice (1012042); Gorzkowice (1010032); Kamieńsk (1012053); Kodrąb (1012072); Masłowice (1012102); Rozprza (1010082); Łęki Szlacheckie (1010052)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200062545229 (Prudka)

6) RW200006254349 Biestrzykówka

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Biestrykówka
Kod JCWP	RW200006254349
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	41.51
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	88.62
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Kobiele Wielkie (1012062); Kodrąb (1012072); Masłowice (1012102); Wielgomłyny (1012132)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200006254349 (Struga)

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W zakresie gospodarowania wodami gmina Masłowice nie wykonała zaplanowanych zadań.

Ocena stanu – analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Monitoring środowiskowy ✓ Sukcesywna poprawa jakości wód podziemnych, ✓ Realizacja projektów prośrodowiskowych 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Słabe udostępnienie posiadanych zasobów wód podziemnych, ✓ Ryzyko pogorszenia jakości wód podziemnych,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ograniczenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych, ✓ Kontrolowanie stanu jakości wód powierzchniowych, ✓ Stała kontrola i modernizacja urządzeń wodnych 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zmiany klimatyczne, w tym susze ✓ Pogarszający się stan środowiska

Zagrozenie suszą

Susza, obok powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Aby w przyszłości nie zabrakło nam wody, w odpowiedniej ilości i odpowiedniej jakości, należy już teraz przeciwdziałać skutkom suszy. Długoterminowe kierunki działań w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy zaprezentowano w Planie przeciwdziałania skutkom suszy (dalej: PPSS) opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Jest to główny, strategiczny dokument planistyczny dotyczący zjawiska suszy. Dokument ten wraz z planami gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planami zarządzania ryzykiem powodziowym oraz planami utrzymania wód, przyczyni się do poprawy stanu gospodarki wodnej w Polsce. Celem PPSS jest zapewnienie odpowiedniej ilości i co najmniej dobrej jakości wód, użytecznych dla społeczeństwa, środowiska i wszystkich sektorów gospodarki narodowej. Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy – Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233, z późn. zm.), PPSS zawiera:

- analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy⁶⁰.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy jest głównym dokumentem planistycznym, którego celem jest wskazanie najistotniejszych kierunków działań, które pomogą zapobiec kryzysowi wodnemu w Polsce.

Główny cel zawiera się już w samej nazwie Planu jako przeciwdziałanie skutkom suszy.

Cel główny PPSS doprecyzowany jest przez 4 cele szczegółowe:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Susza jest zjawiskiem, które zachodzi powoli. Jej rozwój, przebieg i skutki są rozciągnięte w czasie i przestrzeni oraz przebiegają z różnym natężeniem. Skutki suszy dotyczą wielu aspektów funkcjonowania ludzi. Skutki gospodarcze (inaczej skutki ekonomiczne) wiążą się ze stratami w produkcji rolnej, zwierzęcej lub rybołówstwie, to także zwiększone koszty produkcji w różnych gałęziach przemysłu, niższa produkcja energii oraz niższa wydajność

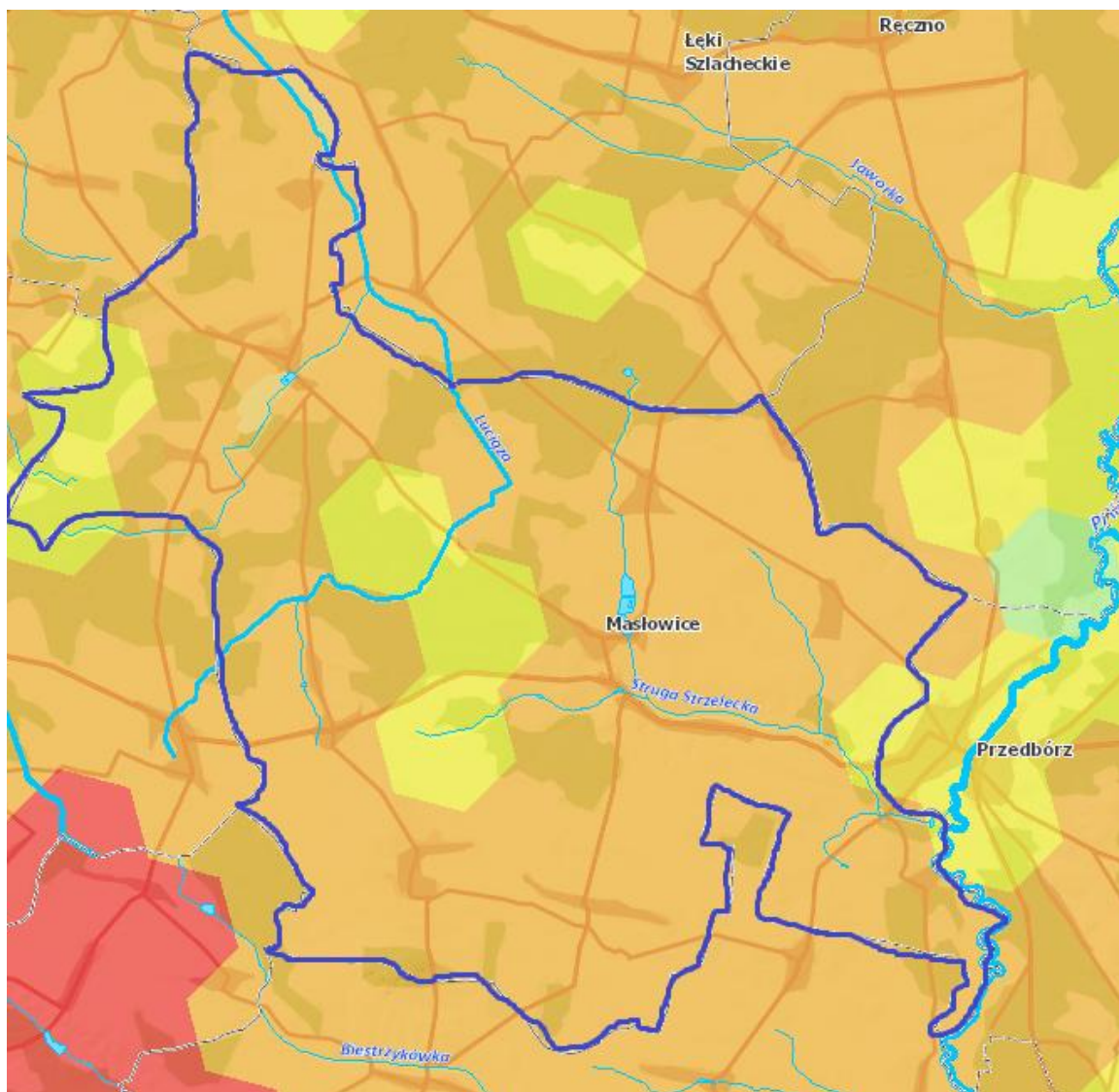
procesów technologicznych wrażliwych na niedobory wody. Skutki społeczne suszy wyrażają się przede wszystkim w negatywnym wpływie suszy na zdrowie i bezpieczeństwo ludzi. To również kłopoty z zaopatrzeniem ludności w wodę pitną, susza bowiem ogranicza do niej dostęp i powoduje wzrost jej zanieczyszczenia. W zakresie społecznych skutków suszy znajduje się także szereg ograniczeń np. w dostępie do usług turystycznych. Skutki ekologiczne oznaczają wpływ suszy na środowisko i wywoływane są przez zakłócenie naturalnego obiegu wody. W efekcie skutki ekologiczne suszy przejawiają się w znacznym obniżeniu poziomu wody lub brakiem wody w rzekach, wysychaniu terenów podmokłych, utracie różnorodności biologicznej oraz zagrożeniu pożarowym np. w lasach. Plan przeciwdziałania skutkom suszy został opracowany z uwzględnieniem podziału Polski na obszary dorzeczy¹⁸. Obszar dorzecza to obszar, z którego wody odpływają do morza jedną główną rzeką. W gospodarce wodnej obszar dorzecza jest podstawową jednostką do planowania i realizacji zadań związanych z zarządzaniem zasobami wodnymi. Gmina Masłowice objęta jest obszarem dorzecza Wisły.

Gmina Masłowice, podobnie jak inne jednostki samorządowe w Polsce, jest objęta krajowym Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS), opracowanym przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Choć gmina nie posiada własnego, odrębnego planu lokalnego, jej obszar został uwzględniony w działaniach przewidzianych w ramach PPSS na lata 2021–2027. Gmina Masłowice znajduje się w regionie o **umiarkowanym zagrożeniu suszą rolniczą**, szczególnie w okresie letnim. Występuje deficyt klimatycznego bilansu wodnego (KBW), co wpływa na plony i dostępność wody.

Zgodnie z mapami łącznego zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną dla gminy Masłowice, dla całego obszaru gminy określone zostało silne zagrożenie suszą, co przedstawia poniższa mapa.

¹⁸ <https://stopsuszy.pl/dokument-ppss/>

Mapa nr 10 - Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Masłowice¹⁹

Kluczowym elementem Planu przeciwdziałania skutkom suszy jest katalog działań zawierający konkretne i mierzalne rozwiązania, których wdrożenie ma na celu ograniczenie negatywnych skutków suszy. Katalog ten ma charakter operacyjny — poprzez realizację wskazanych działań osiągnane są cele szczegółowe, które wspólnie prowadzą do realizacji celu głównego.

Plan nie stanowi dokumentu inwestycyjnego. Przedstawia jedynie zamierzenia dotyczące budowy, przebudowy i remontów urządzeń wodnych, które są ujęte w innych dokumentach planistycznych związanych z gospodarką wodną.

Działania podejmowane w ramach przeciwdziałania skutkom suszy koncentrują się przede wszystkim na zapobieganiu oraz ograniczaniu prawdopodobieństwa wystąpienia jej negatywnych skutków — niezależnie od faktycznego pojawienia się zjawiska suszy.

¹⁹ <https://www.wody.isok.gov.pl>

W praktyce oznacza to wdrażanie zarówno rozwiązań technicznych, jak i nietechnicznych, służących m.in. kształtowaniu zasobów wodnych, racjonalnemu gospodarowaniu gruntami i wodami, a także ochronie ekosystemów wodnych i terenów podmokłych. Szczególne znaczenie mają działania retencyjne, które wspierają poprawę oraz odtwarzanie naturalnych warunków obiegu wody.

Przeciwdziałanie skutkom suszy przyczynia się również do ograniczenia niedoborów wody, wzmocnienia ochrony przeciwpowodziowej oraz poprawy stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Na obszarze gminy Masłowice, w okresie 2021–2027, Wody Polskie nie przewidziały realizacji inwestycji związanych z budową lub przebudową urządzeń wodnych służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Zagrożenie powodzią

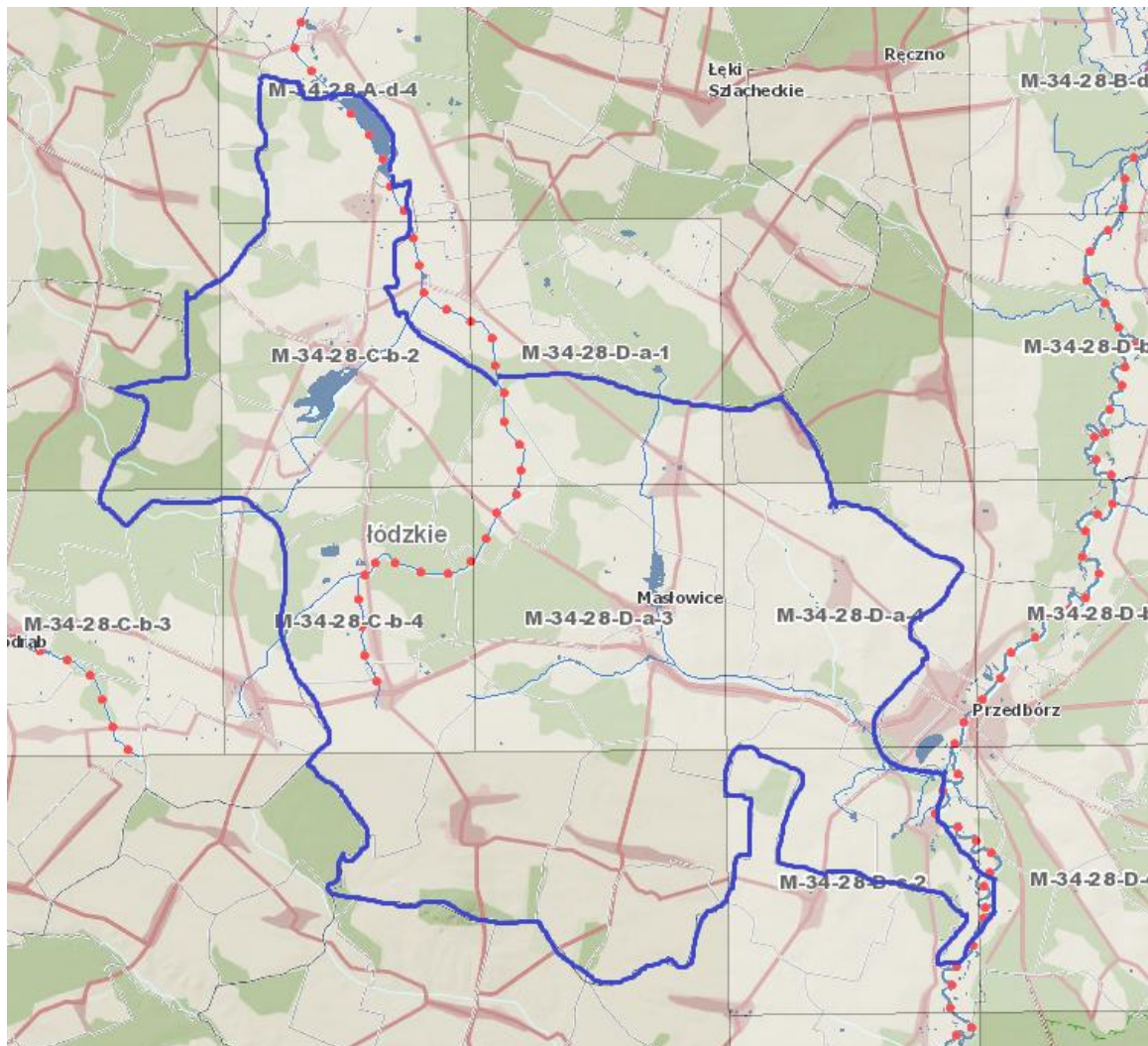
Gmina znajduje się na obszarze zagrożenia powodziowego na mapie objętego arkuszem M-34-28-C-b-2, M-34-28-C-b-4, M-34-28-A-d-4, , M-34-28-D-a-1, M-34-28-D-c-2 oraz M-34-28-D-a-3. Zgodnie z tymi zapisami za obszary szczególnego zagrożenia powodzią uważa się:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat;
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat;
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w którym wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska;
- d) pas techniczny.

Na podstawie tych map można stwierdzić, że na terenie gminy Masłowice wyznaczone zostały obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Pilicy i Luciąży. Obejmują one obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie – Q0,2 % (raz na 500 lat), średnie – Q1% (raz na 100 lat) oraz wysokie – Q10% (raz na 10 lat) oraz na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału oraz na obszarze obejmującym tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego. Zgodnie z zapisami zagrożenie powodziowe na obszarze gminy²⁰:

²⁰ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpPDF

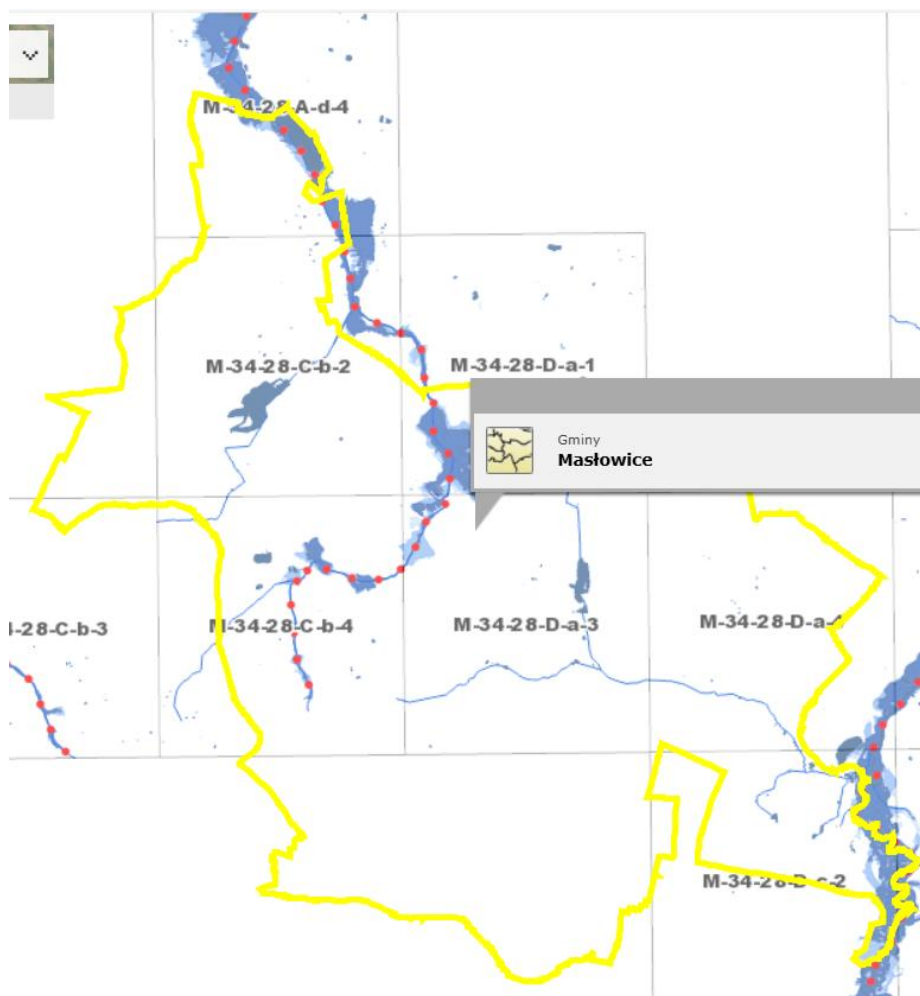
**Mapa nr 11 - Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy
Masłowice²¹**

Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym. Na obszarach zagrożonych powodzią zakazuje się m.in. gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych a także innych substancji mogących zanieczyścić wody.

²¹ Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023-2030 (Projekt).

Mapa nr 12 – Ryzyko wystąpienia powodzi²²

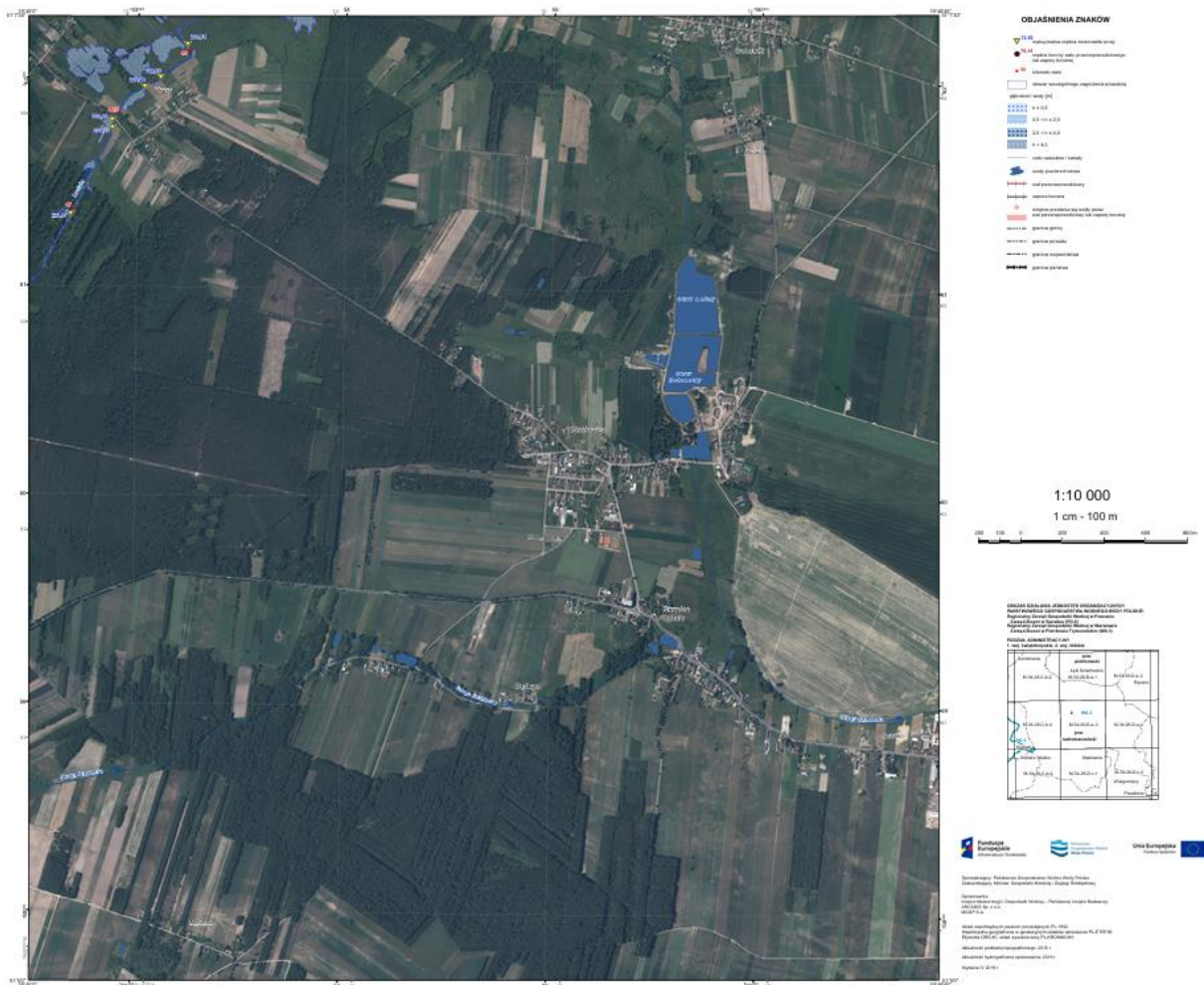

- Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi 1 % – raz na 100 lat.

Mapa nr 13 – Mapa zagrożenia powodziowego²³

²² https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gmap=gpMRP

²³ Tamże.

Ochrona wód w ramach Dyrektywy Azotanowej

Ochrona wód w ramach Dyrektywy Azotanowej (91/676/EWG) to jedno z kluczowych działań Unii Europejskiej mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzenia rolniczego. Polska wdraża tę dyrektywę poprzez krajowe przepisy, m.in. . ustawę Prawo wodne oraz programy działań obowiązujące na obszarach szczególnie narażonych (OSN).

Główne założenia Dyrektywy Azotanowej:

- Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem azotanami z nawozów naturalnych i sztucznych;
- Wyznaczenie Obszarów Szczególnie Narażonych (OSN), gdzie ryzyko zanieczyszczenia jest największe;
- Wprowadzenie programów działań dla rolników, obejmujących m.in.:
Terminy i dawki stosowania nawozów

Warunki przechowywania nawozów naturalnych

Zakaz nawożenia w okresach zimowych i na terenach zalewowych

Minimalne odległości od cieków wodnych

Gmina Masłowice znajduje się na obszarze objętym krajowym Programem działań mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia wód azotanami ze źródeł rolniczych, wdrażanym w ramach Dyrektywy Azotanowej (91/676/EWG). W Polsce obowiązuje jednolity program dla całego kraju, co oznacza, że wszystkie gminy muszą przestrzegać tych samych zasad.

Obowiązki rolników i użytkowników gruntów rolnych:

- Zakaz stosowania nawozów na glebach zamrzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub pokrytych śniegiem
- Minimalne odległości od cieków wodnych:
 - Nawozy naturalne (np. obornik): min. 5 m od brzegu cieków i rowów;
 - Gnojowica: min. 10 m od cieków, jezior i kanałów;
- Zakaz mycia sprzętu do nawożenia w odległości mniejszej niż 25 m od zbiorników wodnych, cieków, ujęć wody;
- Obowiązek przechowywania nawozów w sposób zapobiegający ich przedostawaniu się do wód.

Gmina Masłowice nie została wyznaczona jako obszar szczególnie narażony (OSN), ale nadal obowiązuje ją pełny zakres programu działań. Wody podziemne w JCWPd nr 83 i 84 (Radomsko–Przedbórz i Piotrków Trybunalski) mają dobry stan chemiczny, co oznacza brak przekroczeń stężenia azotanów

Gospodarka wodno – ściekowa

Stan wyjściowy

Infrastruktura wodociągowa

Gmina Masłowice zaopatrywana jest w wodę z dwóch ujęć zlokalizowanych w miejscowości Przerąb i Masłowice:

- pobór wód podziemnych z ujęcia „Przerąb” przy pomocy dwóch studni głębinowych ujmujących kredowy poziom wodonośny,
- pobór wód podziemnych z ujęcia „Masłowice” przy pomocy jednej studni głębinowej

Na terenie gminy znajduje się stacja uzdatniania wody w miejscowości Masłowice.

Stan infrastruktury wodociągowej stan na koniec 2024 r. wygląda następująco:

Długość sieci wodociągowej	ok. 87,83 km
Liczba przyłączy wodociągowych	ok. 1 248 sztuk
Liczba mieszkańców korzystających z sieci	ok. 2 900 osób
Poziom zwodociągowania	ok. 85–90%

Infrastruktura kanalizacyjna

Ścieki odprowadzane są do biologiczno-chemicznej oczyszczalni ścieków w miejscowości Chełmo o wydajności 50 m³ /d (podłączonych jest 170 osób)²⁵. W gminie Masłowice działa również oczyszczalnia ścieków typu Bio-Clear (MBA) o wydajności 4,5 m³ /d. Wybudowana została ona na potrzeby Publicznej Szkoły Podstawowej w Strzelcach Małych. Pozostałe ścieki z gminy gromadzone są w przydomowych szambach, następnie dowożone do Oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Przedborzu i w Radomsku. Liczba zbiorników bezodpływowych wg danych za 2024 r. wynosi 625 szt., natomiast liczba przydomowych oczyszczalni ścieków 424 szt.

Długość sieci kanalizacyjnej ok. 1 km

Liczba przyłączy kanalizacyjnych ok. 180 – 250 sztuk

Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji ok. 170 - 210 osób

Poziom skanalizowania (odsetek ludności) ok. 10–15%

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

**Tabela 6 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji –
gospodarka wodno - ściekowa**

Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnościekowej

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Budowa kanalizacji
2.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
3.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Chełmo wraz z przebudowa kanalizacji

²⁵ <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

Ocena stanu – analiza SWOT

Gospodarowanie wodami	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rosnący poziom zwodociągowania gminy ✓ Rosnąca liczba przydomowych oczyszczalni ścieków 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niski stopień skanalizowania gminy ✓ Nieefektywna istniejąca gminna oczyszczalnia ścieków ✓ Rosnące koszty utrzymania infrastruktury wodno – kanalizacyjnej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Program dofinansowywania przydomowych oczyszczalni ścieków ✓ Fundusze zewnętrzne dofinansujące budowę zbiorczych systemów kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni ścieków 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak wystarczających środków w budżecie gminy na realizację inwestycji ✓ Brak środków zewnętrznych na inwestycje

Zasoby geologiczne

Stan wyjściowy

Najstarszymi osadami nawierconymi w obrębie gminy Masłowice są utwory triasu środkowego i górnego. Wykształcone są one w postaci wapieni, margli i dolomitów z przewarstwieniami iłwców, mułowców i piaskowców. Całkowita miąższość tych utworów jest zmienna i waha się od 39 do 822 m. Tak duże zróżnicowanie miąższości tych osadów związane jest z silnymi zaburzeniami tektonicznymi tych utworów w obrębie antykliny Chełma. Jura dolna wykształcona jest jako iłwce, mułowce i piaskowce drobnoziarniste (70 – 150 m), natomiast jura środkowa, jako piaskowce, łupki ilaste, mułowce, wapień piaszczyste i margle. Jura górna reprezentowana jest przez wapień i margle, tworzy najstarsze utwory występujące na powierzchni antykliny Chełma. Można je obserwować w licznych kamieniołomach i odsłonięciach. Kreda dolna wykształcona jest w postaci piaskowców, piasków glaukonitowych i gez. Osady te występują w obrębie antykliny Chełma – Góry Chełmo i Smotryszowa – grzbiet Dmenina Pieszyc. Kreda górna wykształcona jest w postaci margli,

wapieni, opok i gez. Trzeciorzęd reprezentowany jest przez ility, mułki, piaski i rumosze zwietrzelinowe. Występuje lokalnie w obniżeniach i lejach krasowych pod grubym nadkładem osadów czwartorzędowych. Strop utworów podczwartorzędowych występuje na rzędnych ok. 180 – 250 m n.p.m. Osady czwartorzędowe pokrywają 90 % powierzchni obszaru gminy. Miąższość ich jest zmienna i w obrębie dolin rzecznych może przekraczać 20 – 30 m. Na obszarze gminy można znaleźć ślady trzech zlodowaceń: południowopolskiego, środkowopolskiego oraz północnopolskiego. W czasie glacjału południowopolskiego osadzały się: piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz gliny zwałowe. Po zlodowaceniu nastąpił interglacjał zwany wielkim, osadziły się wtedy utwory akumulacji rzecznej (piaski i żwiry) oraz utwory zastoiskowe (mułki jeziorne i gytie). Łądolód zlodowacenia środkowopolskiego pozostawił po sobie piaski i żwiry ozów, kemów oraz moren czołowych. W okresie zlodowacenia północnopolskiego osadziły się piaski tarasów nadzalewowych rzeki Pilicy. Pod koniec plejstocenu rozpoczął się proces powstawania wydym, który trwał aż do holocenu. W holocenie nastąpiła akumulacja piasków, namułków i torfów w dolinach rzecznych i zagłębieniach bezodpływowych. Obszar gminy Masłowice nie jest zbyt zasobny w surowce mineralne. Kopalinami mającymi znaczenie surowcowe są wapienie jurajskie, piaskowce kredowe, piaski i żwiry czwartorzędowe²⁶.

Na podstawie danych Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS, prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy na terenie gminy Masłowice występują 3 udokumentowane złoża kopalin wapieni jurajskich oraz węgla brunatnego.

Tabela 4. Udokumentowane złoża kopalin²⁷

Lp.	Nr ID złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania	Kopalina główna
1	WC 1859	Granice	60,20	złożo zagospodarowane	Wapienie i margle przemysłu cementowego
2	WC 12196	Granice 1	21,05	złożo częściowo zawodnione	wapienie i margle przemysłu cementowego
3	WB 14860	Łęki Szlacheckie	29,76	Złożo zagospodarowane	węgle brunatne

Ww. tereny i obszary górnicze zlokalizowane są w południowo-zachodniej części gminy na terenie obrębu Granice chroni się przed innym użytkowaniem niż wydobycie kopaliny poprzez wprowadzenie strefy SG, ograniczenie zasięgu stref z zabudową oraz ograniczenie obszaru

²⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłowice, 2020 r.

²⁷ Plan ogólny Gminy Masłowice, uzasadnienie planu ogólnego.

uzupełnienia zabudowy, a także w odniesieniu do udokumentowanego złoża kopalin „Łęki Szlacheckie” występującego w północno-wschodniej części gminy w obrębie Bartodzieje Przerębskie, dla którego nie ustala się terenów i obszarów górniczych ze względu na ochronę walorów przyrodniczych ustalono strefę otwartą SO. Aktualnie firma Atlas ma wydaną koncesję z dnia 29.04;2023 r. na 50 lata na wydobycie kopalin ze złoża wapieni jurajskich Granice 1, nr dz. 401/2. Wydana decyzja ustanawia teren oraz obszar górniczy GRANICE 1: ok. 21,5 ha powierzchnia terenu górniczego, ok. 123 ha głębokość eksploatacji do rzędnej 230 n.p.m.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W zakresie zasobów geologicznych gmina Masłowice nie wykonała żadnego zadania inwestycyjnego oraz nieinwestycyjnego.

Ocena stanu – analiza SWOT

Zasoby geologiczne	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Obecność osadów czwartorzędowych – piaski, gliny, ropy mogą być wykorzystywane lokalnie do robót ziemnych, nasypów, utwardzeń ✓ Dobre warunki hydrogeologiczne – dostęp do wód podziemnych o dobrym stanie chemicznym, przydatnych dla wodociągów i rolnictwa ✓ Żyzne gleby – obecność lessów i osadów pylastych sprzyja rolnictwu i retencji wodnej ✓ Udokumentowane złoża kopalin ✓ Świadomość mieszkańców i analiza zagrożeń związanych z chęciami wydobycia kopalin przez firmy (wnioskowanie o uzyskanie koncesji) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ograniczone dane geologiczne lokalne – niewielka liczba szczegółowych badań geotechnicznych i geologicznych dla konkretnych działek ✓ Brak infrastruktury górniczej – brak doświadczenia i zaplecza technicznego w zakresie eksploatacji zasobów geologicznych ✓ Zagrożenie dla środowiska w przypadku udzielenia koncesji na wydobycie ✓ Negatywny wpływ na przyrodę i bioróżnorodność ✓ Konflikty przestrzenne i społeczne: ograniczenia w rozwoju zabudowy w strefach SG i SO, możliwe protesty społeczne związane z uciążliwościami eksploatacji, ryzyko spadku

	<p>atrakcyjności osiedleńczej terenów sąsiadujących z obszarami górniczymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Wzrost natężenia transportu ciężkiego: zwiększone obciążenie dróg lokalnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Możliwość rozwoju lokalnych materiałów budowlanych – np. wykorzystanie glin i piasków do inwestycji drogowych i komunalnych ✓ Rozwój retencji wodnej – dzięki właściwościom glin i warunkom geologicznym możliwe są inwestycje w małą retencję i ochronę przed suszą ✓ Potencjał edukacyjny i turystyczny – geomorfologia regionu może być wykorzystana w edukacji przyrodniczej i promocji lokalnej ✓ Możliwość pozyskania środków na badania geologiczne – np. z funduszy środowiskowych, LIFE, FEnIKS 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Postępująca erozja gleb i susze – zmiany klimatyczne mogą pogarszać właściwości retencyjne i jakość zasobów wodnych ✓ Nielegalna eksploatacja surowców – ryzyko niekontrolowanego poboru piasków czy glin bez dokumentacji geologicznej ✓ Degradacja środowiska i krajobrazu: ryzyko trwałego przekształcenia rzeźby terenu w wyniku eksploatacji wapieni jurajskich, powstawanie wyrobisk, skarp i hałd wpływających negatywnie na walory krajobrazowe gminy, możliwość wystąpienia erozji i niestabilności skarp ✓ Brak świadomości geologicznej w planowaniu przestrzennym – ryzyko błędów inwestycyjnych bez uwzględnienia warunków gruntowych ✓ Zanieczyszczenie wód podziemnych – np. przez niewłaściwą gospodarkę ściekową lub nawożenie ✓ Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne: obniżenie poziomu wód gruntowych w wyniku odwodnienia złoża „Granice 1” ✓ Pogorszenie jakości powietrza: emisja pyłów z frontu eksploatacyjnego i dróg technologicznych, wzrost zapylenia w okresach suchych i wietrznych,

	<p>potencjalne przekroczenia norm jakości powietrza w sąsiedztwie zakładu górniczego</p> <p>✓ Hałas i drgania: uciążliwości akustyczne związane z pracą maszyn, kruszarek i transportu ciężkiego, możliwe oddziaływanie drgań na zabudowę mieszkaniową w pobliżu terenów górniczych</p>
--	---

Gleby

Stan wyjściowy

Gmina Masłowice charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą glebową, typową dla obszarów nizinnych o genezie polodowcowej. Gleby występujące na terenie gminy powstały głównie z osadów czwartorzędowych — piasków, glin i ilów — co wpływa na ich właściwości fizyczne, chemiczne i rolnicze.

Na obszarze gminy dominują następujące typy gleb:

- **Gleby brunatne i pseudobielicowe** – występują na piaskach gliniastych i glinach lekkich; charakteryzują się średnią żyznością i są odpowiednie dla upraw zbóż, ziemniaków oraz traw;
- **Gleby płowe** – rozwinięte na glinach i ilach lessowych; cechują się dobrą strukturą i wysoką retencją wodną, co czyni je szczególnie przydatnymi dla intensywnego rolnictwa;
- **Gleby bielicowe** – występują lokalnie, głównie w północno-wschodnich częściach gminy; są lekkie, kwaśne i wymagają wapnowania oraz nawożenia organicznego;
- **Gleby torfowe i murszowe** – spotykane w obniżeniach terenu i dolinach cieków wodnych; bogate w materię organiczną, ale trudne w uprawie, wykorzystywane głównie jako łąki i pastwiska.

Tabela nr 7 - Szacunkowy udział klas bonitacyjnych gleb w powierzchni gminy

Klasa gleby	Udział w powierzchni gminy	Przeznaczenie
IIIa–IIIb	ok. 25%	Uprawy intensywne

IVa–IVb	ok. 50%	Uprawy zbożowe, pastewne
V–VI	ok. 25%	Łąki, pastwiska, nieużytki

Gleby gliniaste i płowe wykazują dobrą retencję wodną, co ma istotne znaczenie w kontekście przeciwdziałania skutkom suszy. Z kolei gleby lekkie, szczególnie bielicowe, są bardziej podatne na przesuszenie i erozję wodną. Występuje również ryzyko zakwaszenia gleb, zwłaszcza w intensywnie użytkowanych rolniczo obszarach.

Do głównych zagrożeń dla gleb w gminie należą:

- Erozja wodna – szczególnie na stokach i terenach bez pokrywy roślinnej;
- Zakwaszenie gleb – wynikające z intensywnego nawożenia mineralnego;
- Utrata próchnicy – w wyniku nadmiernej eksploatacji rolniczej;
- Zanieczyszczenie wód gruntowych – przez niewłaściwą gospodarkę ściekową i nawozową.

W ramach działań ochronnych zaleca się:

- Wspieranie rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego;
- Promowanie wapnowania gleb kwaśnych;
- Ograniczenie stosowania nawozów azotowych zgodnie z Dyrektywą Azotanową;
- Rozwój stref buforowych przy ciekach wodnych.

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia takich badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. Ustawy Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, 2687). Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura Monitoringu przypadła na lata 2020-2022 i była realizowana przez Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej²⁸. Na terenie gminy nie znajduje się punkt monitoringu gleb w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski.

²⁸ https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=monit

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

W zakresie ochrony gleb gmina Masłowice nie wykonała żadnego zadania inwestycyjnego oraz nieinwestycyjnego.

Ocena stanu – analiza SWOT

Ochrona gleb	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zróżnicowana struktura glebowa – obecność gleb brunatnych, płowych, bielcowych i torfowych pozwala na różnorodne formy użytkowania rolniczego i przyrodniczego. ✓ Dobre właściwości retencyjne gleb gliniastych i płowych – sprzyjają zatrzymywaniu wody, co jest istotne w przeciwdziałaniu skutkom suszy ✓ Żyzność gleb lessowych i płowych – wysoka przydatność rolnicza, szczególnie dla zbóż, rzepaku i ziemniaków ✓ Brak intensywnej urbanizacji – ograniczone zagrożenie dla degradacji gleb przez zabudowę i przemysł 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wysoki udział gleb lekkich (bielcowych) – podatne na przesuszenie, zakwaszenie i wymagające intensywnego nawożenia ✓ Niska świadomość ekologiczna w gospodarowaniu glebą – brak powszechnego stosowania praktyk ochronnych (np. mulczowanie, płodozmian) ✓ Ograniczone dane monitoringowe – brak lokalnych systemów oceny jakości gleb i ich degradacji ✓ Erozja wodna na terenach nachylonych – szczególnie w rejonach bez pokrywy roślinnej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwój rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego – wykorzystanie potencjału gleb żyznych przy ograniczeniu chemizacji ✓ Możliwość pozyskania środków z funduszy UE – np. na wapnowanie gleb kwaśnych, rekultywację, edukację rolników 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Postępujące zakwaszenie gleb lekkich – wynikające z intensywnego nawożenia azotowego i braku wapnowania ✓ Utrata próchnicy i degradacja biologiczna – przez nadmierną eksploatację rolniczą i brak nawożenia organicznego

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wprowadzenie lokalnego monitoringu gleb – np. w ramach programu ochrony środowiska lub współpracy z instytutami rolniczymi ✓ Zwiększenie retencji wodnej – poprzez działania glebowe (np. zwiększenie próchnicy, ograniczenie orki głębokiej) 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zanieczyszczenie wód gruntowych – przez niewłaściwą gospodarkę nawozową i ściekową ✓ Zmiany klimatyczne – zwiększone ryzyko suszy, przesuszenia gleb i spadku plonów
--	---

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Stan wyjściowy

Gmina Masłowice objęła systemem nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Odpady komunalne z terenu Gminy Masłowice odbierane były w 2024 r. w postaci selektywnej. Zgodnie z Regulaminem Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Masłowice prowadzona jest zbiórka selektywna, w ramach której wydzielane są następujące frakcje:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, z zastrzeżeniem;
- papier i tektura;
- szkło, w tym szkło bezbarwne i/lub szkło kolorowe;
- tworzywa sztuczne, metale oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- bioodpady;
- popiół
- przeterminowane leki i chemikalia;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych;
- zużyte opony;
- odpady tekstyliów i odzieży;
- odpady niebezpieczne;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku
- przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji
- we krwi, w szczególności igieł i strzykawek;

- Na terenie nieruchomości selektywnie zbierane odpady były gromadzone w kolorowych workach/pojemnikach, gdzie:
 - brązowy – odpady ulegające biodegradacji, oznaczonych napisem „Bio”;
 - niebieskim – papier i tekturę, oznaczonych napisem „Papier”;
 - żółtym - tworzywa sztuczne w tym odpady opakowaniowe wielomateriałowe, metal w tym opakowania
- metalowe, oznaczonych napisem „Metale i tworzywa sztuczne”;
 - zielonym – szkło (bezbarwne i kolorowe), oznaczonych napisem „Szkło”;
 - szarym – popiół;
 - czarnym – odpady pozostałe, niesegregowane – nienadające się do segregacji, oznaczonych napisem „Odpady pozostałe niesegregowane”.

Do pojemników lub kontenerów podstawionych przez Wykonawcę na terenie PSZOK-u dostarczane są: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, metale oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych, zużyte opony, odpady tekstyliów i odzieży, odpady niebezpieczne, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek.

W przypadku odpadów ulegających biodegradacji dopuszcza się kompostowanie we własnym zakresie.

Gmina Masłowice obsługuje stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK),

który został zlokalizowany na terenie byłego GS-u w Masłowicach, w budynku po byłej buchcie spędowej,

Masłowice 84A, 97-515 Masłowice.

Punkt ten w 2024 r. był czynny w każdy wtorek w godzinach od 730 do 1630.

Do punktu PSZOK mieszkańcy Gminy Masłowice mogli bezpłatnie dostarczyć następujące frakcje odpadów:

- papier i tektura;
- szkło;
- tworzywa sztuczne, metale oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe
- bioodpady;
- przeterminowane leki i chemikalia;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;

- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych;
- zużyte opony;
- odpady tekstyliów i odzieży;
- odpady niebezpieczne;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek.

W PSZOKU-u nie przyjmowano odpadów:

- zawierających azbest;
- zmieszanych;
- części samochodowych;
- powstających w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej;
- z nieruchomości niezamieszkałych (firm i instytucji)²⁹.

Osiągnięty w 2024 r. poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 3b ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399.). Zgodnie z w/w uchwałą wymagany do osiągnięcia poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za 2024 rok wyniósł 45% wagowo. Minister Klimatu i Środowiska w Rozporządzeniu z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. poz. 1530) określił sposób obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz warunki zaliczania masy odpadów komunalnych do masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi. Na podstawie danych uzyskanych z rocznych sprawozdań składanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, danych podmiotu prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, sprawozdań podmiotów zbierających odpady komunalne na terenie Gminy Masłowice wyliczono, że w 2024 roku poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł **55,26%; w roku 2023 49,73%**³⁰.

²⁹

https://bip.maslowice.pl/fls/bip_pliki/2025_04/BIPF633FF0EA24B3Z/Roczna_analiza_stanu_gospodarki_odpadami_komunalnymi_za_2024.pdf

³⁰

https://bip.maslowice.pl/fls/bip_pliki/2024_04/BIPF616AB5C438053Z/Roczna_analiza_stanu_gospodarki_odpadami_komunalnymi_za_2023.pdf

Poziom ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2024

Poziom składowania odpadów komunalnych w 2024 r. wynosi 22,02%.

Poziom ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2023

Poziom składowania odpadów komunalnych w 2023 r. wynosi 33,58%.

W 2024 roku łączna masa odpadów, powstałych po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych i zebranych oraz powstałych po sortowaniu niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, 15 przekazanych do termicznego przekształcania wyniosła 2,2365[Mg]. Natomiast stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do odebranych i zebranych odpadów komunalnych wyniósł 0,27 [%].

Gmina realizuje od lat realizuje **PROGRAM USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST**, który jest materiałem niebezpiecznym wymienionym w wykazie substancji niebezpiecznych stanowiących załącznik do *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674)* jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym i stanowiąca poważne zagrożenie zdrowia. Jednakże azbest staje się zagrożeniem wyłącznie wówczas, kiedy jego włókna zostają uwolnione do powietrza. Wdychając powietrze zawierające włókna azbestowe ludzie są narażeni na następujące choroby układu oddechowego: pylica azbestowa, rak płuc, międzybłonniak. Najgroźniejszą chorobą jest rak płuc, który prowadzi do śmierci w 95 % przypadków. Azbest jest substancją o udowodnionym działaniu rakotwórczym, powoduje też pylicę azbestową, czy choroby opłucnej. Azbest występuje w powietrzu w niebezpiecznej formie mikroskopijnych włókien, przyczynia się do długotrwałego i utajonego rozwoju chorób, a jego szkodliwość jest często bagatelizowana. Był używany w budownictwie przede wszystkim do produkcji dachów (w latach 70. był tzw. boom na dachy z eternitu, które zawierały azbest), a także rur, elementów elewacji i innych. Produkcja wyrobów azbestowych została zakazana w Polsce ustawą o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Zgodnie z zapisami ustawy do 28 września 1998 r. zakończono m.in. produkcję płyt azbestowo-cementowych, a od 28 marca 1999 r. w naszym kraju obowiązuje zakaz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi azbest. W krajach Unii Europejskiej całkowity zakaz stosowania azbestu został wprowadzony 1 stycznia 2005 r.

Z uwagi na jego szkodliwe działanie na zdrowie i zagrożenie jakie stwarza podjęto działania mające na celu wyeliminowanie tego materiału ze wszystkich obiektów w Polsce do 2032 r. W tym celu m.in. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 r. przyjęła Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski. Problem azbestu znalazł również odzwierciedlenie w przepisach prawnych. Po ponad 12 latach od uchwalenia Programu krajowego usunięto tylko niecałe 17% z prawie 8,5 mln ton zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych, a do unieszkodliwienia pozostało aż 7 mln ton. Tempo unieszkodliwiania azbestu wynosi zaledwie 0,12 mln ton rocznie. W tej sytuacji, aby usunąć pozostały azbest, potrzeba będzie dodatkowo jeszcze prawie 50 lat, licząc od zakończenia Programu krajowego (od dnia dzisiejszego prawie 60 lat). W skontrolowanych województwach usunięcie pozostałego azbestu wymaga od 30 do 102 lat.

Podstawowym celem *Programu* jest:

- spowodowanie usunięcia z terenu gminy Masłowice azbestu oraz wyrobów zawierających azbest do roku 2032;
- spowodowanie sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko;
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Natomiast podstawowym zadaniem *Programu* jest określenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Masłowice, ustalenie procedur i harmonogramu prac przy usuwaniu przedmiotowych wyrobów oraz wskazanie możliwości pozyskania funduszy na usunięcie wyrobów zawierających azbest.

Pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat. Należy pamiętać, że nie jest szkodliwa sama obecność w budynku materiałów zawierających azbest. Niebezpieczeństwo pojawia się w wyniku nieprawidłowego obchodzenia się z tymi elementami, na skutek czego mogą one stać się niebezpieczne będąc źródłem emisji włókien azbestowych do powietrza. Bardzo ważne jest zastosowanie się właścicieli i zarządców obiektów budowlanych do obowiązku prowadzenia okresowych kontroli i oceny stanu technicznego wyrobów zawierających azbest oraz przekazywania właściwym jednostkom danych o ilości, stanie i miejscu występowania azbestu. Pozwoli to na uzyskanie pełnej wiedzy na ten temat i podejmowanie przez jednostki samorządowe skutecznych działań mających na celu pomoc właścicielom obiektów w usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Istotna jest również świadomość przedsiębiorców wykonujących prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Wykonywanie tych prac wyłącznie przez wyspecjalizowane i uprawnione w tym zakresie firmy, pozwoli wyeliminować zagrożenie wynikające z nieprawidłowego ich prowadzenia. Z tego względu jednym z głównych celów niniejszego programu jest przybliżenie jak najszerszym kręgom

społeczeństwa problematyki bezpiecznej eksploatacji i usuwania wyrobów zawierających azbest. Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. Zgodnie z danymi zaprezentowanymi w ogólnopolskiej bazie inwentaryzacji na terenie gminy Masłowice azbest zinwentaryzowany wynosi 4 243, 064 Mg i ilość usunięta 1 227, 821 Mg³¹.

Realizacja działań związanych z usuwaniem azbestu jest w znacznej części finansowana ze środków krajowych z programów realizowanych przez WFOŚiGW w Łodzi. Jednakże potrzeby w stosunku do oferowanych środków są niewystarczające, co powoduje, że dotrzymanie terminu do 2032 r. dla de facto większości samorządów jest nierealne.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Tabela 8 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Demontaż i unieszkodliwienie azbestu

Ocena stanu – analiza SWOT

Gospodarka odpadami	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Funkcjonowanie PSZOK-u na terenie gminy ✓ Stopniowa likwidacja dzikich wysypisk ✓ Sukcesywny demontaż wyrobów zawierających azbest 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dzikie wysypiska odpadów ✓ Wciąż duża liczba pokryć dachowych azbestowych w gospodarstwach ✓ Istotny problem zagospodarowania odpadów rolniczych ✓ Wciąż niezadawalający poziom świadomości ekologicznej mieszkańców

³¹ <https://esip.bazaazbestowa.gov.pl/raporty.html>

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwój edukacji ekologicznej wśród mieszkańców ✓ Promocja proekologicznych postaw ✓ Uświadamianie mieszkańcom zagrożeń dla zdrowia związanych z niekontrolowanym spalaniem odpadów w gospodarstwach domowych 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rosnące koszty w obszarze gospodarki odpadami ✓ Bezprawne pozbywanie się odpadów na terenach leśnych ✓ Niezrealizowanie programu usuwania azbest do 2032 roku

Zasoby przyrodnicze

Stan wyjściowy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, poziom lesistości Gminy Masłowice wynosi około 27,4% (stan na koniec 2024 roku). Lesistość to procentowy udział gruntów leśnych w całkowitej powierzchni gminy. W przypadku Masłowic, oznacza to, że ponad 1/4 powierzchni gminy stanowią lasy — zarówno państwowe (zarządzane przez Lasy Państwowe), jak i prywatne. Jest to wartość wyższa niż średnia krajowa, która wynosi ok. 29,6%, ale znacznie wyższa niż średnia dla gmin wiejskich w woj. łódzkim, gdzie lesistość często nie przekracza 20%.

Struktura własności i typy lasów

- Lasy na terenie gminy należą głównie do Skarbu Państwa i są zarządzane przez Nadleśnictwo Radomsko (Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi);
- Występują również lasy prywatne, głównie w formie niewielkich kompleksów śródpolnych;
- Dominującymi typami siedliskowymi są:
 - Bory sosnowe (na glebach lekkich i kwaśnych);
 - Grądy i lasy mieszane (na glebach brunatnych i płowych);
 - Łęgi i olsy (w dolinach cieków wodnych).

Lasy pełnią kluczową rolę w lokalnym ekosystemie:

- Retencja wodna – zatrzymują wodę opadową, ograniczają skutki suszy;
- Ochrona gleb – zapobiegają erozji wodnej i wietrznej;
- Bioróżnorodność – stanowią siedlisko dla wielu gatunków roślin, ptaków, ssaków i owadów;
- Regulacja klimatu lokalnego – wpływają na mikroklimat, obniżają temperaturę i zwiększają wilgotność powietrza.

Powierzchnia gruntów leśnych:

Ogółem 1 045,53 ha

Lasy ogółem 1 044,93 ha

Grunty leśne prywatne ogółem 1 041,20 ha

Grunty leśne prywatne osób fizycznych 992,20 ha

Grunty leśne prywatne wspólnot gruntowych 45,00 ha

Grunty leśne prywatne objęte uproszczonymi planami urzędzenia lasu 1 032,00 ha

Grunty leśne gminne ogółem 4,33 ha

W ramach lokalnej polityki środowiskowej zaleca się:

- Współpracę z Nadleśnictwem Radomsko w zakresie edukacji leśnej i ochrony przyrody;
- Promowanie zalesień gruntów marginalnych i nieużytków rolnych;
- Wspieranie działań rekultywacyjnych i odtwarzania siedlisk leśnych;
- Organizację akcji sprzątnięcia lasów i kampanii informacyjnych;
- Uwzględnianie lasów w planach zagospodarowania przestrzennego jako obszarów chronionych.

Formy ochrony przyrody

Gmina Masłowice, obejmuje obszary o wysokiej wartości przyrodniczej, które są chronione na mocy przepisów krajowych i europejskich. Formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy pełnią istotną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej, ochronie siedlisk naturalnych oraz kształtowaniu lokalnego krajobrazu.

Rezerwat przyrody „Góra Chełmo”³²

Rezerwat reprezentuje walory krajobrazowe o charakterze przyrodniczym i historyczno-kulturowym. Posiada bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu, na którą poza czynnikami naturalnymi duży wpływ wywarła działalność człowieka. Kod PL.ZIPOP.1393.RP.1445.

W szczytowej części wzgórza znajdują się pozostałości po średniowiecznym grodzisku z X wieku, natomiast na południowym i zachodnim stoku nieczynne kamieniołomy i wciąż eksploatowane odkrywki. Zbocze od strony północnej, ma charakter skalnego urwiska wzniesionego pionową ścianą wysokości od 5 do 10 m. Urwisko, w którym odsłaniają się piaskowce, jest cennym krajobrazowo elementem rezerwatu³³. Zajmuje powierzchnię 41,31 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie wzgórza porośniętego lasem mieszanym,

³² <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

³³ https://radomsko.lodz.lasy.gov.pl/rezerwaty-przyrody/-/asset_publisher/1M8a/content/rezerwat-arecheologiczno-lesny-gora-chelmo-/pop_up?_101_INSTANCE_1M8a_viewMode=print&_101_INSTANCE_1M8a_languageId=pl_PL

zbudowanego z piaskowców dolnokredowych, będącego ostańcem oraz leżącego tam grodziska.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu³⁴

Jest jednym z najcenniejszych obszarów w środkowej Polsce. Odznacza się dużą zmiennością budowy geologicznej i rzeźby terenu, co wpływa na zróżnicowanie innych elementów środowiska przyrodniczego: wód podziemnych i powierzchniowych, gleb, klimatu, szaty roślinnej i świata zwierząt. Występują tu obok siebie formy rzeźby o charakterze typowym dla nizin, jak też elementy rzeźby wyżynnej, stanowiący malowniczy krajobraz, oznaczający się dużą różnorodnością i pięknymi punktami widokowymi. Centralną oś morfologiczną obszaru zajmuje Pasma Przedborsko-Małogoskie zbudowane z wapieni górnego jurajskich oraz kredowych piaskowców, gdzie wysokości bezwzględne terenu przekraczają 250 m n.p.m. W części półn. obszaru występują elementy typowe dla nizin: płaskie powierzchnie zbudowane z utworów wodnolodowcowych (nierzadko zwydmione), rozległe zabagnione obniżenia oraz wyniesienia zbudowane z utworów górnotriasowych jury dolnej. W strefie poł. występuje obniżenie Niecki Włoszczowskiej, przecięte dolinami rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej, gdzie na kredowym podłożu zalegają osady czwartorzędowe, w tym piaski przewiane w wydmach. Różnorodność warunków siedliskowych w obszarze sprawia silne zróżnicowanie i bogactwo szaty roślinnej. Fitocenozy leśne reprezentują olsy, łągi, grady, bory sosnowe i bory mieszane. Natomiast zbiorowiska nieleśne tworzą różnorodne zespoły łąkowe, zbiorowiska wodne i bagienne, torfowiskowe i ciepłolubnych muraw kserotermicznych. Na Obszarze Chronionego Krajobrazu występuje szereg gatunków zwierząt objętych ochroną prawną. Prowadzona jest też gospodarka łowiecka realizowana w poszczególnych obwodach. Kod PL.ZIPOP.1393.OCHK.267.

Obszar 5 417 ha. Położenie Wielgomłyny (gmina wiejska), Przedbórz (gmina miejsko-wiejska), Żytno (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska).

Dolina Widawki³⁵

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych. Kod PL.ZIPOP.1393.OCHK.272. Obszar 41 390 ha. Położenie Wola Krzysztoperska (gmina wiejska), Wielgomłyny (gmina wiejska), Gomunice (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska), Widawa (gmina wiejska), Gorzkowice (gmina wiejska), Kamieńsk (gmina miejsko-wiejska), Kleszczów (gmina wiejska), Łęki Szlacheckie

³⁴ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.267.pdf>

³⁵ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.272.pdf>

(gmina wiejska), Zelów (gmina miejsko wiejska), Kobiele Wielkie (gmina wiejska), Dobryczyce (gmina wiejska), Bełchatów (gmina wiejska), Kluki (gmina wiejska), Szczerców (gmina wiejska), Kodrąb (gmina wiejska), Rusiec (gmina wiejska). Obszar 41 390 ha.

Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu³⁶

Tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Kod PL.ZIPOP.1393.OCHK.595. Obszar 43 790 ha. Położenie Aleksandrów (gmina wiejska), Żarnów (gmina miejsko-wiejska), Wielgomłyny (gmina wiejska), Kobiele Wielkie (gmina wiejska), Przedbórz (gmina miejsko-wiejska), Żytno (gmina wiejska), Końskie (gmina miejsko-wiejska), Masłowice (gmina wiejska), Paradyż (gmina wiejska).

Obszar Natura 2000

Łąka w Bęczkowicach³⁷

Położony w północno – zachodniej części gminy. Jest to obszar o powierzchni 214,28 ha, objęty dyrektywą siedliskową. Specjalny obszar ochrony siedlisk. Kod PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH100004.H. Położenie Łęki Szlacheckie (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska).

Zachowane torfowiska alkaliczne, mimo obecności rowów melioracyjnych. Występuje 5 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej

Obszar jest ostoją dla:

Lipiennika Loesela – rzadkiego storczyka, gatunku z załącznika II Dyrektywy

Wydry europejskiej – gatunku chronionego

Innych roślin chronionych: rosiczka okrągłolistna, turzyca Davalla, goździk pyszny, kukulka krwista.

Dolina Górnej Pilicy³⁸

Obszar rozciąga się wzdłuż rzeki Pilicy i obejmuje fragmenty województw: łódzkiego, świętokrzyskiego i śląskiego. Na terenie Gminy Masłowice znajduje się ok. 180 ha. Obszar 11 193,22 ha. Kod PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260018.H. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk (SOO) – zgodnie z Dyrektywą Siedliskową UE. Celem jest ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt innych niż ptaki

Walory przyrodnicze: obszar chroni m.in.: Siedliska nadrzeczne i torfowiskowe, w tym: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), torfowiska wysokie i przejściowe, grądy subkontynentalne i lasy łęgowe. Położenie Lelów (gmina wiejska), Wielgomłyny (gmina wiejska), Słupia (Jędrzejowska) (gmina wiejska), Secemin (gmina wiejska), Żarnowiec (gmina

³⁶ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.595.pdf>

³⁷ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH100004.H.pdf>

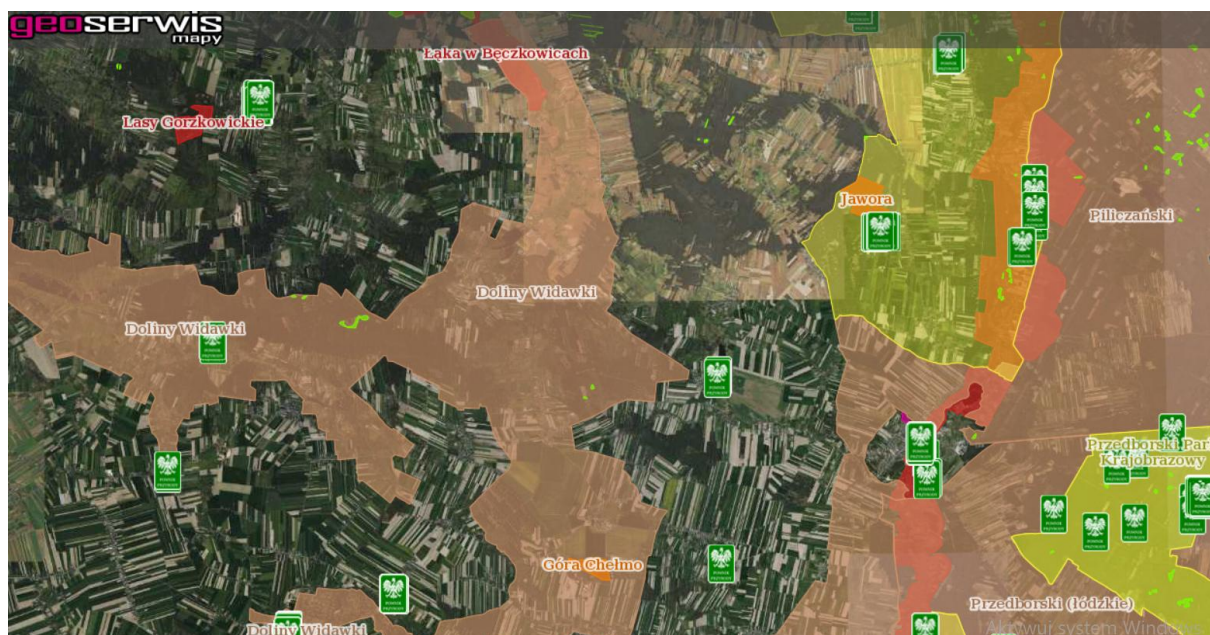
³⁸ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260018.H.pdf>

wiejska), Krasocin (gmina wiejska), Żytno (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska), Koniecpol (gmina miejsko-wiejska), Moskorzew (gmina wiejska), Kluczewsko (gmina wiejska), Włoszczowa (gmina miejsko-wiejska), Przedbórz (gmina miejsko-wiejska), Szczekociny (gmina miejsko-wiejska).

Pozostałe formy ochrony przyrody

1. Pomnik przyrody Jan - Dąb szypułkowy "Jan"
Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 178cm; obwód: 559cm; wysokość: 30m). Położenie Koconia 34 (dz. Nr 91/1). Kod PL.ZIPOP.1393.PP.1012102.1513;
2. Pomnik przyrody: 2 Topole białe, lipa drobnolistna; drzewo (gatunek: Topola biała - *Populus alba*; pierśnica: 129 cm; obwód: 405 cm; wysokość: 33 m) drzewo (gatunek: Topola biała - *Populus alba*; pierśnica: 131 cm; obwód: 412 cm; wysokość: 33 m) Liczba 1 1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 139cm; obwód: 437cm; wysokość: 33 m. Kod PL.ZIPOP.1393.PP.1012102.1514;
3. Użytek ekologiczny bagno, powierzchnia 0,7 ha, lokalizacja Tworowice, działka nr 1013. Kod PL.ZIPOP.1393.UE.1012102.458;
4. Użytek ekologiczny bagno, powierzchnia 0,41 ha, lokalizacja Tworowice, działka nr 1013. Kod PL.ZIPOP.1393.UE.1012102.459.

Mapa nr 15 - Formy ochrony przyrody w Gminie Masłowice³⁹

³⁹ <https://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Gmina Masłowice w obszarze ochrony zasobów przyrodniczych koncentruje się w głównej mierze na działaniach edukacyjnych związanych z ekologią oraz na wykonywaniu prac pielęgnacyjnych terenów zieleni. Nowe nasadzenia pojawiają się w wyniku konieczności wykonywania nasadzeń zastępczych w związku z wydanymi pozwoleniami na usunięcie drzew. Realizowane są na bieżąco nasadzenia rekompensacyjne z tytułu wycinek drzew w pasach drogowych. Realizowane są też zadania na obszarach zieleni urządzonej m.in. w parku w Masłowiach.

Ocena stanu – analiza SWOT

Zasoby przyrodnicze	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wysoka lesistość (27,4%) – ponad ¼ powierzchni gminy pokryta lasami, co sprzyja retencji wodnej, ochronie gleb i bioróżnorodności ✓ Obecność obszarów Natura 2000 – m.in. . Dolina Górnej Pilicy i Łąka w Bęczkowicach chronią cenne siedliska torfowiskowe, nadrzeczne i łąkowe ✓ Rezerwat przyrody Góra Chełmo – unikalne połączenie wartości geologicznych, leśnych i archeologicznych ✓ Zróżnicowane siedliska – od borów sosnowych po łągi i torfowiska, sprzyjające różnorodności gatunkowej ✓ Brak intensywnej urbanizacji – ograniczona presja inwestycyjna pozwala zachować naturalny charakter krajobrazu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak infrastruktury edukacyjno-przyrodniczej – niewykorzystany potencjał turystyczny i edukacyjny obszarów chronionych ✓ Ograniczony monitoring przyrodniczy – brak systematycznych badań siedlisk i gatunków na poziomie lokalnym ✓ Zarastanie łąk i torfowisk – przez brak użytkowania rolniczego i sukcesję zarośli ✓ Niska świadomość ekologiczna – ograniczone działania informacyjne i edukacyjne wśród mieszkańców.
Szanse	Zagrożenia

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rozwój turystyki przyrodniczej i edukacyjnej – np. ścieżki dydaktyczne, punkty widokowe, programy szkolne. ✓ Pozyskiwanie środków z funduszy UE i krajowych – np. LIFE, FEnIKS, WFOŚiGW, Fundusze dla Łódzkiego 2021-2027 na ochronę siedlisk, rekultywację i edukację ✓ Zalesianie gruntów marginalnych – zwiększenie lesistości i poprawa jakości środowiska ✓ Współpraca z RDOŚ i Nadleśnictwem Radomsko – w zakresie ochrony przyrody i planowania przestrzennego ✓ Adaptacja do zmian klimatu – wykorzystanie zasobów przyrodniczych jako naturalnej bariery przeciw suszy i ekstremalnym zjawiskom pogodowym 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zmiany klimatyczne – susze, spadek poziomu wód gruntowych, degradacja torfowisk ✓ Presja inwestycyjna w przyszłości – ryzyko przekształcania terenów cennych przyrodniczo pod zabudowę ✓ Zanieczyszczenie środowiska – odpady komunalne, nielegalne wysypiska, spływy nawozów z pól ✓ Inwazja gatunków obcych – np. nawłoc kanadyjska, która wypiera rodzime rośliny na łąkach i torfowiskach
--	--

Zagrożenia poważnymi awariami

Stan wyjściowy

Przez poważną awarię na podstawie art. 3 ustawy Prawo Ochrony Środowiska rozumie się „zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”. Obowiązki związane z awariami przemysłowymi spoczywają głównie na prowadzącym zakład o dużym lub zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii oraz na organach Państwowej Straży Pożarnej a także Wojewodzie. Szczegółowy opis obowiązków podaje ustawa Prawo ochrony środowiska. WIOŚ realizuje zadania z zakresu zapobiegania występowania awarii przemysłowych poprzez:

- kontrolę podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii,

- badanie przyczyn wystąpienia awarii oraz sposobów likwidacji skutków awarii, prowadzenie szkoleń i instruktażu.

O zaklasyfikowaniu danego zakładu do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia awarii przemysłowej decyduje ilość substancji niebezpiecznych znajdujących się w tym zakładzie.

W zależności od kategorii i ilości substancji niebezpiecznych, zakłady przemysłowe stwarzające ryzyko wystąpienia awarii podzielone są na dwie grupy:

- zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR),
- zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii (ZDR).

Szczegółowe kryteria zaklasyfikowania zakładu do jednej z ww. kategorii określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 stycznia 2016 roku w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Na terenie gminy Masłowice nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Jednym z istotnych potencjalnych źródeł awarii środowiskowych na obszarze gminy jest transport drogowy substancji niebezpiecznych, w szczególności paliw płynnych takich jak gaz płynny (LPG), benzyna oraz olej napędowy. Przewóz tych materiałów odbywa się głównie drogami publicznymi, które przecinają tereny zamieszkałe, rolnicze oraz przyrodniczo cenne.

W przypadku zdarzeń losowych — takich jak wypadki komunikacyjne, kolizje drogowe czy awarie techniczne pojazdów — istnieje realne ryzyko uwolnienia substancji ropopochodnych do środowiska. Tego typu incydenty mogą prowadzić do skażenia gleby, wód powierzchniowych i podziemnych, a także stwarzać bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Szczególnie niebezpieczne są wycieki paliw w pobliżu cieków wodnych, terenów podmokłych oraz obszarów chronionych, gdzie nawet niewielka ilość substancji może wywołać długotrwałe skutki ekologiczne. W przypadku braku szybkiej reakcji służb ratowniczych, zanieczyszczenia mogą rozprzestrzeniać się na znaczne obszary, pogłębiając skalę zagrożenia.

Dlatego też niezbędne jest:

- monitorowanie tras przewozu substancji niebezpiecznych,
- opracowanie lokalnych procedur reagowania kryzysowego,
- wyposażenie jednostek OSP i służb komunalnych w sprzęt do neutralizacji wycieków,
- prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców i kierowców.

Wzmocnienie systemu zarządzania ryzykiem w zakresie transportu materiałów niebezpiecznych stanowi ważny element strategii ochrony środowiska i bezpieczeństwa publicznego w gminie.

W gminie Masłowice funkcjonuje 8 jednostek ochotniczej straży pożarnej:

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Bartodziejach;
- 2) Ochotnicza Straż Pożarna w Chełmie;
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Granicach;
- 4) Ochotnicza Straż Pożarna w Kalinkach;
- 5) Ochotnicza Straż Pożarna w Korytnie;
- 6) Ochotnicza Straż Pożarna w Kraszewicach;
- 7) Ochotnicza Straż Pożarna w Masłowicach – w ramach KSRG;
- 8) Ochotnicza Straż Pożarna w Strzelcach Małych;
- 9) Ochotnicza Straż Pożarna w Ochotniku;
- 10) Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Przerębskiej.

Efekty realizacji dotychczasowego POŚ

Tabela nr 9 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – zagrożenia poważnymi awariami

Cel: Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Podjęte przedsięwzięcia	
1.	Doposażenie jednostek straży pożarnej, zakup sprzętu ratowniczo – gaśniczego

Ocena stanu – analiza SWOT

Zagrożenia poważnymi awariami	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Niska gęstość zaludnienia i rozproszona zabudowa – ogranicza skalę potencjalnych skutków awarii dla ludności ✓ Brak zakładów przemysłowych o dużym ryzyku awarii – gmina nie posiada 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Brak specjalistycznych służb ratowniczych na miejscu – w przypadku awarii wymagających interwencji chemicznej lub ekologicznej konieczne jest wsparcie z zewnątrz

<p>obiektów objętych obowiązkiem zgłoszenia do rejestru zakładów o dużym ryzyku (ZDR)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Obecność jednostek OSP – lokalne jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej są przygotowane do reagowania na incydenty drogowe i środowiskowe ✓ Relatywnie czyste środowisko – brak historycznych zanieczyszczeń przemysłowych zmniejsza ryzyko wtórnych skażeń 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ograniczona infrastruktura drogowa – wąskie drogi lokalne mogą utrudniać ewakuację lub dojazd służb ratowniczych ✓ Brak systemu wczesnego ostrzegania – gmina nie posiada zintegrowanego systemu powiadamiania mieszkańców o zagrożeniach ✓ Niska świadomość mieszkańców – brak regularnych szkoleń i ćwiczeń z zakresu reagowania kryzysowego.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Możliwość pozyskania środków z funduszy krajowych i unijnych – np. na wyposażenie OSP, szkolenia, systemy ostrzegania ✓ Współpraca z powiatowym zespołem zarządzania kryzysowego – w zakresie planowania i reagowania na awarie ✓ Edukacja i kampanie informacyjne – zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie postępowania w sytuacjach awaryjnych ✓ Rozwój cyfrowych narzędzi ostrzegania – np. aplikacje mobilne, lokalne portale informacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Transport drogowy substancji niebezpiecznych – ryzyko wycieków paliw (LPG, benzyna, olej napędowy) w wyniku wypadków drogowych. ✓ Zdarzenia losowe o charakterze środowiskowym – np. pożary lasów, awarie wodociągowe, skażenie wód powierzchniowych. ✓ Zmiany klimatyczne – zwiększają ryzyko ekstremalnych zjawisk pogodowych (np. wichury, intensywne opady), które mogą prowadzić do awarii infrastruktury. ✓ Brak aktualnych planów reagowania kryzysowego – może opóźnić działania w przypadku realnego zagrożenia.

Adaptacja do zmian klimatu i nadzwyczajne zagrożenia środowiska

W kontekście zmian klimatu Gmina Masłowice, jako obszar wiejski o rozproszonej zabudowie i dużym udziale terenów rolniczych i leśnych, musi aktywnie podejmować działania dostosowawcze do skutków zmian klimatycznych. Należą do nich przede wszystkim:

- wspieranie retencji wodnej poprzez ochronę gleb, lasów i torfowisk,

- promowanie przydomowych zbiorników na wodę opadową,
- rozwój zieleni w przestrzeni publicznej,
- uwzględnianie ryzyka suszy i ekstremalnych zjawisk pogodowych w planowaniu przestrzennym.

Choć gmina nie posiada przemysłu emitującego znaczne ilości gazów cieplarnianych, podejmuje działania ograniczające emisje poprzez:

- modernizację źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych (wymiana pieców),
- rozwój energetyki prosumenckiej (instalacje OZE),
- ograniczanie spalania odpadów i biomasy niskiej jakości,
- wspieranie transportu niskoemisyjnego i ścieżek rowerowych.

Nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska

Do potencjalnych zagrożeń środowiskowych na terenie gminy należą:

- wycieki substancji ropopochodnych w wyniku wypadków drogowych (transport paliw),
- pożary lasów i łąk w okresach suszy,
- lokalne podtopienia po intensywnych opadach,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych i gruntowych przez nielegalne zrzuty ścieków lub nawozy.

W ramach działań prewencyjnych gmina rozwija współpracę z jednostkami OSP, wdraża lokalne procedury reagowania kryzysowego oraz prowadzi edukację ekologiczną mieszkańców.

Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna w Gminie Masłowice odgrywa kluczową rolę w:

- kształtowaniu postaw prośrodowiskowych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych;
- budowaniu świadomości lokalnej społeczności na temat zagrożeń środowiskowych (np. odpady, susza, azbest);
- wspieraniu działań gminnych w zakresie gospodarki odpadami, ochrony przyrody i zrównoważonego rozwoju;
- aktywizowaniu mieszkańców do udziału w akcjach społecznych, sprzątnięcia, segregacji i ochrony lokalnych zasobów przyrodniczych.

Rekomendacje na przyszłość

- Utworzenie gminnego programu edukacji ekologicznej z harmonogramem działań rocznych;
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami edukacyjnymi (np. Nadleśnictwo Radomsko, RDOŚ);

- Rozwój zielonych klas i ścieżek edukacyjnych w rejonie Góry Chełmo i doliny Pilicy;
- Wprowadzenie ekologicznych budżetów szkolnych – np. na działania zero waste, ogrody szkolne, kompostowniki.

Monitoring środowiska

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ) został utworzony ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku o Inspekcji Ochrony Środowiska (IOŚ) (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 1070) w celu zapewnienia wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Szersze ramy prawne funkcjonowania PMŚ zawarte są w późniejszej ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, 2687), która definiuje PMŚ jako system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku⁴⁰.

Cel PMŚ jest realizowany poprzez systematyczne informowanie organów administracji i społeczeństwa o jakości elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska określonych przepisami oraz obszarach występowania przekroczeń tych standardów, a także o występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian, w tym powiązaniach przyczynowo – skutkowych występujących pomiędzy emisjami a stanem elementów przyrodniczych. Cele PMŚ osiągnane są poprzez realizację zadań częściowych:

- wykonywanie badań wskaźników charakteryzujących poszczególne elementy środowiska,
- prowadzenie obserwacji przyrodniczych,
- gromadzenie i analizę wyników badań i obserwacji,
- ocenę stanu i trendów zmian jakości poszczególnych elementów środowiska w oparciu o ustalone kryteria,
- identyfikację obszarów przekroczeń standardów jakości środowiska,
- analizy przyczynowo - skutkowe,
- opracowywanie zestawień, raportów, komunikatów i ich udostępnianie w formie drukowanej lub zapisu elektronicznego, w tym za pomocą Internetu.

Na terenie Gminy Masłowice nie funkcjonuje stacjonarna stacja pomiarowa WIOŚ, dane środowiskowe są dostępne dzięki:

⁴⁰ <https://www.gios.gov.pl/pl/stan-srodowiska/pms>

- Mobilnym czujnikom jakości powietrza – udostępnianym przez gminę poprzez aplikację „Monitoring Powietrza BI” na Android i iOS
- Mapie jakości powietrza GIOŚ – umożliwiającej podgląd danych z najbliższych stacji pomiarowych (np. Radomsko, Piotrków Trybunalski) oraz ocenę poziomu pyłów PM10, PM2.5, NO₂, SO₂ i O₃

Dostęp do danych PMŚ pozwala:

- Ocenic jakość środowiska w kontekście planowania przestrzennego i inwestycji’
- Monitorować skutki lokalnych działań (np. gospodarki odpadami, transportu, ogrzewania)’
- Wspierać edukację ekologiczną i informowanie mieszkańców o stanie środowiska’
- Reagować na przekroczenia norm jakości powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym.

Rekomendacje dla gminy:

- Współpraca z WIOŚ Łódź w zakresie udostępniania danych i lokalnych analiz;
- Rozszerzenie sieci czujników jakości powietrza na terenie gminy;
- Publikacja lokalnych raportów środowiskowych na stronie gminy.

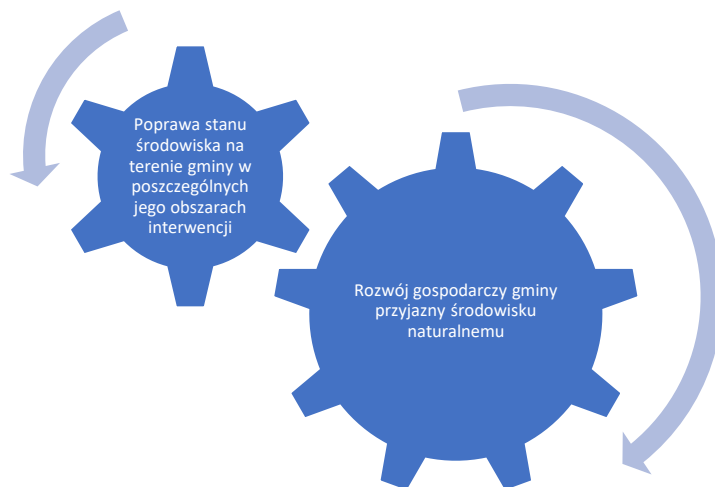
Cele Programu Ochrony Środowiska, zadania i ich finansowanie

Proponowane cele, kierunków interwencji oraz zadania przewidziane do realizacji są wynikiem przeprowadzonych analiz, które zdefiniowały zagrożenia i problemy dla poszczególnych obszarów. Przewidziane do realizacji przedsięwzięcia na pewno przyczynią się do osiągnięcia celów zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych poziomu krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 jest dokumentem, który przedstawia priorytety i cele działań kompatybilne z programami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu. Ponadto, założenia niniejszego Programu wynikają z obecnego stanu środowiska gminy, jej aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz planów rozwojowych.

Wyboru priorytetów inwestycyjnych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy, uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, a także innych wymagań w zakresie jakości środowiska.

Zdefiniowane priorytety w obszarze ochrony środowiska dla gminy Masłowice:

Głównym celem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice jest:

Zrównoważony rozwój Gminy Masłowice ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i poszanowania zasobów przyrodniczych

Perspektywa osiągnięcia zaplanowanych celów będzie możliwa dzięki realizacji zaproponowanych zadań, która przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Temu ma służyć utworzony harmonogram rzeczowo – finansowy dla zadań własnych oraz dla zadań monitorowanych.

Tabela nr 10 - Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Obszar interwencji	Cel długoterminowy do 2032 roku	Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2023-2028	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza w gminie	Zarządzanie jakością powietrza w gminie	Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie programów ochrony powietrza	Województwo Łódzkie	Brak kadry, brak środków finansowych, brak zaangażowani

			i planów działań krótkoterminowych		a wykonawców w realizację
			Sukcesywna kontrola uciążliwości źródeł zanieczyszczeń. Prowadzenie monitoringu powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń	WIOŚ w Łodzi	Brak środków, braki kadrowe
		Ograniczenie emisji powierzchniowej	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach prywatnych	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
			Termomodernizacja oraz modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowo – edukacyjnej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
			Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp, uzupełnienie lamp ulicznych na słupach, gdzie nie było ich do tej pory, wykonanie nowego oświetlenia: słupy, lampy uliczne, w powstałych	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych

			skupiskach nowych ulic i domów) na obszarze Gminy Masłowice		
			Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Rozbudowa infrastruktury społecznej typu świetlice środowiskowe	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak zainteresowani a ze strony mieszkańców
			Rewitalizacja centrum miejscowości Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
		Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych	Budowa sieci dróg rowerowych (ścieżek rowerowych) na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Budowa, przebudowa modernizacja, sieci dróg, mostów, przepustów oraz miejsc postojowych na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
Zagrożenia hałasem	Ochrona przed hałasem i podniesienie komfortu akustycznego mieszkańców gminy	Ograniczenie hałasu komunikacyjnego o ograniczenie poziomu hałasu wewnątrz obiektów	Pomiar i ocena stanu akustycznego środowiska w gminie	WIOŚ w Łodzi	Brak środków finansowych
			Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu	Zarządzający drogami	Brak środków finansowych
			Dostosowanie przedsiębiorstw do obowiązujących standardów emisji hałasu do środowiska	Przedsiębiorcy	Brak wystarczających środków prawnych i finansowych na ograniczenia nadmiernego hałasu

Pole elektromagnetyczne	Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego	Kontrola źródeł PEM, ochrona zdrowia mieszkańców	Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	WIOŚ w Łodzi	Brak monitoringu w niektórych lokalizacjach
			Uwzględnić ochronę ludności przed PEM w dokumentach planistycznych	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną
			Działania edukacyjne z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Gmina Masłowice, jednostki organizacyjne, np. szkoły, organizacje pozarządowe	Brak środków finansowych, brak kapitału ludzkiego, brak zainteresowania społecznego
Gospodarowanie wodami	Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych	Poprawa stanu wód	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak wykwalifikowanej kadry
			Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak wykwalifikowanej kadry
			Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	ODR, mieszkańcy, gminy, ARiMR, organizacje pozarządowe	opór społeczny, brak środków finansowych, brak wykwalifikowanej kadry
Gospodarka wodno – ściekowa	Poprawa jakości wód	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej	Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - modernizacja i rozbudowa sieci	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych

			wodociągowej oraz budowa sieci wodociągowej w miejscach gdzie jej nie ma a istnieją skupiska ludzi tam mieszkających oraz sieci kanalizacyjnej. - rozbudowa sieci kanalizacyjnej, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, - modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Masłowice		
Gleby	Ochrona gleb	Zachowanie funkcji gleb	Upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych	ODR, ARMiR	Brak środków finansowych
			Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	Właściciele gruntów	Brak środków finansowych
			Ochrona przed erozją wietrzną m in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	Właściciele gruntów	Brak zainteresowani a właściciele
			Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	Właściciele gruntów	Brak środków finansowych, brak zainteresowani a właściciele
Gospodarka odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów	Racjonalna gospodarka odpadami	Uporządkowanie gospodarki odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Kontynuacja programu usuwania azbestu	Gmina Masłowice, właściciele nieruchomości	Brak środków finansowych, brak zainteresowani a właściciele
			Likwidacja dzikich składowisk odpadów	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	Brak środków finansowych
Zasoby przyrodnicze	Przeciwdziałanie degradacji środowiska	Ochrona bioróżnorodności zasobów przyrodniczych	Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	Brak środków finansowych
			Pielęgnacja terenów zieleni i zielonych w gminie	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych

Tabela nr 11 - Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Gminę Masłowice wraz z ich finansowaniem planowanych do realizacji w latach 2025 – 2032

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Okres realizacji	Źródła finansowania
Obszar interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza			
Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych	Województwo Łódzkie	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi NFOŚiGW w Warszawie Środki własne
Sukcesywna kontrola uciążliwości źródeł zanieczyszczeń. Prowadzenie monitoringu powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń	WIOŚ w Łodzi	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi NFOŚiGW w Warszawie Środki własne
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach prywatnych	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Termomodernizacja oraz modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowo – edukacyjnej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi
Rozbudowa infrastruktury społecznej typu świetlice środowiskowe	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne

Rewitalizacja centrum miejscowości Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Zagrożenia hałasem			
Pomiar i ocena stanu akustycznego środowiska w gminie	WIOŚ w Łodzi	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Środki krajowe i własne
Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu	Zarządzający drogami	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Dostosowanie przedsiębiorstw do obowiązujących standardów emisji hałasu do środowiska	Przedsiębiorcy	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Pole elektromagnetyczne			
Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	WIOŚ w Łodzi	2025 – 2032	Środki krajowe i własne
Uwzględnić ochronę ludności przed PEM w dokumentach planistycznych	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Środki krajowe i własne
Działania edukacyjne z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Gmina Masłowice, jednostki organizacyjne, np. szkoły, organizacje pozarządowe	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gospodarowanie wodami			
Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Środki własne
Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Środki krajowe i własne
Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	ODR, mieszkańcy, gminy, ARiMR, organizacje pozarządowe	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gospodarka wodno – ściekowa			
Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - modernizacja sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej.	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne

- rozbudowa sieci kanalizacyjnej, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, - modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Masłowice			
Obszar interwencji Gleby			
Upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych	ODR, ARMiR	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	Właściciele gruntów	2023 – 2028	WFOŚiGW w Łodzi, NFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Ochrona przed erozją wietrzną m in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	Właściciele gruntów	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, NFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	Właściciele gruntów	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, NFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			
Kontynuacja programu usuwania azbestu	Gmina Masłowice, właściciele nieruchomości	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi, środki własne
Likwidacja dzikich składowisk odpadów	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Zasoby przyrodnicze			
Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Pielęgnacja terenów zieleni i zielonych w gminie	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne

System realizacji Programu Ochrony Środowiska

Program Ochrony Środowiska jest elementem strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 225.). Dokument jest narzędziem omawiającym i koordynującym wszystkie działania związane z ochroną środowiska na obszarze gminy Masłowice.

Ważne jest, aby w procesie wdrażania programu brały udział przedsiębiorstwa i instytucje różnych profili gospodarki oraz różnych sfer życia społecznego. Istotny jest także

udział samych mieszkańców, którzy bezpośrednio wykorzystują produkty wynikające z realizacji postanowień programu. (np. sieć kanalizacji sanitarnej, wyremontowana droga, nowe źródła ciepła). Poprzez zaangażowanie zainteresowanych stron i mieszkańców rozumie się wszelkie formy informowania i zasięgnięcia opinii społeczności w procesie opracowywania i wdrażania programu. Bardzo ważnym zadaniem będzie przygotowanie społeczności lokalnej do pozytywnego odbioru działań zawartych w dokumencie, które zmierzają do poprawy środowiska.

Głównymi zainteresowanymi stronami będą następujące grupy społeczne:

Społeczność lokalna:

- mieszkańcy gminy Masłowice;
- mieszkańcy miejscowości, gdzie zlokalizowane będą działania określone w programie;
- organizacje pozarządowe działające w zakresie ochrony środowiska i ekologii.

Samorząd lokalny:

- radni gminy Masłowice;
- sołtysi miejscowości należących do struktury administracyjnej gminy.

Przedsiębiorcy.

Zaangażowanie stron będzie polegało na:

- informowaniu mieszkańców gminy o sytuacji w zakresie ochrony środowiska;
- informowania mieszkańców o możliwościach pozyskania środków zewnętrznych na działania proekologiczne;
- realizacji inwestycji proekologicznych;

Zarządzanie ochroną środowiska powinno opierać się na następujących zasadach, wynikających z polityki ekologicznej Polski i Unii Europejskiej: przezorności, integracji polityki ekologicznej z politykami sektorowymi, równego dostępu do środowiska przyrodniczego, regionalizacji, uspołecznienia, „zanieczyszczający płaci”, prewencji, stosowania najlepszych dostępnych technik (BAT), subsydiarności, skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej.

Zarządzenie środowiskiem opiera się na wykorzystaniu:

- instrumentów prawnych – ustaw i rozporządzeń, dających odpowiednie kompetencje organom administracji rządowej i samorządowej oraz organom administracji specjalnej
- instrumentów finansowych – opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska, administracyjnych kar pieniężnych, funduszy celowych,
- instrumentów społecznych – współdziałania i partnerstwa, edukacji ekologicznej, komunikacji społecznej,
- instrumentów strukturalnych – strategii i programów wdrożeniowych.

Zarządzanie ochroną środowiska na szczeblu gminy dotyczy zadań własnych oraz koordynacji zadań realizowanych przez jednostki organizacyjne, podmioty gospodarcze – uznanych za ważne dla stanu środowiska naturalnego. W realizacji programu uczestniczą:

- podmioty prowadzące działania organizacyjne i zarządzające programem,
- podmioty uczestniczące w realizacji poszczególnych zadań,
- jednostki kontrolujące realizację programu oraz efekty,
- mieszkańcy, jako końcowy beneficjent programu.

Organem odpowiedzialnym za realizację programu jest Wójt Gminy, który jest zobowiązany do składania cyklicznych raportów Radzie Gminy. Realizacja programu wymaga współdziałania z organami administracji rządowej i samorządowej oraz administracji specjalnej, w kompetencjach której znajdują się sprawy kontroli stanu środowiska.

Spis tabel

- 1) Tabela nr 1 - Wykaz sołectw gminy Masłowice;
- 2) Tabela nr 2 - Zestawienie stref w województwie łódzkim w 2024 roku;
- 3) Tabela 3 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza, Cel: Poprawa jakości powietrza
- 4) Tabela nr 4 - Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku;
- 5) Tabela 5 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – Ochrona przed hałasem, Cel: Poprawa klimatu akustycznego
- 6) Tabela 6 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – gospodarka wodno – ściekowa, Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnościekowej
- 7) Tabela nr 7 - Szacunkowy udział klas bonitacyjnych gleb w powierzchni gminy;
- 8) Tabela 8 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój;
- 9) Tabela nr 9 - Efekty realizacji Programu Ochrony Środowiska w obszarze interwencji – zagrożenia poważnymi awariami, Cel: Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii;
- 10) Tabela nr 10 - Cele, kierunki interwencji oraz zadania;

- 11) Tabela nr 11 - Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Gminę Masłowice wraz z ich finansowaniem planowanych do realizacji w latach 2025 – 2032.

Spis map

- 1) Mapa nr 1 – Gmina Masłowice na tle województwa łódzkiego;
- 2) Mapa nr 2 – Gmina Masłowice w powiecie radomszczańskim;
- 3) Mapa nr 3 – Gmina Masłowice;
- 4) Mapa nr 4 - Podział województwa łódzkiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2024 roku;
- 5) Mapa nr 5 - Zasięg obszaru przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla O3, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi, w województwie łódzkim w 2024 roku;
- 6) Mapa nr 6 - Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w Gminie Masłowice;
- 7) Mapa nr 7 - Lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej w Gminie Masłowice;
- 8) Mapa nr 8 - Główne zbiorniki wód podziemnych;
- 9) Mapa nr 9 - Położenie gminy Masłowice w granicach JCWPd;
- 10) Mapa nr 10 - Łączne zagrożenie suszą na terenie gminy Masłowice;
- 11) Mapa nr 11 - Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Masłowice
- 12) Mapa nr 12 – Ryzyko wystąpienia powodzi;
- 13) Mapa nr 13 – Mapa zagrożenia powodziowego;
- 14) Mapa nr 14 – Mapa zagrożenia powodziowego;
- 15) Mapa nr 15 - Formy ochrony przyrody w Gminie Masłowice.

Prognoza oddziaływania na środowisko
Programu Ochrony Środowiska dla
Gminy Masłowice na lata 2025-2028
z perspektywą do roku 2032

Masłowice 2025 r.

Opracowanie wykonano przez:

GRANTS
CONSULTING

Autor opracowania: Bartosz Super

Spis treści

WSTĘP	5
PODSTAWA PRAWNA	5
ZAKRES I CEL OPRACOWANIA	5
METODY OPRACOWANIA PROGNOZY	8
ŹRÓDŁA INFORMACJI	8
ANALIZA ODDZIAŁYWAŃ INWESTYCJI NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA	9
STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	11
INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	12
ZAWARTOŚĆ PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	12
GŁÓWNE ZAŁOŻENIA	14
METODY OCENY REALIZACJI CELÓW PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA	23
POWIĄZANIA PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI, Z UWZGLĘDNIENIEM ICH CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA I WYZNACZANYCH KIERUNKÓW DZIAŁAŃ	24
AKTUALNY STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY MASŁOWICE	41
POŁOŻENIE	41
DEMOGRAFIA	44
ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	44
OCHRONA KLIMATU I JAKOŚĆ POWIETRZA	44
ZAGROŻENIE HAŁASEM	47
GOSPODAROWANIE WODAMI	49
GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	52
ZASOBY GEOLOGICZNE	60
GLEBY	62
GOSPODAROWANIE ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	64
ZASOBY PRZYRODNICZE	67
ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM	70
STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	71
PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	81
PRAWDOPODOBIEŃSTWO WYSTĄPIENIA ODDZIAŁYWAŃ SKUMULOWANYCH	87
ODDZIAŁYWANIE PLANOWANYCH INWESTYCJI	87
TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO	107

<u>PRZEWIDYWANE ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA</u>	107
<u>ODPORNOŚĆ USTALEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU NA ZMIANY KLIMATU ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH ORAZ ANALIZA ODDZIAŁYWANIA ZMIENIAJĄCYCH SIĘ WARUNKÓW KLIMATYCZNYCH I ŚRODOWISKOWYCH</u>	110
<u>MOŻLIWE ZMIANY W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PROGRAMU</u>	112
<u>ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ PRZEWIDZIANYCH W PROJEKCIE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA</u>	113
<u>IDENTYFIKACJA OBSZARÓW, NA KTÓRYCH PROWADZONA BYŁA DZIAŁALNOŚĆ MOGĄCA Z DUŻYM PRAWDOPODOBIENSTWEM POWODOWAĆ HISTORYCZNE ZANIECZYSZCZENIE POWIERZCHNI ZIEMI</u>	114
<u>IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I ZAMKNIĘTYCH SKŁADOWISK ODPADÓW LUB ICH CZĘŚCI ORAZ TERENÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY ODPADY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE ZAGROŻENIE ŻYCIA LUB ZDROWIA LUDZI, OGRANICZENIE MOŻLIWOŚCI ROZPRZESTRZENIANIA ZANIECZYSZCZEŃ Z TERENÓW INNYCH NIŻ SKŁADOWISKA ODPADÓW, NA KTÓRYCH GROMADZONE BYŁY ODPADY</u>	114
<u>PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA</u>	115
<u>OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO</u>	115

Wstęp

Podstawa prawna

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu **Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032** są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.1112 t.j.). Artykuł 46 nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Zakres i cel opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 została przygotowana na podstawie umowy zawartej z Gminą Masłowice przez firmę GRANTS Consulting Sp. z o.o.

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- zawierać informacje o zastosowanych metodach przy sporządzaniu analiz,
- określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym, znaczącym oddziaływaniem,

- określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- określać, analizować i oceniać przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogące być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Ponadto Prognoza zawiera:

1. identyfikację, analizę i ocenę oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także na cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024r., poz. 1478 ze zm.) oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin,
2. szczegółową analizę możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody,
3. identyfikację, analizę i ocenę oddziaływania generowanego zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmuje analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód,

4. analizę odporności ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu. Powyższa analiza uwzględnia również wpływ projektu dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska,
5. identyfikację obszarów wpisanych do wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na terenie objętym projektem dokumentu, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska powinna być przeprowadzona na podstawie dostępnych i aktualnych źródeł informacji istotnych dla oceny zagrożenia zanieczyszczeniem gleby lub ziemi na danym terenie oraz dostępnych i aktualnych badań zanieczyszczenia gleby i ziemi substancjami powodującymi ryzyko
6. identyfikację istniejących i zamkniętych składowisk odpadów lub ich części oraz terenów, na których gromadzone były odpady, na których występuje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady;
7. zakres informacji zawartych w prognozie powinien uwzględniać szczegółową analizę i ocenę w jaki sposób zapisy Rozporządzenia (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Dz. U. UE. L. z 2024 r. poz. 1991) nakładającego cele i obowiązki odbudowy m.in. ekosystemów lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych, odbudowy ekosystemów miejskich, odbudowy naturalnej łączności rzek oraz naturalnych funkcji powiązanych równin zalewowych, odbudowy populacji owadów zapylających, odbudowy ekosystemów rolniczych oraz odbudowy ekosystemów leśnych, zostały uwzględnione w projekcie dokumentu oraz jak zapisy projektowanego dokumentu przyczyniły się do ograniczenia oddziaływania na środowisko. Wyjaśnić, czy zawarte w projekcie dokumentu działania są wystarczające do spełnienia założeń wynikających z ww. rozporządzenia;
8. zakres prognozy winien obejmować analizę zgodności ustaleń projektowanego dokumentu z zapisami Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego obowiązujący na mocy uchwały Nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r. w sprawie uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego.

Jednocześnie prognoza zawiera oświadczenie autora, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy.

Prognozę sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki zasobów środowiska poddanych oddziaływaniu oraz analiz opartych na dostępnych danych. Analizie poddano aktualny i prognozowany stan środowiska na terenie gminy Masłowice oraz proponowane kierunki działań w tym zakresie. Ponadto w prognozie przeanalizowano uwzględnienie w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 strategicznych kierunków działań przyjętych w innych dokumentach oraz prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych do tych dokumentów (m.in. Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do 2030 r.).

Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w gminie Masłowice oraz przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji programu.

Metody opracowania prognozy

Źródła informacji

Dokonując analizy celów sformułowanych w projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej gminy.

Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 został opracowany zgodnie wieloma dokumentami opracowanymi we wcześniejszym czasie na szczeblu krajowym, regionalnym.

Cele i zadania przedstawione w projekcie opracowania wpisują się w cele strategiczne zawarte w poniższych dokumentach:

Nadrzędne dokumenty strategiczne na poziomie krajowym:

- długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,
- Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko,
- Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,

- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Polityka ekologiczna państwa 2030.

Dokumenty krajowe sektorowe:

- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2030,
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028,
- Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów (KPZPO) – aktualizacja na lata 2023–2028 z perspektywą do 2035 r.,
- Strategiczny Plan Adaptacyjny dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą na 2030,
- Program Wodno-Środowiskowy Kraju - aktualizacja 2023–2028 z perspektywą do 2035 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027,
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027.

Dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym:

- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (SRWŁ 2030),
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031,
- Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej,
- Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032,

Dokumenty szczebla lokalnego:

- Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Radomszczańskiego na lata 2023-2025 z uwzględnieniem perspektywy do 2030 roku,
- Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023-2030.

Analiza oddziaływań inwestycji na poszczególne komponenty środowiska

Podczas opracowania prognozy, w celu określenia wpływu i skutków planowanych działań inwestycyjnych na stan środowiska, przeprowadzono dokładną analizę wpływu każdego z nich na poszczególne obszary środowiska. Przyjęto, że obszarami tymi są wymienione w art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e) Ustawy OOŚ tj. „przewidywane znaczące

oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, w tym m.in. na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne.

Dokument jest zgodny z ROZPORZĄDZENIEM (UE) 2024/1991 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869. To kompleksowe prawo unijne dotyczące odbudowy przyrody, które nakłada na państwa członkowskie obowiązek odtwarzania zdegradowanych ekosystemów. Ma ono kluczowe znaczenie dla realizacji celów klimatycznych, ochrony bioróżnorodności i zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego w Europie. Wszystkie decyzje i inwestycje gminy muszą realizować cele ochrony środowiska określone w programie, być spójne z dokumentami wojewódzkimi i krajowymi oraz podlegać monitoringowi i raportowaniu.

Działania zaplanowane z projekcie POŚ dla gminy Masłowice będą respektować ustalenia wskazanego powyżej rozporządzenia.

Spójność z celami strategicznymi:

- Program Ochrony Środowiska określa cele w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, gospodarki odpadami, ochrony przyrody i krajobrazu;
- Każde działanie gminy (np. budowa kanalizacji, modernizacja dróg, rozwój PSZOK) powinno być zgodne z tymi celami;

Uwzględnianie dokumentów nadrzędnych:

- POŚ gminy musi być zgodny z Programem Ochrony Środowiska województwa łódzkiego oraz z Polityką ekologiczną państwa;
- Lokalne działania wpisują się w regionalne i krajowe strategie.

Ocena zgodności inwestycji:

- Każda inwestycja powinna być analizowana pod kątem wpływu na środowisko i zgodności z POŚ;

- W praktyce oznacza to konieczność przygotowania raportów środowiskowych, uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i konsultacji społecznych.

Monitoring i raportowanie:

- Gmina ma obowiązek co 2 lata sporządzać raport z realizacji POŚ, który pokazuje, czy działania są zgodne z założeniami programu.

Udział społeczności lokalnej:

- Zgodność oznacza także uwzględnianie opinii mieszkańców w procesie planowania i realizacji działań;
- Program powinien być dokumentem „żywym”, aktualizowanym w odpowiedzi na potrzeby lokalne.

W ramach projektowanego dokumentu zostały przewidziane zadania prośrodowiskowe, których celem jest poprawa stanu środowiska, otoczenia społeczno – gospodarczego. Planowane zadania będą spełniały celem rozporządzenia.

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 została sporządzona zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Jej celem była ocena potencjalnych skutków środowiskowych wynikających z realizacji działań zaplanowanych w Programie, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych, oraz wskazanie sposobów ograniczania ewentualnych oddziaływań.

Podstawą opracowania prognozy była analiza aktualnego stanu środowiska na terenie gminy Masłowice oraz identyfikacja najważniejszych problemów środowiskowych. Wykorzystano dane Urzędu Gminy Masłowice, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi, Głównego Urzędu Statycznego, dostępne opracowania branżowe oraz ustalenia własne. Zastosowano metody opisowe i analityczne, obejmujące charakterystykę zasobów środowiska oraz ocenę kierunków działań przewidzianych w Programie.

Program Ochrony Środowiska ma charakter proekologiczny i jego realizacja w dłuższej perspektywie będzie sprzyjać poprawie jakości środowiska oraz warunków życia mieszkańców. Niektóre inwestycje mogą jednak powodować krótkotrwałe, lokalne oddziaływania, typowe dla prac budowlanych, takie jak hałas, emisje czy ingerencja w powierzchnię terenu. Oddziaływania te są ograniczone czasowo i możliwe do minimalizacji poprzez stosowanie odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych.

Ze względu na ogólny i strategiczny charakter Programu, szczegółowa ocena oddziaływań poszczególnych inwestycji będzie możliwa dopiero na etapie przygotowania konkretnych projektów i ich lokalizacji. Wówczas, jeśli będzie to wymagane, zostaną przeprowadzone odrębne procedury oceny oddziaływania na środowisko.

W prognozie podkreślono, że środowisko stanowi system wzajemnie powiązanych elementów, dlatego działania dotyczące jednego komponentu mogą wpływać na inne. Program uwzględnia tę zależność, a jego zapisy odnoszą się do ochrony powietrza, wód, gleb, bioróżnorodności, krajobrazu oraz gospodarki odpadami, a także do kwestii zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców.

Biorąc pod uwagę położenie gminy Masłowice, nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Program nie zawiera działań, które mogłyby takie oddziaływania powodować.

Realizacja Programu jest zgodna z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim. Zaniechanie wdrażania jego zapisów mogłoby prowadzić do pogorszenia stanu środowiska, utrwalenia negatywnych trendów, wzrostu presji na zasoby naturalne oraz obniżenia jakości życia mieszkańców.

Prognoza wskazuje, że działania przewidziane w Programie będą miały w przeważającej mierze pozytywny wpływ na środowisko. Nie przewiduje się konieczności stosowania kompensacji przyrodniczej na poziomie dokumentu, choć może ona być wymagana na etapie oceny oddziaływania konkretnych inwestycji.

Wdrażanie Programu wymaga systematycznego monitorowania postępów oraz reagowania na ewentualne rozbieżności między planowanymi a osiąganymi efektami. Zadanie to spoczywa przede wszystkim na władzach gminy, odpowiedzialnych za realizację polityki środowiskowej.

Informacje o zawartości i głównych celach Programu Ochrony Środowiska oraz jego powiązania z innymi dokumentami

Zawartość Programu Ochrony Środowiska

Obowiązek sporządzenia programu ochrony środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2025.647 t.j.). Zgodnie z art. 17 wspomnianej ustawy organ gminy sporządza program ochrony środowiska. Z wykonania programu organ wykonawczy jest zobligowany do przygotowania co dwa lata raportu, który jest przedstawiany Radzie Gminy. Głównym celem sporządzenia, uchwalenia

i wdrażania programu ochrony środowiska jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska. POŚ stanowi podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem łączącą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska oraz przyrody. Program ochrony środowiska w swoich założeniach powinien spełniać wymagania określone w art. 14, art. 17 i art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zasady i tryb udziału społeczeństwa w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie programu ochrony środowiska określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Program ochrony środowiska zgodnie z art. 13 i art. 14 ustawy Prawo ochrony środowiska ma określać przede wszystkim zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W związku z tym, że polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j (Dz.U.2025.198 t.j.) program ochrony środowiska powinien być spójny z strategiami i programami strategicznymi obowiązującymi na terenie gminy.

Zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stanowią, iż „projekty polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko [...] wymagają przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”. Niemniej po uzgodnieniu braku potrzeby przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska istnieje możliwość odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny.

W realizacji Programu Ochrony Środowiska ważne są konsultacje społeczne podczas całego procesu jego tworzenia, a następnie jego realizacji i wdrażania. Dlatego też podczas procesu powstawania dokumentu Gmina Masłowice zagwarantuje możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Na etapie konstruowania założeń do Programu wszystkie komórki organizacyjne zajmujące się szeroko pojętą ochroną środowiska oraz inne jednostki zostały poproszone o sprecyzowanie zadań, jakie będą realizowane na obszarze gminy do roku 2032, co stanowi formę włączenia w prace nad przygotowaniem niniejszego dokumentu. Po pozytywnym zaopiniowaniu niniejszego dokumentu przez Zarząd Powiatu Radomszczańskiego **Program Ochrony Środowiska dla**

Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 zostanie przyjęty uchwałą Rady Gminy Masłowice do realizacji.

Z wykonania POŚ Wójt Gminy Masłowice powinien, co dwa lata sporządzać raporty i przedstawiać je Radzie Gminy oraz przekazać do wiadomości do organu wykonawczego Powiatu Radomszczańskiego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 jest kontynuacją zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028 przyjętym uchwałą Nr Uchwały Nr XLVI.235.2021 Rady Gminy Masłowice z dnia 18 października 2021 roku.

Program spełnia wymagania zawarte w opracowanym przez Ministerstwo Środowiska dokumencie **„Wytyczne do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska”**, co oznacza to, że w przygotowanym programie:

- została dokonana ocena stanu środowiska z uwzględnieniem obszarów przyszłej interwencji;
- w ramach opisu stanu środowiska uwzględnione zostały zagadnienia horyzontalne: adaptacja do zmian klimatu, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, działania edukacyjne oraz monitoring środowiska;
- uwzględnione zostały cele, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska;
- określony został harmonogram rzeczowo – finansowy dla zadań własnych samorządu oraz zadań monitorowanych.

Ponadto, podczas opracowywania programu uwzględniono założenia zawarte w wojewódzkim programie ochrony środowiska oraz programach sektorowych, strategiach i istniejących planach rozwoju.

Główne założenia

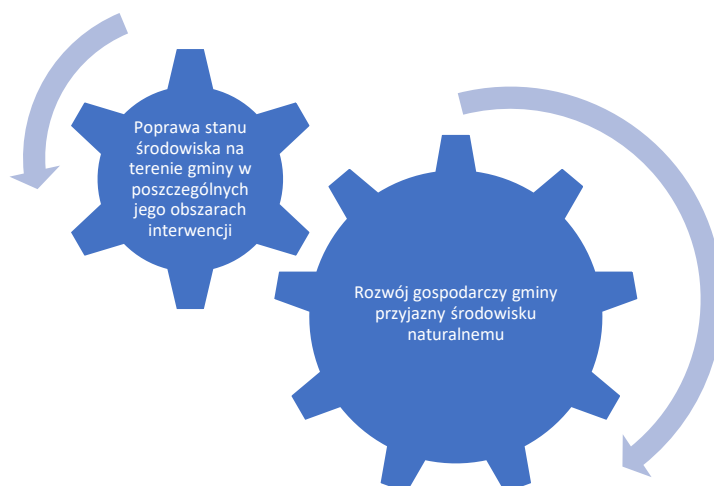
Proponowane cele, kierunków interwencji oraz zadania przewidziane do realizacji są wynikiem przeprowadzonych analiz, które zdefiniowały zagrożenia i problemy dla poszczególnych obszarów. Przewidziane do realizacji przedsięwzięcia na pewno przyczynią się do osiągnięcia celów zapisanych w dokumentach strategicznych i programowych poziomu krajowego, wojewódzkiego i powiatowego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 jest dokumentem, który przedstawia priorytety i cele działań kompatybilne z programami strategicznymi i planistycznymi wyższego rzędu. Ponadto, założenia niniejszego

Programu wynikają z obecnego stanu środowiska gminy, jej aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz planów rozwojowych.

Wyboru priorytetów inwestycyjnych dokonano w oparciu o diagnozę stanu poszczególnych komponentów środowiska na terenie gminy, uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, a także innych wymagań w zakresie jakości środowiska.

Zdefiniowane priorytety w obszarze ochrony środowiska dla gminy Masłowice:

Głównym celem Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice jest:

Zrównoważony rozwój Gminy Masłowice ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska i poszanowania zasobów przyrodniczych

Perspektywa osiągnięcia zaplanowanych celów będzie możliwa dzięki realizacji zaproponowanych zadań, która przyczyni się w przyszłości do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Temu ma służyć utworzony harmonogram rzeczowo – finansowy dla zadań własnych oraz dla zadań monitorowanych.

Tabela nr 1 - Cele, kierunki interwencji oraz zadania

Obszar interwencji	Cel długoterminowy do 2032 roku	Kierunek interwencji	Zadania przewidziane do realizacji w latach 2023-2028	Podmiot odpowiedzialny	Ryzyka
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Poprawa jakości powietrza w gminie	Zarządzanie jakością powietrza w gminie	Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych	Województwo Łódzkie	Brak kadry, brak środków finansowych, brak zaangażowania wykonawców w realizację
			Sukcesywna kontrola uciążliwości źródeł zanieczyszczeń. Prowadzenie monitoringu powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń	WIOŚ w Łodzi	Brak środków, braki kadrowe
		Ograniczenie emisji powierzchniowej	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach prywatnych	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
			Termomodernizacja oraz modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowo – edukacyjnej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
			Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Modernizacja i rozbudowa systemu	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych

			oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp, uzupełnienie lamp ulicznych na słupach, gdzie nie było ich do tej pory, wykonanie nowego oświetlenia: słupy, lampy uliczne, w powstałych skupiskach nowych ulic i domów) na obszarze Gminy Masłowice		
			Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Rozbudowa infrastruktury społecznej typu świetlice środowiskowe	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak zainteresowania ze strony mieszkańców
			Rewitalizacja centrum miejscowości Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
		Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych	Budowa sieci dróg rowerowych (ścieżek rowerowych) na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Budowa, przebudowa modernizacja, sieci dróg, mostów, przepustów oraz miejsc postojowych na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
Zagrożenia hałasem	Ochrona przed hałasem i podniesienie komfortu akustycznego	Ograniczenie hałasu komunikacyjnego	Pomiar i ocena stanu akustycznego środowiska w gminie	WIOŚ w Łodzi	Brak środków finansowych

	mieszkańców gminy	ograniczenie poziomu hałasu wewnątrz obiektów	Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu	Zarządzający drogami	Brak środków finansowych
			Dostosowanie przedsiębiorstw do obowiązujących standardów emisji hałasu do środowiska	Przedsiębiorcy	Brak wystarczających środków prawnych i finansowych na ograniczenia nadmiernego hałasu
Pole elektromagnetyczne	Minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego	Kontrola źródeł PEM, ochrona zdrowia mieszkańców	Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	WIOŚ w Łodzi	Brak monitoringu w niektórych lokalizacjach
			Uwzględnić ochronę ludności przed PEM w dokumentach planistycznych	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną
			Działania edukacyjne z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Gmina Masłowice, jednostki organizacyjne, np. szkoły, organizacje pozarządowe	Brak środków finansowych, brak kapitału ludzkiego, brak zainteresowania społecznego
Gospodarowanie wodami	Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych	Poprawa stanu wód	Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak wykwalifikowanej kadry
			Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych, brak wykwalifikowanej kadry
			Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez	ODR, mieszkańcy, gminy,	opór społeczny, brak środków

			racjonalne nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	ARiMR, organizacje pozarządowe	finansowych, brak wykwalifikowanej kadry
Gospodarka wodno – ściekowa	Poprawa jakości wód	Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej	Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej oraz budowa sieci wodociągowej w miejscach gdzie jej nie ma a istnieją skupiska ludzi tam mieszkających oraz sieci kanalizacyjnej. - rozbudowa sieci kanalizacyjnej, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, - modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
Gleby	Ochrona gleb	Zachowanie funkcji gleb	Upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych	ODR, ARMiR	Brak środków finansowych
			Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	Właściciele gruntów	Brak środków finansowych
			Ochrona przed erozją wietrzną m in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	Właściciele gruntów	Brak zainteresowania właścicieli
			Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	Właściciele gruntów	Brak środków finansowych, brak zainteresowania właścicieli
Gospodarka odpadami i zapobieganie	Racjonalna gospodarka odpadami	Uporządkowanie gospodarki odpadami zgodnie z hierarchią	Kontynuacja programu usuwania azbestu	Gmina Masłowice, właściciele nieruchomości	Brak środków finansowych, brak zainteresowania właścicieli

powstawaniu odpadów		sposobów postępowania z odpadami	Likwidacja dzikich składowisk odpadów	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych
			Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	Brak środków finansowych
Zasoby przyrodnicze	Przeciwdziałanie degradacji środowiska	Ochrona bioróżnorodności zasobów przyrodniczych	Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	Brak środków finansowych
			Pielęgnacja terenów zieleni i zielonych w gminie	Gmina Masłowice	Brak środków finansowych

Tabela nr 2 - Harmonogram realizacji zadań monitorowanych przez Gminę Masłowice wraz z ich finansowaniem planowanych do realizacji w latach 2025 – 2032

Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Okres realizacji	Źródła finansowania
Obszar interwencji Ochrona klimatu i jakości powietrza			
Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych	Województwo Łódzkie	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi NFOŚiGW w Warszawie Środki własne
Sukcesywna kontrola uciążliwości źródeł zanieczyszczeń. Prowadzenie monitoringu powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń	WIOŚ w Łodzi	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi NFOŚiGW w Warszawie Środki własne
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach prywatnych	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Termomodernizacja oraz modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowo – edukacyjnej na terenie Gminy	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków na obszarze Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne

obszarze Gminy Masłowice			
Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi
Rozbudowa infrastruktury społecznej typu świetlice środowiskowe	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Rewitalizacja centrum miejscowości Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Zagrożenia hałasem			
Pomiar i ocena stanu akustycznego środowiska w gminie	WIOŚ w Łodzi	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Środki krajowe i własne
Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu	Zarządzający drogami	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Dostosowanie przedsiębiorstw do obowiązujących standardów emisji hałasu do środowiska	Przedsiębiorcy	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Pole elektromagnetyczne			
Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	WIOŚ w Łodzi	2025 – 2032	Środki krajowe i własne
Uwzględnić ochronę ludności przed PEM w dokumentach planistycznych	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Środki krajowe i własne
Działania edukacyjne z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	Gmina Masłowice, jednostki organizacyjne, np. szkoły, organizacje pozarządowe	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gospodarowanie wodami			
Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Środki własne
Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć	Gmina Masłowice	2025 – 2032	Środki krajowe i własne
Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne	ODR, mieszkańcy, gminy, ARiMR, organizacje pozarządowe	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi Fundusze europejskie Środki krajowe i własne

nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)			
Obszar interwencji Gospodarka wodno – ściekowa			
Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - modernizacja sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej. - rozbudowa sieci kanalizacyjnej, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, - modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Masłowice	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gleby			
Upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych	ODR, ARMiR	2025 – 2032	Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	Właściciele gruntów	2023 – 2028	WFOŚiGW w Łodzi, NFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Ochrona przed erozją wietrzną m in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	Właściciele gruntów	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, NFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych	Właściciele gruntów	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, NFOŚiGW w Warszawie Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów			
Kontynuacja programu usuwania azbestu	Gmina Masłowice, właściciele nieruchomości	2025 – 2032	WFOŚiGW w Łodzi, środki własne
Likwidacja dzikich składowisk odpadów	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Obszar interwencji Zasoby przyrodnicze			
Edukacja ekologiczna	Gmina Masłowice, szkoły	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne
Pielęgnacja terenów zieleni i zielonych w gminie	Gmina Masłowice	2025 – 2032	WFOŚiGW w Warszawie, Fundusze europejskie Środki krajowe i własne

Metody oceny realizacji celów Programu Ochrony Środowiska

Zarządzanie Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 należy do obowiązku Wójta Gminy Masłowice, który jest również częściowo odpowiedzialny za wykonanie poszczególnych zadań. Realizacja celów i poszczególnych zadań wynikających z Programu spoczywa w dużym stopniu na innych podmiotach, co wymaga nadzoru i koordynacji. Zgodnie z Wytocznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska na realizację Programu składają się następujące elementy: współpraca z interesariuszami, opracowanie treści Programu, realizacja, monitoring i okresowa sprawozdawczość oraz ewaluacja i aktualizacja. Elementy te można podzielić na 4, do których należą:

- aktualizacja – w tym opracowanie dokumentu Programu na kolejne 4 lata; następuje w oparciu o wyniki ewaluacji oraz doświadczenia i efekty uzyskane dzięki działaniom korygującym;
- wdrażanie – czyli realizacja zadań zawartych w Programie, a przez to osiąganie zamierzonych celów;
- ewaluacja – częścią której jest monitoring prowadzony przez odpowiednie jednostki, a także sprawozdawczość, czyli opracowywanie co 2 lata raportów z realizacji programu ochrony środowiska; jest to bardzo istotny etap, pokazujący ewentualne rozbieżności pomiędzy celami zawartymi w Programie, a stanem rzeczywistym oraz konieczność podjęcia działań korygujących; raporty ukazują także dotychczasową efektywność prac w powiązaniu z nakładami finansowymi i faktycznymi efektami środowiskowymi (wskaźniki środowiskowe);
- działania korygujące – w wyniku ewaluacji (po okresie 2 lat) możliwa jest korekta niektórych zadań, tak aby udało się osiągnąć zaplanowane w Programie cele.

Cykl zarządzania Programem jest ściśle powiązany z koniecznością pozyskiwania danych, które są niezbędne do oceny stanu jakości środowiska i stanu realizacji działań w cyklu dwuletnim.

Wójt Gminy Masłowice zgodnie z art. 18 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska będzie sporządzał co 2 lata raporty z wykonania Programu Ochrony Środowiska, które będą przedstawiane Radzie Gminy, a następnie przekazywane Zarządowi Powiatu Radomszczańskiego. Celem sporządzania raportów jest ocena realizacji zadań wskazanych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 w tym:

- określenie stanu realizacji przyjętych do wykonania w ramach POŚ zadań;
- określenie stanu oraz tendencji zmian zachodzących w środowisku na terenie

- gminy;
- przeprowadzenie analizy finansowej oraz wskaźnikowej realizacji POŚ;
- przeprowadzenie ewaluacji przyjętych zadań (rekomendacji na przyszłość).

Monitoring realizacji zadań będzie prowadzony w oparciu o wskaźniki obrazujące zmianę stanu środowiska na terenie gminy oraz dane dotyczące stanu realizacji zadań ujętych w Programie. Jeżeli w wyniku analizy okaże się, że istnieją rozbieżności pomiędzy stopniem realizacji Programu a jego założeniami, zostaną podjęte czynności mające na celu wyjaśnienie przyczyn rozbieżności oraz określenie działań korygujących.

Powiązania Programu Ochrony Środowiska z innymi dokumentami strategicznymi, z uwzględnieniem ich celów ochrony środowiska i wyznaczanych kierunków działań

Projekt Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032 uwzględnia założenia zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla:

Nadrzędne dokumenty strategiczne na poziomie krajowym:

- długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,
- Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku,
- Polityka ekologiczna państwa 2030.

Dokumenty krajowe sektorowe:

- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2030,
- Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028,
- Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów (KPZPO) – aktualizacja na lata 2023–2028 z perspektywą do 2035 r.,
- Strategiczny Plan Adaptacyjny dla sektorów obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą na 2030,
- Program Wodno-Środowiskowy Kraju - aktualizacja 2023–2028 z perspektywą do 2035 r.,

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027,
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027.

Dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym:

- Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (SRWŁ 2030),
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031,
- Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej,
- Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032,

Dokumenty szczebla lokalnego:

- Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030,
- Program ochrony środowiska powiatu radomszczańskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 Roku,
- Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023-2030.

Tabela nr 3

Cele wskazane w dokumentach strategicznych	Zadania zaplanowane w Programie powiązane z celami i kierunkami wskazanymi w dokumentach strategicznych
Polityka Energetyczna Polski do 2040 roku	
<p>Celem polityki energetycznej państwa jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych.</p> <p>Cel szczegółowy 1. Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych</p> <p>Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej</p> <p>Cel szczegółowy 3. Dywersyfikacja dostaw gazu ziemnego i ropy naftowej oraz rozbudowa infrastruktury sieciowej</p>	<p>Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona klimatu i jakości powietrza.

<p>Cel szczegółowy 4. Rozwój rynków energii</p> <p>Cel szczegółowy 5. Wdrożenie energetyki jądrowej</p> <p>Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii</p> <p>Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji</p> <p>Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji</p>	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	
<p>Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji – Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, ii. Kierunek interwencji – Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, iii. Kierunek interwencji – Realizacja programu inteligentnych sieci w elektroenergetyce, iv. Kierunek interwencji – Wzmocnienie roli odbiorców finalnych w zarządzaniu zużyciem energii, v. Kierunek interwencji – Stworzenie zachęt przyspieszających rozwój zielonej gospodarki, vi. Kierunek interwencji – Zwiększenie poziomu ochrony środowiska, <p>Cel 8 – Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji – Rewitalizacja obszarów problemowych w miastach, ii. Kierunek interwencji – Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta, iii. Kierunek interwencji – Zrównoważony wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno-spożywczego zapewniający bezpieczeństwo żywnościowe oraz stymulujący wzrost pozarolniczego zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, iv. Kierunek interwencji – Wprowadzenie rozwiązań prawno-organizacyjnych stymulujących rozwój miast, <p>Cel 9 – Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski</p>	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>

<p>Kierunek interwencji – Udrożnienie obszarów miejskich i metropolitarnych poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego</p>	
<p>Średniookresowa Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030</p>	
<p>Głównym celem Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną <ol style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji – Stymulowanie popytu na innowacje przez sektor publiczny 2. Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony <ol style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji – Wsparcie dla podwyższania atrakcyjności inwestycyjnej Śląska oraz promocji zmian strukturalnych ii. Kierunek interwencji – Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom miasta iii. Kierunek interwencji – Rozwój obszarów wiejskich 3. Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Transport <ol style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji – Budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce ii. Kierunek interwencji – Zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności 4. Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Energia <ol style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego kraju ii. Kierunek interwencji – Poprawa efektywności energetycznej iii. Kierunek interwencji – Rozwój techniki 5. Obszar wpływający na osiągnięcie celów <i>Strategii</i> – Środowisko <ol style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji – Zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód ii. Kierunek interwencji – Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania 	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>

<p>iii. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego</p> <p>iv. Kierunek interwencji – Ochrona gleb przed degradacją</p> <p>v. Kierunek interwencji – Zarządzanie zasobami geologicznymi</p> <p>vi. Kierunek interwencji – Gospodarka odpadami</p> <p>Kierunek interwencji – Oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych.</p>	
Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku	
<p>Głównym celem krajowej polityki transportowej przedstawionej w strategii jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego przez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.</p> <p>Kierunek interwencji 3: zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności</p> <p>Kierunek interwencji 5: ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko</p>	<p>Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona przed hałasem.
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	
<p>1. Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska</p> <p>i. Kierunek interwencji: II.4. Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska</p> <p>Kierunek interwencji: II.5. Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom</p>	<p>Priorytety te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>
Polityka ekologiczna państwa 2030	
<p>1. Cel szczegółowy: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (I)</p>	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach</p>

<ul style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji: Zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód (I.1) ii. Kierunek interwencji: Likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (I.2) iii. Kierunek interwencji: Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb (I.3) iv. Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej (I.4) <p>2. Cel szczegółowy: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska (II)</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu (II.1) ii. Kierunek interwencji: Wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (II.2) iii. Kierunek interwencji: Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym (II.3) iv. Kierunek interwencji: Zarządzanie zasobami geologicznymi poprzez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa (II.4) v. Kierunek interwencji: Wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (II.5) <p>3. Cel szczegółowy: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III)</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji: Przeciwdziałanie zmianom klimatu (III.1) ii. Kierunek interwencji: Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych (III.2) <p>4. Cel szczegółowy: Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa (IV)</p> <ul style="list-style-type: none"> i. Kierunek interwencji: Edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji (IV.1) 	<p>poszczególnych obszarów interwencji.</p>
--	---

<p>5. Cel szczegółowy: Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska (V)</p> <p>Kierunek interwencji: Usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania (V.1).</p>	
Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2030	
<p>Celem głównym Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.</p> <p>Celami szczegółowymi Krajowego Programu Ochrony Powietrza są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, • osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. 	<p>Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona klimatu i jakości powietrza.
Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych	
<p>Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.</p>	<p>Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gospodarka wodno-ściekowa.
Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028	
<p>Dokument stanowi aktualizację KPGO 2022. KPGO 2028, został opracowany na podstawie hierarchii sposobów postępowania z odpadami oraz celów określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego w zakresie ciągłego ulepszania zasad gospodarki odpadami, z uwzględnieniem cyklu życia produktu, tak aby stworzyć gospodarkę o rzeczywiście zamkniętym</p>	<p>Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona klimatu i jakości powietrza.

obiegu.

Przepisy UE i krajowe wprowadziły następującą hierarchię sposobów postępowania z odpadami:

- 1) ZPO;
- 2) przygotowanie do ponownego użycia;
- 3) recykling;
- 4) inne procesy odzysku;
- 5) unieszkodliwianie.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie o odpadach, dotyczącymi zakresu planów

gospodarki odpadami, KPGO 2028 zawiera m.in.:

- 1) analizę aktualnego stanu gospodarki odpadami w kraju, z uwzględnieniem transgranicznego przemieszczania odpadów, w tym informacje na temat:
 - a) rodzajów, ilości i źródła powstawania odpadów,
 - b) rodzajów i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
 - c) rodzajów i ilości odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
 - d) istniejących systemów gospodarowania odpadami, w tym również zbierania odpadów,
 - e) rodzajów, rozmieszczenia i mocy przerobowej instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym rozwiązań dotyczących olejów odpadowych, odpadów niebezpiecznych, odpadów komunalnych, odpadów zawierających znaczne ilości surowców najistotniejszych z ekonomicznego punktu widzenia, których dostawy są obciążone wysokim ryzykiem, zwanych dalej „surowcami krytycznymi”, oraz innych strumieni odpadów,
 - f) problemów w zakresie gospodarki odpadami,
 - g) środków na rzecz zwalczania zaśmiecania środowiska lądowego i morskiego oraz przeciwdziałania temu zaśmiecaniu i usuwaniu wszystkich rodzajów odpadów;
- 2) prognozę zmian w zakresie gospodarki odpadami w perspektywie do 2040 r., w tym zmian wynikających z przyczyn demograficznych i gospodarczych;

<p>3) przyjęte cele w zakresie gospodarki odpadami, a także wskazanie kierunków działań w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz kształtowania systemu gospodarki odpadami;</p> <p>4) rozwiązania dotyczące odpadów zawierających znaczne ilości surowców krytycznych;</p> <p>5) Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów (KPZPO), w tym Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów żywności;</p> <p>6) harmonogram realizacji zadań wynikających z przyjętych kierunków działań, określenie wykonawców i źródła finansowania zadań;</p> <p>7) wskaźniki dla monitorowania i oceny realizacji założonych celów.</p>	
<p>Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów (KPZPO) – aktualizacja na lata 2023–2028 z perspektywą do 2035 r.</p>	
<p>W gospodarce odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji, przyjęto następujące cele:</p> <p>1) wdrażanie ZPO oraz zmniejszenie ilości powstających odpadów;</p> <p>2) zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat ZPO, w tym w zakresie ZPO żywności;</p> <p>3) osiągnięcie następujących poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych:</p> <p>a) 55% dla roku 2025, b) 60% dla roku 2030, c) 65% dla roku 2035;</p> <p>4) minimalizacja ilości składowanych odpadów:</p> <p>a) do 30% w roku 2025, b) do 20% w roku 2030, c) do 10% w roku 2035;</p> <p>5) zwiększenie recyklingu organicznego przez propagowanie kompostowania przez mieszkańców bioodpadów „u źródła”;</p> <p>6) zapewnienie selektywnego zbierania bioodpadów od mieszkańców oraz zakładów zbiorowego żywienia;</p>	<p>Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza.</p>

<p>7) zwiększanie świadomości i wiedzy społeczeństwa na temat postępowania z odpadami, w tym w zakresie selektywnego zbierania odpadów oraz zagrożeń związanych z nielegalnym postępowaniem z odpadami;</p> <p>8) zmniejszenie udziału niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w strumieniu odbieranych i zbieranych odpadów;</p> <p>9) zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych selektywnie odpadów, aby mogły one zostać skierowane do procesu recyklingu;</p> <p>10) utrzymanie występującego trendu w zakresie celu dotyczącego zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, aby składowanych nie było więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.;</p> <p>11) ograniczenie powstawania tzw. dzikich wysypisk.</p>	
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027	
<p>Cele główne zarządzania ryzykiem powodziowym, to:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, • Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego, • Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym. 	<p>Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gospodarowanie wodami.
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry – aktualizacja 2022–2027	
<p>Cele planu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie ryzyka powodziowego dla ludzi, środowiska, gospodarki i dziedzictwa kulturowego; • Zwiększenie odporności obszarów zagrożonych powodzią; • Zintegrowane zarządzanie ryzykiem powodziowym na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. <p>Zakres działań:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inwestycje techniczne: budowa i modernizacja wałów, zbiorników retencyjnych, polderów • Działania nietechniczne: edukacja, systemy ostrzegania, planowanie przestrzenne; • Mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego: aktualizacja i udostępnienie dla JST i mieszkańców. 	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>
Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 (SRWŁ 2030)	

<p>Wizja: Harmonijnie rozwijające się województwo w centrum polski, przyjazne rodzinom, mieszkańcom miast i obszarów wiejskich. region, w którym nowoczesna gospodarka idzie w parze z ochroną walorów kulturowych i przyrodniczych.</p> <p>Cele strategiczne:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Strefa gospodarcza: nowoczesna i konkurencyjna gospodarka 2. Strefa społeczna: obywatelskie społeczeństwo równych szans 3. Strefa przestrzenna: atrakcyjna i dostępna przestrzeń <p>Cel horyzontalny: efektywnie i odpowiedzialnie zarządzany region</p>	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego	
<p>Wizja: Region spójny terytorialnie i wizerunkowo, kreatywny i konkurencyjny w skali kraju i Europy, o najlepszej dostępności komunikacyjnej, wyróżniający się atrakcyjnością inwestycyjną i wysoką jakością życia.</p> <p>Sfera działań: środowisko przyrodnicze</p> <p>Cel szczegółowy: IV. region o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego</p> <p>Kierunki rozwoju przestrzennego:</p> <ol style="list-style-type: none"> V.1. racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi IV.2. zwiększanie i poprawa jakości zasobów wodnych IV.3. poprawa jakości powietrza IV.4. kształtowanie zasobów leśnych IV.5. zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej IV.6. zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego IV.7. przeciwdziałanie zagrożeniom 	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>
Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej	
<p>Cele programu:</p> <p>Poprawa jakości powietrza w strefie łódzkiej, gdzie występują przekroczenia norm dla:</p> <p>pyłu zawieszonego PM10 i PM2.5</p> <p>benzo(a)pirenu</p> <p>ozonu</p> <p>Ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego, transportu i przemysłu</p>	<p>Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza.</p>
Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2019-2025 z uwzględnieniem lat 2026-2031	

<p>Cele w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji:</p> <p>1) zmniejszenie ilości powstających odpadów:</p> <p>a. ograniczenie marnotrawienia żywności;</p> <p>b. wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia;</p> <p>2) zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji;</p> <p>3) doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. W celu obliczenia poszczególnych wartości procentowych wskazanych poniżej, należy ująć wszystkie odpady komunalne odebrane i zebrane (również 3 odpady budowlane i remontowe pochodzące z gospodarstw domowych):</p> <p>a. osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 r.;</p> <p>b. do 2020 r. udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych nie może przekraczać 30%;</p> <p>c. do 2025 r. recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych;</p> <p>4) zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie):</p> <p>a. objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych;</p> <p>b. wprowadzenie jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego kraju do końca 2021 r. – zestandaryzowanie ma na celu zapewnienie minimalnego poziomu selektywnego zbierania odpadów szczególnie w odniesieniu do gmin w których stosuje się niedopuszczalny podział na odpady „suche” - „mokre”;</p>	<p>Cele będą realizowane przez zadania zaplanowane w obszarze interwencji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.
--	--

c. zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi;

d. wprowadzenie we wszystkich gminach w kraju systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów u źródła – do końca 2021 r.;

5) zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 r.;

6) zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych;

7) zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia;

8) zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych;

9) utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi;

10) monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12);

11) zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% suchej masy i o ciepłe spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.;

12) kontynuacja prowadzenia przez gminy gospodarki odpadami w ramach regionów gospodarki odpadami komunalnymi;

13) doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. W celu obliczenia poszczególnych wartości procentowych wskazanych poniżej, należy ująć wszystkie odpady komunalne odebrane i zebrane (również odpady budowlane i remontowe pochodzące z gospodarstw domowych);

<p>14) do 2030 r. recyklingowi powinno być poddawane 65% odpadów komunalnych;</p> <p>15) redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 r.</p>	
Program ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032	
<p>Cele ochrony środowiska do 2032 roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu - Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim - Ochrona przed polami elektromagnetycznymi - Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) - rzecznych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) - Ochrona przed niedoborami wody i powodzią - Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej - Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi - Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu - Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego - Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej na terenie województwa łódzkiego - Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków 	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>
Strategii Rozwoju Powiatu Radomszczańskiego do roku 2030	
<p>Cel strategiczny 4 Transformacja klimatyczna w powiecie</p> <p>4.1. Dbłość o zachowanie walorów środowiskowych powiatu oraz budowanie odpowiedzialności ekologicznej</p>	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>
Program ochrony środowiska powiatu radomszczańskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku	
<p>Cele strategiczne:</p> <p>Poprawa jakości powietrza, wód i gleby</p> <p>Ochrona przyrody i krajobrazu</p> <p>Racjonalna gospodarka odpadami</p> <p>Edukacja ekologiczna mieszkańców</p>	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>

<p>Wspieranie zrównoważonego rozwoju</p> <p>Obszary działań:</p> <p>Powietrze: ograniczenie emisji z sektora komunalno-bytowego, rozwój transportu niskoemisyjnego</p> <p>Wody: poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, rozbudowa sieci kanalizacyjnej</p> <p>Odpady: zwiększenie poziomu recyklingu, ograniczenie składowania</p> <p>Przyroda: ochrona obszarów Natura 2000, zadrzewienia, edukacja ekologiczna</p>	
<p>Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023-2030</p>	
<p>Wizja: Gmina Masłowice to gmina przyjazna mieszkańcom i gościom, stawiająca na trwały rozwój gospodarczy, ekologię i innowacyjność. Posiadająca dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną i wysoki poziom rozwoju społecznego.</p> <p>Cele strategiczne:</p> <p>Cel strategiczny 1: Wzmacnianie kapitału społecznego i zarządzanie gminą oraz rozwój infrastruktury technicznej</p> <p>Cel operacyjny 1.4: Rozwój niezbędnej infrastruktury na terenie gminy oraz wdrażanie racjonalnej gospodarki odpadami;</p> <p>Cel strategiczny 2: Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych oraz tworzenie warunków do spędzania czasu wolnego i promocja gminy</p> <p>Cel operacyjny:</p> <p>2.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego oraz zagospodarowanie przestrzeni</p> <p>2.4 Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego, ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko oraz podnoszenie efektywności energetycznej gminy</p> <p>Cel strategiczny 3:</p> <p>Poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych i rozwój rynku pracy poprzez wsparcie przedsiębiorczości</p> <p>Cele operacyjne:</p> <p>3.1. Rozwój rolnictwa poprzez promowanie przyjaznych środowisku rozwiązań w procesie produkcji rolnej, rozwój rolnictwa ekologicznego oraz modernizacja gospodarstw rolnych.</p>	<p>Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.</p>

Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego

Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego to dokument strategiczny sporządzany przez samorząd województwa w celu identyfikacji, oceny i ochrony krajobrazów występujących na jego obszarze. Jest to obowiązek wynikający z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Audyt stanowi narzędzie wspierające politykę przestrzenną gmin, w tym gminy Masłowice, ponieważ wskazuje obszary szczególnie cenne, zagrożone lub wymagające określonych zasad kształtowania przestrzeni.

Główne cele audytu krajobrazowego województwa łódzkiego

1. Identyfikacja krajobrazów regionu:

- rozpoznanie wszystkich typów krajobrazów występujących w województwie,
- opis ich cech, wartości i stanu zachowania.

2. Wskazanie krajobrazów priorytetowych:

- wytypowanie krajobrazów o szczególnych walorach przyrodniczych, kulturowych lub estetycznych,
- określenie obszarów wymagających szczególnej ochrony lub działań naprawczych.

3. Ocena zagrożeń i presji:

- identyfikacja czynników powodujących degradację krajobrazu,
- analiza wpływu urbanizacji, infrastruktury, działalności gospodarczej i zmian użytkowania terenu.

4. Opracowanie rekomendacji dla gmin:

- wskazania dotyczące ochrony i kształtowania krajobrazu,
- wytyczne do studiów uwarunkowań i planów miejscowych,
- zasady gospodarowania przestrzenią zgodnie z wartościami krajobrazowymi.

5. Wsparcie zrównoważonego rozwoju:

- zachowanie tożsamości kulturowej i przyrodniczej regionu,
- poprawa jakości przestrzeni publicznych,
- przeciwdziałanie chaosowi przestrzennemu.

Cele te będą realizowane przez wszystkie zaplanowane zadania w ramach poszczególnych obszarów interwencji.

Obszary gminy Masłowice ujęte w Audycie Krajobrazowym Województwa Łódzkiego

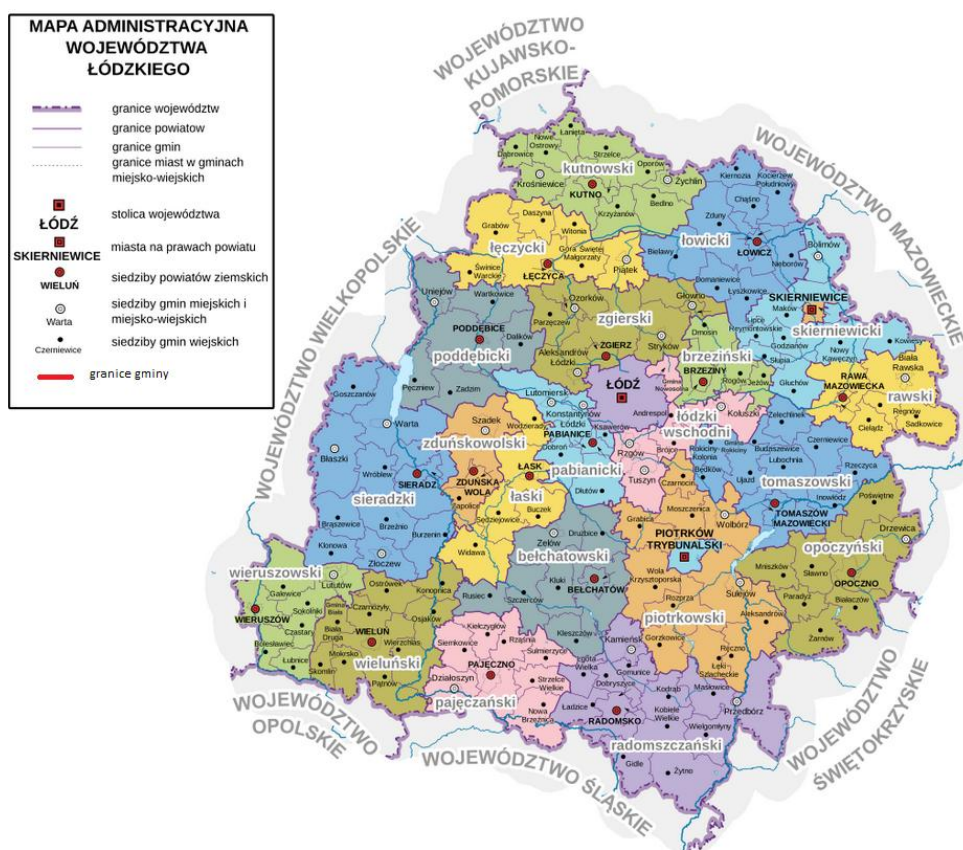
Kategoria krajobrazu	Konkretny obszar w gminie Masłowice	Charakterystyka / znaczenie
Krajobraz priorytetowy – doliny rzeczne	Dolina rzeki Luciąży (Masłowice, Bartodzieje, Korytno)	Wysokie walory przyrodnicze, łąki, zadrzewienia, siedliska wilgotne; korytarz ekologiczny
Krajobraz priorytetowy – leśny	Kompleksy leśne: Bartodzieje, Korytno, Studzienki, Borki	Duże zwarte lasy, obszary o wysokiej bioróżnorodności, funkcja ochronna i klimatyczna
Krajobraz rolniczo-leśny	Masłowice, Bartodzieje, Studzienki, Wola Przerębska	Tradycyjny krajobraz wiejski: pola, miedze, zagajniki, zadrzewienia śródpolne
Krajobraz kulturowy – układy ruralistyczne	Masłowice, Bartodzieje, Studzienki, Korytno	Zachowane historyczne układy wsi, tradycyjna zabudowa, wartości kulturowe
Krajobraz kulturowy – obiekty i strefy	Kapliczki, krzyże przydrożne, aleje drzew (Masłowice, Bartodzieje)	Elementy dziedzictwa kulturowego i tożsamości lokalnej
Krajobraz przyrodniczy – łąki i tereny podmokłe	Dolina Luciąży, łąki w rejonie Studzienek	Siedliska wilgotne, obszary retencyjne, wysoka wartość ekologiczna
Krajobraz przyrodniczy – korytarze ekologiczne	Dolina Luciąży i powiązane ciek	Łączność ekologiczna, migracja gatunków
Obszary zagrożone przekształceniami krajobrazowymi	Obrzeża: Masłowic, Bartodziejów, Studzienek	Ryzyko zabudowy rozproszonej, presja inwestycyjna
Strefy presji komunikacyjnej	Droga powiatowa Masłowice – Bartodzieje – Korytno	Możliwość degradacji krajobrazu przydrożnego, wycinki, reklamy
Tereny rolnicze zagrożone zanikiem tradycyjnej struktury	Wola Przerębska, pola w rejonie Bartodziejów	Zanik miedz, zadrzewień, przekształcenia intensyfikacyjne

Aktualny stan środowiska na terenie Gminy Masłowice

Położenie

Gmina Masłowice położona jest we wschodniej części powiatu radomszczańskiego, w województwie łódzkim. Graniczy z gminami: Gorzkowice, Kodrąb, Kobbiele Wielkie, Łęki Szlacheckie, Przedbórz, Ręczno oraz Wielgomłyny. Siedzibą gminy jest wieś Masłowice. Gmina obejmuje obszar o powierzchni 116,2 km², co stanowi około 8% powierzchni powiatu. Teren gminy charakteryzuje się rozproszoną zabudową wiejską, z dominacją funkcji rolniczej. Położenie gminy Masłowice na tle województwa łódzkiego oraz powiatu radomszczańskiego przedstawiają poniższe mapy.

Mapa nr 1 – Gmina Masłowice na tle województwa łódzkiego¹

Mapa nr 2 – Gmina Masłowice w powiecie radomszczańskim

¹ Strategia Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023 – 2030 (Projekt).

W skład gminy Masłowice wchodzi 17 sołectw, których wykaz i położenie przedstawiają poniższe tabela i mapa:

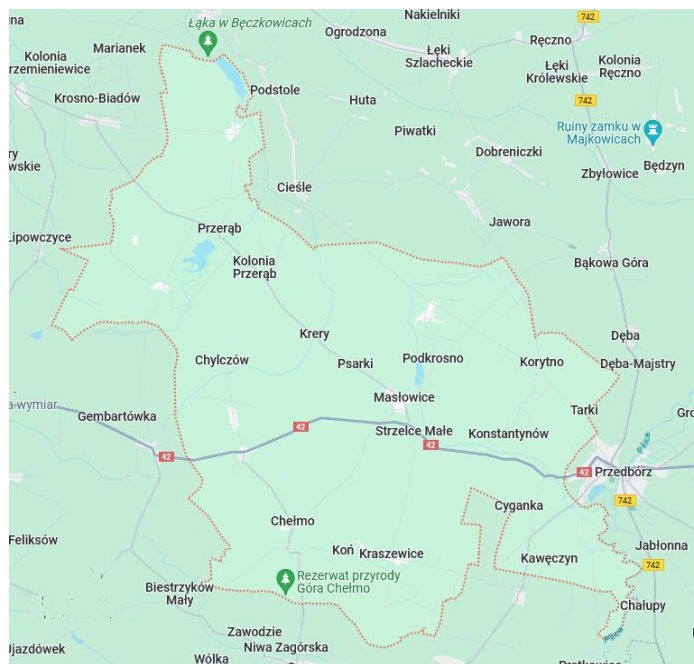
Tabela nr 4 - Wykaz sołectw gminy Masłowice²

Lp.	Sołectwo
1.	Bartodzieje
2.	Borki
3.	Chełmo
4.	Granice
5.	Huta Przerębska
6.	Kalinki
7.	Kawęczyn
8.	Koconia
9.	Korytno
10.	Kraszewice
11.	Łączkowice
12.	Masłowice
13.	Ochoтник
14.	Przerąb
15.	Strzelce Małe
16.	Tworowice
17.	Wola Przerębska

Mapa nr 3 – Gmina Masłowice³

² <https://bip.maslowice.pl/?bip=1&cid=180&bsc=N>

³ <https://maps.google.pl/maps>

Obszar gminy znajduje się w obrębie Wyżyny Przedborskiej, będącej częścią Wyżyny Środkowopolskiej. Teren jest lekko falisty, z lokalnymi wyniesieniami, takimi jak Góra Chelmo – najwyższy punkt w okolicy, o charakterze geologicznym i krajobrazowym.

Wysokości względne wahają się od 200 do 300 m n.p.m., co sprzyja różnorodności siedlisk i mikroklimatu.

Gleby i użytkowanie terenu:

- **Gleby:** Dominują gleby brunatne i pseudobielicowe, o średniej przydatności rolniczej. Występują także gleby piaszczyste i gliniaste.
- **Użytki rolne:** Stanowią około 72% powierzchni gminy. Uprawia się głównie zboża, ziemniaki oraz rośliny pastewne.
- **Lasy:** Zajmują około 16% powierzchni. Są to głównie lasy mieszane z przewagą sosny, dębu i brzozy.

Gmina leży w zlewni rzeki Luciąża, będącej dopływem Pilicy. Obszar należy do dorzecza Warty. Występują tu także drobne ciek wodne, rowy melioracyjne oraz niewielkie zbiorniki wodne o znaczeniu lokalnym.

Zagrożenie powodziowe jest niewielkie, jednak w dolinach rzecznych występują okresowe podtopienia.

Walory przyrodnicze i obszary chronione

Rezerwat przyrody „Góra Chelmo”

- Chroni wzgórze zbudowane z piaskowców dolnokredowych

- Występują tu siedliska lasów mieszanych, muraw kserotermicznych oraz stanowiska chronionych gatunków roślin
- Obszar o dużym znaczeniu edukacyjnym i turystycznym

Inne formy ochrony:

- Obszary cenne przyrodniczo, nieobjęte formalną ochroną, np. śródleśne łąki, torfowiska, zadrzewienia śródpolne;
- Potencjał do utworzenia użytków ekologicznych i stref buforowych.

Demografia

Gmina Masłowice została oficjalnie zaliczona do grupy gmin zagrożonych trwałą marginalizacją w ramach programowania unijnego na lata 2021–2027.

Gminy zagrożone marginalizacją to takie, które:

- Doświadczają **spadku liczby ludności** i starzenia się społeczeństwa;
- Mają **ograniczony dostęp do usług publicznych** (np. edukacja, zdrowie, transport);
- Cechują się **niskim poziomem aktywności gospodarczej**;
- Są narażone na **wykluczenie społeczne i przestrzenne**.

Demografia Gminy Masłowice– stan na koniec 2024 r.

Liczba ludności:

- 3 868 mieszkańców;
- Gmina stanowi ok. 3,4% ludności powiatu radomszczańskiego;
- Gęstość zaludnienia: 34 osoby/km² – znacznie poniżej średniej krajowej.

Struktura płci:

- Kobiety: 50,6%;
- Mężczyźni: 49,4%.

W latach 2000–2015 odnotowano spadek liczby ludności o 4,7%. Trend demograficzny wskazuje na powolny ubytek naturalny i migracyjny, typowy dla gmin wiejskich.

Istniejący stan środowiska przyrodniczego

Ochrona klimatu i jakość powietrza

Klimat

Klimat Gminy Masłowice należy do typu umiarkowanego przejściowego, typowego dla centralnej Polski⁴.

Temperatura:

- Średnia roczna: ok. 8–9°C;
- Lato: ciepłe, z temperaturami sięgającymi 25–30°C w lipcu;
- Zima: chłodna, z temperaturami spadającymi do –5°C, sporadycznie niżej.

Opady:

- Roczna suma opadów: ok. 550–650 mm;
- Najwięcej opadów przypada na maj–lipiec;
- Zimą występują opady śniegu, choć pokrywa śnieżna jest zazwyczaj nietrwała.

Wiatr i zjawiska atmosferyczne:

- Dominujące kierunki wiatru: z zachodu i południowego zachodu;
- W okresie letnim możliwe burze i lokalne gradobicia;
- Jesienią i zimą częste mgły i przymrozki.

Jakość powietrza

Gmina Masłowice należy do strefy łódzkiej w systemie oceny jakości powietrza w Polsce. Strefy te są wyznaczane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska, i odpowiadają podziałowi administracyjnemu kraju — czyli województwom.

Roczne oceny jakości powietrza, dokonywane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, prowadzone są w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu. Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych / docelowych / celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

dwutlenek siarki (SO₂),
dwutlenek azotu (NO₂),
tlenek węgla (CO),
benzen (C₆H₆),

⁴ <https://meteo.imgw.pl/>

ozon (O₃),
pył zawieszony PM₁₀,
pył zawieszony PM_{2,5},
ołów (Pb) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
arsen (As) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
nikiel (Ni) w pyłe zawieszonym PM₁₀,
benzo(a)piren (B(a)P) w pyłe zawieszonym PM₁₀⁵.

Przekroczenia Gmina Masłowice

BaP(PM₁₀) poziom docelowy

W roku 2024, jak i w latach ubiegłych, stwierdzono na obszarze województwa łódzkiego przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀. Na 5 spośród 17 stanowisk pomiarowych nie odnotowano wartości przekraczającej Ddc=1 ng/m³. Na stanowiskach z przekroczeniem poziomu docelowego stężenia średnie roczne wyniosły 2 ng/m³. Na żadnym ze stanowisk nie zmierzono stężenia średniorocznego wyższego niż 2 ng/m³. Najniższe stężenia benzo(a)pirenu zmierzono na terenach ucieplonych (tj. podłączonych do ciepłowni/elektrociepłowni) oraz na terenach wiejskich. Tutaj wartości średnie roczne oscylowały w okolicach 1 ng/m³, w pojedynczych przypadkach 2 ng/m³. Dostrzegalna jest duża zmienność sezonowa stężenia B(a)P w pyłe PM₁₀ w ciągu roku. W sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ były dużo wyższe niż w okresie letnim. Identyfikacja jak w przypadku pyłu zawieszonego PM₁₀ i PM_{2,5}, główną przyczyną przekroczenia poziomu docelowego B(a)P była nadmierna emisja niska (powierzchniowa) z dużych obszarów zwartej zabudowy mieszkaniowej niepodłączonej do sieci ciepłej, spowodowana spalaniem paliw stałych do celów grzewczych. Oprócz emisji benzo(a)pirenu do powietrza, dodatkową przyczyną wzrostu stężenia danego zanieczyszczenia w powietrzu były warunki meteorologiczne w okresie grzewczym (inwersja temperatury, mała prędkość wiatru).

O₃ przekroczenie poziomu celu długoterminowego

W 2024 r. nie zanotowano przekroczeń poziomu docelowego ozonu. Stwierdzono natomiast przekroczenie poziomu celu długoterminowego.

Jako przyczynę przekroczeń poziomu celu długoterminowego wskazuje się występowanie

⁵

https://powietrze.lodzkie.pl/files/Roczna_ocena_jakosci_powietrza_w_województwie_lodzkiem_za_rok_2024.pdf

w okresie wiosenno-letnim warunków meteorologicznych sprzyjających formowaniu się ozonu w powietrzu (wysoka temperatura i duże nasłonecznienie) oraz napływ mas powietrza zanieczyszczonych ozonem i substancjami stanowiącymi tzw. prekursorzy ozonu z terenów zurbanizowanych województwa i spoza granic strefy.

Z analizy oszacowanych granic obszarów przekroczeń poziomu celu długoterminowego ozonu wynika, iż obszary te obejmują zdecydowaną większość powierzchni województwa - 99%, zamieszkałą przez ok. 99,9% mieszkańców województwa.

Ozon jest zanieczyszczeniem wielkoobszarowym. Powstawanie ozonu jest ściśle uzależnione od warunków meteorologicznych. Maksymalne stężenia występują w sezonie letnim i skorelowane są z wysokimi temperaturami, nasłonecznieniem oraz małą wilgotnością powietrza, co wpływa na intensyfikację procesów fotochemicznych powodujących powstawanie ozonu z jego gazowych prekursorów występujących w powietrzu. Emisja prekursorów (tj. związków chemicznych, z których powstaje ozon – NO_x, NMLZO, CO, CH₄) utrzymuje się w tym okresie cały czas na wysokim poziomie. W roku 2024 okres wiosenno-letni cechował się małą liczbą dni z opadami, wysokimi temperaturami powietrza, dużym nasłonecznieniem. Sprzyjało to powstawaniu ozonu w przyziemnej warstwie troposfery. Nie zanotowano jednak przekroczeń poziomu docelowego ozonu S_{8max_d} (nie więcej niż 25 dni ze stężeniem S_{8max_d} > 120 µg/m³ – średnia z 3 lat). Tak liczona wartość wyniosła na terenie województwa łódzkiego maksymalnie 15 dni (dla średniej z lat 2022-2024), w samym roku 2024 było to maksymalnie 11 dni. Widoczny był zatem minimalny spadek stężenia ozonu S_{8max} w stosunku do roku 2023. W przypadku poziomu celu długoterminowego na wszystkich stanowiskach pomiarowych zanotowano w roku 2024 stężenia S_{8max_d} powyżej 120 µg/m³. W zależności od stanowiska pomiarowego, było to od 7 do 11 dni. W odróżnieniu od poziomu docelowego, wystarczy 1 dzień w roku z wartością S_{8max} powyżej 120 µg/m³, aby przekroczyć poziom celu długoterminowego. W odróżnieniu od innych zanieczyszczeń gazowych czy pyłowych, w przypadku ozonu na przestrzeni ostatnich 10 lat nie zaobserwowano trendu spadkowego stężeń. Mierzone wartości utrzymywały się na podobnym poziomie. W latach pomiarowych z gorącym i suchym okresem wiosenno-letnim notowano wysokie wartości danego zanieczyszczenia. Z kolei w latach z umiarkowanymi temperaturami, dużym zachmurzeniem i opadami w okresie wiosenno-letnim wartości ozonu malały.

Zagrożenie hałasem

Głównymi emitarami hałasu drogowego są: natężenie ruchu i udział transportu ciężkiego. Na terenie gminy swoją działalność prowadzą firmy transportowe specjalizujące się w spedycji krajowej i międzynarodowej. Hałas komunikacyjny jest czynnikiem

wpływającym na stan klimatu akustycznego na terenie gminy zalicza się do niego hałas drogowy.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że najbardziej uciążliwy jest hałas drogowy, generowany przez pojazdy samochodowe, który ma charakter ciągły i obejmuje swoim zasięgiem coraz większy obszar. Przez ostatnie lata liczba samochodów na drogach systematycznie rośnie, co powoduje wzrost emisji hałasu, nie tylko przez pojazdy osobowe, ale również przez pojazdy ciężarowe i motocykle.

Przez teren gminy Masłowice prowadzi ruchliwa droga krajowa nr 42 – Kamienna – Rudnik, przebiegająca przez gminę w układzie horyzontalnym. Liczy ona 10,5 km.

Drogi powiatowe:

- nr 3915E (9,84 km) Masłowice - Gorzkowice - Kamieńsk (ul. Szkolna, ul. Wieluńska) - Łękińsko – Brudzice;
- nr 3917E (6,25 km) – Granice – Kraszewice;
- nr 3926E (5,3 km) – Kobiełe Wielkie - Rzejowice - Przerąb - Trzebnica – Lubień;
- nr 3920E (2,5 km) – Przedbórz (ul. Częstochowska) – Wielgomłyny;
- nr 3916E (1,34 km) – Wola Rożkowa - Zagórze - Niwa Goszczowska – Chelmo;
- nr 3918E (10,8 km) – Silnica - Maksymów - Wielgomłyny - Masłowice - Łęki Szlacheckie – Tomawa.

Drogi gminne:

- nr 110106 E, (Grabowiec, Marianek) - gr. gm. Gorzkowice – Bartodzieje; długość 2,8 km (z czego 2,4 km nawierzchnia asfaltowa, około 450 m droga gruntowa);
- nr 110207 E, (Adamów) - gr. gm. Łęki Szlacheckie - Ochotnik - Korytno - gr. gm. Przedbórz; długość 10 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 110208 E, (Dobrenice) - gr. gm. Łęki Szlacheckie - Kalinki - Korytno - Konstantinów - Jaskółki (Strzelce Małe); długość 10 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 110209 E, (Krosno) - gr. gm. Gorzkowice - Bartodzieje - Wola Przerębska; długość 3,6 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 110305 E, (Bąkowa Góra) - gr. gm. Ręczno - Kalinki – Masłowice; długość 3,6 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112254 E, (Józefów) - gr. gm. Kodrąb - Dąbrowa Lipowska - Borki - Huta Przerębska, Przerąb; długość 6,3 km; odcinek składa się z nawierzchni asfaltowej ok. 3,5 km, piaszczystej ok. 1 km i utwardzonej kruszywem ok. 1,8 km;

- nr 112401 E, Przerąb - Tworowice – Granice; długość 5 km; odcinek składa się z nawierzchni asfaltowej ok. 2,5 km, piaszczystej ok. 2,5 km,
- nr 112402 E, Strzelce Małe - Będzyn – Chełmo; długość 3,3 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112403 E, Chełmo - gr. gm. Wielgomłyny (Biestrzyków Mały); długość 1,8km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112404 E, Kraszewice - gr. gm. Wielgomłyny (Sokola Góra); długość 2,8 km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112553 E, Łączkowice – gr. gm. Wielgomłyny - (Pratkowice – Rudka – Kol. Krzętów); długość 3km; nawierzchnia asfaltowa,
- nr 112558 E, (Niwa Goszczowska) - gr. gm. Wielgomłyny – Koconia – Kraszewice – dr. pow. nr 3917E; długość 1,911 km; nawierzchnia asfaltowa.

Gospodarowanie wodami

Wody podziemne

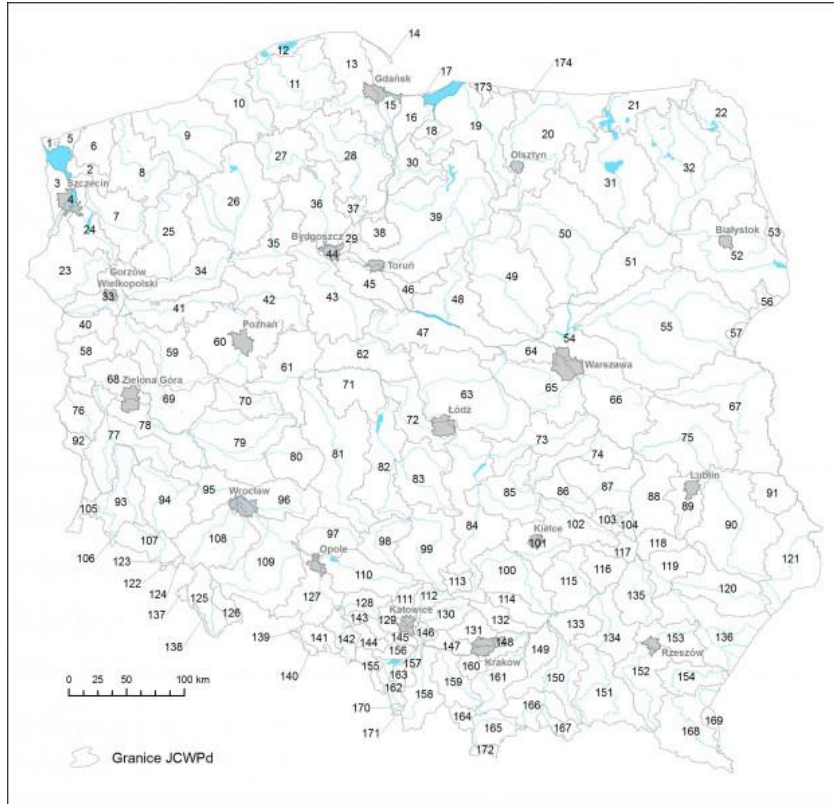
Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do wykorzystania dla zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki wymagających wody wysokiej jakości. GZWP są najcenniejszymi fragmentami jednostek hydrostrukturalnych i systemów wodonośnych. Dlatego też wymagają one szczególnej ochrony w zakresie stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych oraz kontroli zarządzania zasobami, z zachowaniem priorytetu dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia i zaspokojenia niezbędnych potrzeb gospodarczych.

JCWPd w rejonie gminy Masłowice:

Kod JCWPd	Nazwa JCWPd	Typ poziomu wodonośnego	Status ekologiczny
122	Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 407 – Piotrków Trybunalski	czwartorzędowy i kredowy	Dobry
123	JCWPd Radomsko – Przedbórz	czwartorzędowy	Dobry

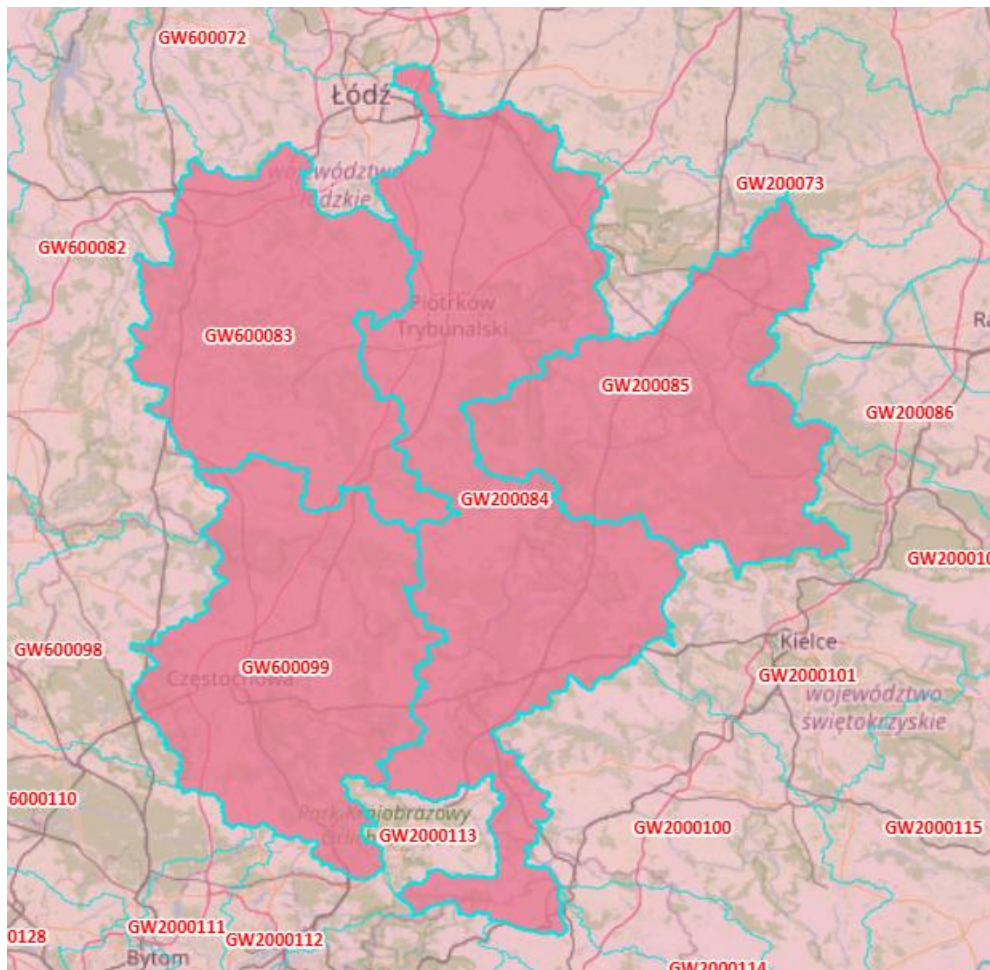
jednolite części zostały oddzielone z JCWPd nr 20 (zawierającej dotychczas obszar trzech dorzeczy).

Mapa nr 5 - Położenie gminy Masłowice w granicach JCWPd⁸

⁸ <https://www.pgi.gov.pl/psh/zadania-psh/8913-zadania-psh-jcwpd.html>

Mapa nr 6 - Położenie gminy Masłowice w granicach JCWPd

Obszar Gminy Masłowice znajduje się w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd), zgodnie z krajowym podziałem hydrogeologicznym⁹:

- **JCWPd nr 83 (PLGW200083)** – obejmująca poziomy wodonosne w utworach czwartorzędowych, zlokalizowana w rejonie Radomska i Przedborza

Gospodarka wodno-ściekowa

Infrastruktura wodociągowa

⁹ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

Gmina Masłowice zaopatrywana jest w wodę z dwóch ujęć zlokalizowanych w miejscowości Przerąb i Masłowice:

- pobór wód podziemnych z ujęcia „Przerąb” przy pomocy dwóch studni głębinowych ujmujących kredowy poziom wodonośny,
- pobór wód podziemnych z ujęcia „Masłowice” przy pomocy jednej studni głębinowej

Na terenie gminy znajduje się stacja uzdatniania wody w miejscowości Masłowice.

Stan infrastruktury wodociągowej stan na koniec 2024r. wygląda następująco:

Długość sieci wodociągowej	ok. 87,83 km
Liczba przyłączy wodociągowych	ok. 1 248 sztuk
Liczba mieszkańców korzystających z sieci	ok. 2 900 osób
Poziom zwodociągowania	ok. 85–90%

Infrastruktura kanalizacyjna

Ścieki odprowadzane są do biologiczno-chemicznej oczyszczalni ścieków w miejscowości Chełmo o wydajności 50 m³ /d (podłączonych jest 170 osób)¹⁰. W gminie Masłowice działa również oczyszczalnia ścieków typu Bio-Clear (MBA) o wydajności 4,5 m³ /d. Wybudowana została ona na potrzeby Publicznej Szkoły Podstawowej w Strzelcach Małych. Pozostałe ścieki z gminy gromadzone są w przydomowych szambach, następnie dowożone do Oczyszczalni Ścieków Komunalnych w Przedborzu i w Radomsku. Liczba zbiorników bezodpływowych wg danych za 2024 r. wynosi 625 szt., natomiast liczba przydomowych oczyszczalni ścieków 424 szt.

Długość sieci kanalizacyjnej ok. 1 km

Liczba przyłączy kanalizacyjnych ok. 180–250 sztuk

Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji ok. 170–210 osób

Poziom skanalizowania (odsetek ludności) ok. 10–15%

Wody powierzchniowe

Gmina Masłowice znajduje się w dorzeczu rzeki Pilicy, będącej dopływem Wisły. Przez teren gminy przepływają mniejsze ciek wodne, w tym lokalne strugi i rowy melioracyjne, które pełnią ważną funkcję w odwodnieniu terenów rolniczych oraz w utrzymaniu lokalnej retencji wodnej.

¹⁰ <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/dane/teryt/tablica>

Najważniejsze elementy sieci hydrograficznej:

- Rzeka Czarna Włoszczowska – przepływa przez północno-wschodnią część gminy, stanowiąc istotny ciek w regionie.
- Rowy i kanały melioracyjne – rozbudowana sieć wspomagająca gospodarkę wodną, szczególnie w obszarach rolniczych.

Zgodnie z danymi Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, jakość wód powierzchniowych w regionie oceniana jest jako umiarkowana do dobra, choć lokalnie mogą występować przekroczenia norm związane z obecnością azotanów i fosforanów, pochodzących głównie z działalności rolniczej.

Wyzwania i zagrożenia:

- Spływ powierzchniowy z pól uprawnych, zawierający nawozy i środki ochrony roślin
- Niska retencja wodna, prowadząca do szybkiego odpływu wód opadowych
- Okresowe susze i zmniejszony przepływ w ciekach wodnych

Działania rekomendowane:

- Rozwój małej retencji (stawy, oczka wodne, zbiorniki retencyjne)
- Monitorowanie jakości wód w lokalnych ciekach
- Edukacja rolników w zakresie zrównoważonego nawożenia
- Renaturyzacja cieków wodnych i ochrona stref przybrzeżnych

Wody powierzchniowe, choć mniej wykorzystywane bezpośrednio niż podziemne, pełnią kluczową rolę w lokalnym ekosystemie, wpływając na bioróżnorodność, mikroklimat oraz jakość życia mieszkańców.

Na obszarze gminy Masłowice występują następujące jednolite części wód powierzchniowych¹¹:

- 1) RW2000112545399 Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów

¹¹ <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Pilica od Zwleczy do zb. Sulejów
Kod JCWP	RW2000112545399
Typ JCWP	RzN - Rzeka nizinna
Rzeczywista długość JCWP [km]	103.46
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	366.50
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim, Nadzór wodny w Smardzewicach, Nadzór wodny w Włoszczowie
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Kielcach; RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10); świętokrzyskie (26)
Powiat (TERYT)	konecki (2605); opoczyński (1007); piotrkowski (1010); radomszczański (1012); włoszczowski (2613)
Gmina (TERYT)	Aleksandrów (1010012); Fałków (2605012); Kluczewsko (2613012); Mastowice (1012102); Mniszków (1007032); Przedbórz (1012113); Ręczno (1010072); Sulejów (1010093); Wielgomłyny (1012132); Włoszczowa (2613063); Łęki Szlacheckie (1010052); Żarnów (1007082); Żytno (1012142)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	zmieniona (scalone)
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200002545399 (Zbiornik Sulejów); RW20001025451 (Pilica od Zwleczy do Zbiornika Sulejów)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL01S0901_1391
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.882811; 51.354823
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL01S0901_1391
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.882811; 51.354823
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	staby stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	nie dotyczy; makrobezkręgowce, ichtiofauna
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; bromowane difenyletery; heptachlor
Stan (ogólny)	zły stan wód

2) RW600010182139 Widawka do Kręcicy

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Widawka do Kręcicy
Kod JCWP	RW600010182139
Typ JCWP	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty
Rzeczywista długość JCWP [km]	50.29
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]	153.34
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Odry
Region wodny	region wodny Warty
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Sieradzu
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Bełchatowie
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Dobryczyce (1012022); Gomonice (1012042); Gorzkowice (1010032); Kamieńsk (1012053); Kobile Wielkie (1012062); Kodrąb (1012072); M. Radomsko (1012011); Mastowice (1012102); Radomsko (1012122)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW600016182139 (Widawka do Kręcicy)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL02S0901_3098
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.430964; 51.167319
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL02S0901_3098
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.430964; 51.167319
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	umiarkowany stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	OWO; makrobezkręgowce
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren; nie dotyczy
Stan (ogólny)	zły stan wód

3) RW2000062543529 Struga Strzelecka

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Struga Strzelecka
Kod JCWP	RW2000062543529
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	16.27
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	42.60
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Masłowice (1012102); Przedbórz (1012113); Wielgomłyny (1012132); Łęki Szlacheckie (1010052)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW2000062543529 (Struga Strzelecka)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL01S0901_3466
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.8525; 51.079861
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL01S0901_3466
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.8525; 51.079861
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	słaby stan ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos, makrobezkręgowce
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylene, fluoranten; nie dotyczy
Stan (ogólny)	zły stan wód

4) RW20000625453417 Luciąża do zb. Cieszanowice;

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Luciąża do zb. Cieszanowice
Kod JCWP	RW20000625453417
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	32.09
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	97.30
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Gorzkowice (1010032); Kodrąb (1012072); Masłowice (1012102); Rozprza (1010082); Łęki Szlacheckie (1010052)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	zmieniona (scalone)
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200002545215 (Zbiornik Cieszanowice); RW200062545213 (Luciąża od źródeł do zb. Cieszanowice)

5. OCENA STANU JCWP	
Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)?	TAK - zlewnia była monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021)	PL01S0901_1397
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2016-2021] (długość; szerokość)	19.717786; 51.21129
Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)?	TAK - zlewnia jest monitorowana
Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	PL01S0901_1397
Współrzędne geograficzne punktu pomiarowo-kontrolnego [2022-2027] (długość; szerokość)	19.717786; 51.21129
Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód	rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475)
Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)	
Stan/potencjał ekologiczny	zły potencjał ekologiczny
Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	OWO, azot amonowy; fitobentos, makrobezkręgowce, ichtiofauna
Stan chemiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
Wskaźniki determinujące stan chemiczny	benzo(a)piren, fluoranten; bromowane difenyloetery, rtęć, heptachlor
Stan (ogólny)	zły stan wód

5) RW20000625453429 Prudka

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Prudka
Kod JCWP	RW20000625453429
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	40.75
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	109.71
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	piotrkowski (1010); radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Gomunice (1012042); Gorzkowice (1010032); Kamieńsk (1012053); Kodrąb (1012072); Masłowice (1012102); Rozprza (1010082); Łęki Szlacheckie (1010052)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW200062545229 (Prudka)

6) RW200006254349 Biestrykówka

1. INFORMACJE PODSTAWOWE	
Kategoria JCWP	JCWP RW - jednolita część wód powierzchniowych rzecznych
Nazwa JCWP	Biestrykówka
Kod JCWP	RW200006254349
Typ JCWP	RW_wap - Potok lub mała rzeka wyżynna na podłożu węglanowym
Rzeczywista długość JCWP [km]	41.51
Powierzchnia zlewni JCWP [km2]	88.62
Obszar dorzecza	obszar dorzecza Wisły
Region wodny	region wodny Środkowej Wisły
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie
Zarząd Zlewni	Zarząd Zlewni w Piotrkowie Trybunalskim
Nadzór wodny	Nadzór wodny w Piotrkowie Trybunalskim
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	RDOŚ w Łodzi
Województwo (TERYT)	łódzkie (10)
Powiat (TERYT)	radomszczański (1012)
Gmina (TERYT)	Kobiele Wielkie (1012062); Kodrąb (1012072); Masłowice (1012102); Wielgomłyny (1012132)
Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	bez zmian
Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	RW20006254349 (Struga)

Zasoby geologiczne

Najstarszymi osadami nawierconymi w obrębie gminy Masłowice są utwory triasu środkowego i górnego. Wykształcone są one w postaci wapieni, margli i dolomitów z przewarstwieniami iłowców, mułowców i piaskowców. Całkowita miąższość tych utworów jest zmienna i waha się od 39 do 822 m. Tak duże zróżnicowanie miąższości tych osadów związane jest z silnymi zaburzeniami tektonicznymi tych utworów w obrębie antykliny Chełma. Jura dolna wykształcona jest jako iłowce, mułowce i piaskowce drobnoziarniste (70 – 150 m), natomiast jura środkowa, jako piaskowce, łupki ilaste, mułowce, wapienie piaszczyste i margle. Jura górna reprezentowana jest przez wapienie i margle, tworzy najstarsze utwory występujące na powierzchni antykliny Chełma. Można je obserwować w licznych kamieniołomach i odsłonięciach. Kreda dolna wykształcona jest w postaci piaskowców, piasków glaukonitowych i gez. Osady te występują w obrębie antykliny Chełma – Góry Chełmo i Smotryszowa – grzbiet Dmenina Pieszyc. Kreda górna wykształcona jest w postaci margli, wapieni, opok i gez. Trzeciorzęd reprezentowany jest przez ility, mułki, piaski i rumosze zwietrzelinowe. Występuje lokalnie w obniżeniach i lejach krasowych pod grubym nakładem osadów czwartorzędowych. Strop utworów podczwartorzędowych występuje na rzędnych ok. 180 – 250 m n.p.m. Osady czwartorzędowe pokrywają 90 % powierzchni obszaru gminy. Miąższość ich jest zmienna i w obrębie dolin rzecznych może przekraczać 20 – 30 m. Na obszarze gminy można znaleźć ślady trzech zlodowaceń: południowopolskiego, środkowopolskiego oraz północnopolskiego. W czasie glacjału południowopolskiego osadzały się: piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz gliny zwałowe. Po zlodowaczeniu nastąpił interglacjał zwany wielkim, osadziły się wtedy utwory akumulacji rzecznej (piaski i żwiry) oraz utwory zastoiskowe (mułki jeziorne i gytie). Łądolód zlodowacenia środkowopolskiego pozostawił po sobie piaski i żwiry ozów, kemów oraz moren czołowych. W okresie zlodowacenia północnopolskiego osadziły się piaski tarasów nadzalewowych rzeki Pilicy. Pod koniec plejstocenu rozpoczął się proces powstawania wydm, który trwał aż do holocenu. W holocenie nastąpiła akumulacja piasków, namulów i torfów w dolinach rzecznych i zagłębieniach bezodpływowych. Obszar gminy Masłowice nie jest zbyt zasobny w surowce mineralne. Kopalinami mającymi znaczenie surowcowe są wapienie jurajskie, piaskowce kredowe, piaski i żwiry czwartorzędowe¹².

Na podstawie danych Systemu Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych Polski MIDAS, prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy na terenie gminy Masłowice występują 3 udokumentowane złoża kopaliny wapieni jurajskich oraz węgla brunatnego.

¹² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłowice, 2020 r.

Udokumentowane złoża kopalin¹³

Lp.	Nr ID złoża	Nazwa złoża	Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania	Kopalina główna
1	WC 1859	Granice	60,20	złoże zagospodarowane	Wapienie i margle przemysłu cementowego
2	WC 12196	Granice 1	21,05	złoże częściowo zawodnione	wapienie i margle przemysłu cementowego
3	WB 14860	Łęki Szlacheckie	29,76	Złoże zagospodarowane	węgle brunatne

Ww. tereny i obszary górnicze zlokalizowane są w południowo-zachodniej części gminy na terenie obrębu Granice chroni się przed innym użytkowaniem niż wydobycie kopaliny poprzez wprowadzenie strefy SG, ograniczenie zasięgu stref z zabudową oraz ograniczenie obszaru uzupełnienia zabudowy, a także w odniesieniu do udokumentowanego złoża kopalin „Łęki Szlacheckie” występującego w północno-wschodniej części gminy w obrębie Bartodzieje Przerębskie, dla którego nie ustala się terenów i obszarów górniczych ze względu na ochronę walorów przyrodniczych ustalono strefę otwartą SO. Aktualnie firma Atlas ma wydaną koncesję z dnia 29.04;2023 r. na 50 lata na wydobycie kopalin ze złoża wapieni jurajskich Granice 1, nr dz. 401/2. Wydana decyzja ustanawia teren oraz obszar górniczy GRANICE 1: ok. 21,5 ha powierzchnia terenu górniczego, ok. 123 ha głębokość eksploatacji do rzędnej 230 n.p.m.

Ich obecność oraz sposób zagospodarowania generują szereg potencjalnych zagrożeń środowiskowych.

1. Przekształcenia rzeźby terenu i degradacja powierzchni ziemi:

- Eksploatacja odkrywkowa wapieni i margli prowadzi do trwałego obniżenia terenu, powstawania wyrobisk i skarp;
- Zmiana ukształtowania terenu może powodować: utratę gleb i siedlisk, zaburzenia w naturalnym spływie powierzchniowym, zwiększone ryzyko erozji. W przypadku złoża „Granice 1” planowana głębokość eksploatacji do rzędnej 230 m n.p.m. oznacza istotną ingerencję w strukturę geologiczną.

2. Oddziaływanie na wody podziemne i powierzchniowe:

- Złoże „Granice 1” jest częściowo zawodnione, co wskazuje na możliwość: obniżenia poziomu wód podziemnych w wyniku odwodnienia wyrobiska, zmian w lokalnych stosunkach wodnych, ryzyka przesuszenia pobliskich siedlisk zależnych od wód

¹³ Plan ogólny Gminy Masłowice, uzasadnienie planu ogólnego.

gruntowych eksploatacja może prowadzić do: mętności i zanieczyszczeń wód powierzchniowych, zwiększonego spływu zawiesin;

3. Utrata walorów przyrodniczych i krajobrazowych:

- Obszary górnicze w południowo-zachodniej części gminy ograniczają możliwość rozwoju terenów zielonych i zabudowy;
- Dla złoża „Łęki Szlacheckie” nie wyznaczono obszaru górniczego ze względu na wysokie walory przyrodnicze, co potwierdza wrażliwość tego terenu;
- Potencjalne zagrożenia obejmują: fragmentację siedlisk, utratę bioróżnorodności, degradację krajobrazu kulturowego i naturalnego.

4. Hałas, zapylenie i emisje z transportu:

- Eksploatacja wapieni i margli generuje: wysokie zapylenie (pyły mineralne), hałas z maszyn i transportu, emisje spalin z pojazdów ciężarowych.
- Oddziaływania te mogą wpływać na: zdrowie mieszkańców, jakość powietrza, stan roślinności.

5. Wzrost natężenia ruchu ciężkiego:

- Transport surowca z kopalni powoduje: degradację dróg lokalnych, zwiększone ryzyko kolizji, dodatkowe emisje hałasu i spalin.

6. Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym:

- Wprowadzenie stref SG (stref górniczych) oraz ograniczeń zabudowy: zmniejsza możliwości rozwoju osadnictwa, ogranicza inwestycje w sąsiedztwie złóż, może prowadzić do konfliktów społecznych.

Eksploatacja złóż kopalin w gminie Masłowice wiąże się z szeregiem zagrożeń środowiskowych, obejmujących zarówno elementy przyrodnicze (gleby, wody, krajobraz, bioróżnorodność), jak i jakość życia mieszkańców (hałas, zapylenie, ruch ciężki). Wprowadzone strefy ochronne SG i SO mają na celu ograniczenie negatywnych skutków, jednak długoterminowa koncesja na eksploatację złoża „Granice 1” oznacza, że oddziaływania te będą trwałe i wymagają stałego monitoringu.

Gleby

Gmina Masłowice charakteryzuje się zróżnicowaną strukturą glebową, typową dla obszarów nizinnych o genezie polodowcowej. Gleby występujące na terenie gminy powstały głównie z osadów czwartorzędowych — piasków, glin i ilów — co wpływa na ich właściwości fizyczne, chemiczne i rolnicze.

Na obszarze gminy dominują następujące typy gleb:

- **Gleby brunatne i pseudobielicowe** – występują na piaskach gliniastych i glinach lekkich; charakteryzują się średnią żyznością i są odpowiednie dla upraw zbóż, ziemniaków oraz traw;
- **Gleby płowe** – rozwinięte na glinach i iłach lessowych; cechują się dobrą strukturą i wysoką retencją wodną, co czyni je szczególnie przydatnymi dla intensywnego rolnictwa;
- **Gleby bielicowe** – występują lokalnie, głównie w północno-wschodnich częściach gminy; są lekkie, kwaśne i wymagają wapnowania oraz nawożenia organicznego;
- **Gleby torfowe i murszowe** – spotykane w obniżeniach terenu i dolinach cieków wodnych; bogate w materię organiczną, ale trudne w uprawie, wykorzystywane głównie jako łąki i pastwiska.

Tabela nr 5 - Szacunkowy udział klas bonitacyjnych gleb w powierzchni gminy

Klasa gleby	Udział w powierzchni gminy	Przeznaczenie
IIIa–IIIb	ok. 25%	Uprawy intensywne
IVa–IVb	ok. 50%	Uprawy zbożowe, pastewne
V–VI	ok. 25%	Łąki, pastwiska, nieużytki

Gleby gliniaste i płowe wykazują dobrą retencję wodną, co ma istotne znaczenie w kontekście przeciwdziałania skutkom suszy. Z kolei gleby lekkie, szczególnie bielicowe, są bardziej podatne na przesuszenie i erozję wodną. Występuje również ryzyko zakwaszenia gleb, zwłaszcza w intensywnie użytkowanych rolniczo obszarach.

Do głównych zagrożeń dla gleb w gminie należą:

- Erozja wodna – szczególnie na stokach i terenach bez pokrywy roślinnej;
- Zakwaszenie gleb – wynikające z intensywnego nawożenia mineralnego;
- Utrata próchnicy – w wyniku nadmiernej eksploatacji rolniczej;
- Zanieczyszczenie wód gruntowych – przez niewłaściwą gospodarkę ściekową i nawozową.

W ramach działań ochronnych zaleca się:

- Wspieranie rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego;
- Promowanie wapnowania gleb kwaśnych;
- Ograniczenie stosowania nawozów azotowych zgodnie z Dyrektywą Azotanową;
- Rozwój stref buforowych przy ciekach wodnych.

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia takich badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. Ustawy Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, 2687). Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, szósta tura Monitoringu przypadła na lata 2020-2022 i była realizowana przez Eurofins OBiKŚ Polska Sp. z o.o., na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Środki na realizację programu Monitoringu pochodzą z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹⁴. Na terenie gminy nie znajduje się punkt monitoringu gleb w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski.

Gospodarowanie odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Gmina Masłowice objęła systemem nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe. Odpady komunalne z terenu Gminy Masłowice odbierane były w 2024 r. w postaci selektywnej. Zgodnie z Regulaminem Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy Masłowice prowadzona jest zbiórka selektywna, w ramach której wydzielane są następujące frakcje:

- niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, z zastrzeżeniem;
- papier i tektura;
- szkło, w tym szkło bezbarwne i/lub szkło kolorowe;
- tworzywa sztuczne, metale oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe;
- bioodpady;
- popiół
- przeterminowane leki i chemikalia;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych;
- zużyte opony;

¹⁴ https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=monit

- odpady tekstyliów i odzieży;
- odpady niebezpieczne;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku
- przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji
- we krwi, w szczególności igieł i strzykawek;
- Na terenie nieruchomości selektywnie zbierane odpady były gromadzone w kolorowych workach/pojemnikach, gdzie:
 - brązowy – odpady ulegające biodegradacji, oznaczonych napisem „Bio”;
 - niebieskim – papier i tekturę, oznaczonych napisem „Papier”;
 - żółtym - tworzywa sztuczne w tym odpady opakowaniowe wielomateriałowe, metal w tym opakowania
- metalowe, oznaczonych napisem „Metale i tworzywa sztuczne”;
 - zielonym – szkło (bezbarwne i kolorowe), oznaczonych napisem „Szkło”;
 - szarym – popiół;
 - czarnym – odpady pozostałe, nie segregowane – nienadające się do segregacji, oznaczonych napisem „Odpady pozostałe nie segregowane”.

Do pojemników lub kontenerów podstawionych przez Wykonawcę na terenie PSZOK-u dostarczane są: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, metale oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe, bioodpady, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych, zużyte opony, odpady tekstyliów i odzieży, odpady niebezpieczne, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek.

W przypadku odpadów ulegających biodegradacji dopuszcza się kompostowanie we własnym zakresie.

Gmina Masłowice obsługuje stacjonarny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (tzw. PSZOK),

który został zlokalizowany na terenie byłego GS-u w Masłowicach, w budynku po byłej buchcie sądowej,

Masłowice 84A, 97-515 Masłowice.

Punkt ten w 2024 r. był czynny w każdy wtorek w godzinach od 7.30 do 16.30.

Do punktu PSZOK mieszkańcy Gminy Masłowice mogli bezpłatnie dostarczyć następujące frakcje odpadów:

- papier i tektura;

- szkło;
- tworzywa sztuczne, metale oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe
- bioodpady;
- przeterminowane leki i chemikalia;
- zużyte baterie i akumulatory;
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- meble i inne odpady wielkogabarytowe;
- odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych;
- zużyte opony;
- odpady tekstyliów i odzieży;
- odpady niebezpieczne;
- odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek.

W PSZOKU-u nie przyjmowano odpadów:

- zawierających azbest;
- zmieszanych;
- części samochodowych;
- powstających w wyniku prowadzenia działalności gospodarczej;
- z nieruchomości niezamieszkałych (firm i instytucji)¹⁵.

Osiągnięty w 2024 r. poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 3b ust. 2 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399.). Zgodnie z w/w uchwałą wymagany do osiągnięcia poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych za 2024 rok wyniósł 45% wagowo. Minister Klimatu i Środowiska w Rozporządzeniu z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz. U. poz. 1530) określił sposób obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz warunki zaliczania masy odpadów komunalnych do masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi. Na podstawie danych uzyskanych z rocznych sprawozdań składanych przez podmioty odbierające odpady

¹⁵

https://bip.maslowice.pl/fls/bip_pliki/2025_04/BIPF633FF0EA24B3Z/Roczna_analiza_stanu_gospodarki_odpadami_komunalnymi_za_2024.pdf

komunalne od właścicieli nieruchomości, danych podmiotu prowadzącego punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, sprawozdań podmiotów zbierających odpady komunalne na terenie Gminy Masłowice wyliczono, że w 2024 roku poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł **55,26%**; w roku 2023 **49,73%**¹⁶.

Poziom ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2024

Poziom składowania odpadów komunalnych w 2024 r. wynosi 22,02%.

Poziom ograniczenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w roku 2023

Poziom składowania odpadów komunalnych w 2023 r. wynosi 33,58%.

W 2024 roku łączna masa odpadów, powstałych po sortowaniu odpadów selektywnie odebranych i zebranych oraz powstałych po sortowaniu niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, 15 przekazanych do termicznego przekształcania wyniosła 2,2365[Mg]. Natomiast stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do odebranych i zebranych odpadów komunalnych wyniósł 0,27 [%]

Zasoby przyrodnicze

Gmina Masłowice, obejmuje obszary o wysokiej wartości przyrodniczej, które są chronione na mocy przepisów krajowych i europejskich. Formy ochrony przyrody występujące na terenie gminy pełnią istotną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej, ochronie siedlisk naturalnych oraz kształtowaniu lokalnego krajobrazu.

Rezerwat przyrody „Góra Chełmo”¹⁷

Rezerwat reprezentuje walory krajobrazowe o charakterze przyrodniczym i historyczno-kulturowym. Posiada bardzo urozmaiconą rzeźbę terenu, na którą poza czynnikami naturalnymi duży wpływ wywarła działalność człowieka. Kod PL.ZIPOP.1393.RP.1445.

W szczytowej części wzgórza znajdują się pozostałości po średniowiecznym grodzisku z X wieku, natomiast na południowym i zachodnim stoku nieczynne kamieniołomy i wciąż eksploatowane odkrywki. Zbocze od strony północnej, ma charakter skalnego urwiska

¹⁶

https://bip.maslowice.pl/fls/bip_pliki/2024_04/BIPF616AB5C438053Z/Roczna_analiza_stanu_gospodarki_odpadami_komunalnymi_za_2023.pdf

¹⁷ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/search.jsf>

wzniesionego pionową ścianą wysokości od 5 do 10 m. Urwisko, w którym odsłaniają się piaskowce, jest cennym krajobrazowo elementem rezerwatu¹⁸. Zajmuje powierzchnię 41,31 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie wzgórza porośniętego lasem mieszanym, zbudowanego z piaskowców dolnokredowych, będącego ostańcem oraz leżącego tam grodziska.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu¹⁹

Jest jednym z najcenniejszych obszarów w środkowej Polsce. Odznacza się dużą zmiennością budowy geologicznej i rzeźby terenu, co wpływa na zróżnicowanie innych elementów środowiska przyrodniczego: wód podziemnych i powierzchniowych, gleb, klimatu, szaty roślinnej i świata zwierząt. Występują tu obok siebie formy rzeźby o charakterze typowym dla nizin, jak też elementy rzeźby wyżynnej, stanowiący malowniczy krajobraz, oznaczający się dużą różnorodnością i pięknymi punktami widokowymi. Centralną oś morfologiczną obszaru zajmuje Pasma Przedborsko-Małogoskie zbudowane z wapieni górną jurajskich oraz kredowych piaskowców, gdzie wysokości bezwzględne terenu przekraczają 250 m n.p.m. W części półn. obszaru występują elementy typowe dla nizin: płaskie powierzchnie zbudowane z utworów wodnolodowcowych (nierzadko zwydmione), rozległe zabagnione obniżenia oraz wyniesienia zbudowane z utworów górnotriasowych jury dolnej. W strefie poł. występuje obniżenie Niecki Włoszczowskiej, przecięte dolinami rzek Pilicy i Czarnej Włoszczowskiej, gdzie na kredowym podłożu zalegają osady czwartorzędowe, w tym piaski przewiane w wydmach. Różnorodność warunków siedliskowych w obszarze sprawia silne zróżnicowanie i bogactwo szaty roślinnej. Fitocenozy leśne reprezentują olsy, łągi, grady, bory sosnowe i bory mieszane. Natomiast zbiorowiska nieleśne tworzą różnorodne zespoły łąkowe, zbiorowiska wodne i bagienne, torfowiskowe i ciepłolubnych muraw kserotermicznych. Na Obszarze Chronionego Krajobrazu występuje szereg gatunków zwierząt objętych ochroną prawną. Prowadzona jest też gospodarka łowiecka realizowana w poszczególnych obwodach. Kod PL.ZIPOP.1393.OCHK.267.

Obszar 5 417 ha. Położenie Wielgomłyny (gmina wiejska), Przedbórz (gmina miejsko-wiejska), Żytno (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska).

Dolina Widawki²⁰

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Widawki obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na

¹⁸ https://radomsko.lodz.lasy.gov.pl/rezerwaty-przyrody/-/asset_publisher/1M8a/content/rezerwat-arecheologiczno-lesny-gora-chelmo-pop_up?_101_INSTANCE_1M8a_viewMode=print&_101_INSTANCE_1M8a_languageId=pl_PL

¹⁹ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.267.pdf>

²⁰ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.272.pdf>

możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Kod PL.ZIPOP.1393.OCHK.272. Obszar 41 390 ha. Położenie Wola Krzysztoporska (gmina wiejska), Wielgomłyny (gmina wiejska), Gomunice (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska), Widawa (gmina wiejska), Gorzkowice (gmina wiejska), Kamieńsk (gmina miejsko-wiejska), Kleszczów (gmina wiejska), Łęki Szlacheckie (gmina wiejska), Żelów (gmina miejsko-wiejska), Kobiele Wielkie (gmina wiejska), Dobryszycy (gmina wiejska), Bełchatów (gmina wiejska), Kluki (gmina wiejska), Szczerców (gmina wiejska), Kodrąb (gmina wiejska), Rusiec (gmina wiejska). Obszar 41 390 ha.

Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu²¹

Tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Kod PL.ZIPOP.1393.OCHK.595. Obszar 43 790 ha. Położenie Aleksandrów (gmina wiejska), Żarnów (gmina miejsko-wiejska), Wielgomłyny (gmina wiejska), Kobiele Wielkie (gmina wiejska), Przedbórz (gmina miejsko-wiejska), Żytno (gmina wiejska), Końskie (gmina miejsko-wiejska), Masłowice (gmina wiejska), Paradyż (gmina wiejska).

Obszar Natura 2000

Łąka w Bęczkowicach²²

Położony w północno – zachodniej części gminy. Jest to obszar o powierzchni 214,28 ha, objęty dyrektywą siedliskową. Specjalny obszar ochrony siedlisk. Kod PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH100004.H. Położenie Łęki Szlacheckie (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska).

Zachowane torfowiska alkaliczne, mimo obecności rowów melioracyjnych. Występuje 5 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej

Obszar jest ostoją dla:

Lipiennika Loesela – rzadkiego storczyka, gatunku z załącznika II Dyrektywy

Wydry europejskiej – gatunku chronionego

Innych roślin chronionych: rosiczka okrągłolistna, turzyca Davalla, goździk pyszny, kukulka krwista.

Dolina Górnej Pilicy²³

Obszar rozciąga się wzdłuż rzeki Pilicy i obejmuje fragmenty województw: łódzkiego, świętokrzyskiego i śląskiego. Na terenie Gminy Masłowice znajduje się ok. 180 ha. Obszar 11 193,22 ha. Kod PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260018.H. Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk

²¹ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.OCHK.595.pdf>

²² <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH100004.H.pdf>

²³ <https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/download/pdf/PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH260018.H.pdf>

(SOO) – zgodnie z Dyrektywą Siedliskową UE. Celem jest ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków zwierząt innych niż ptaki

Walory przyrodnicze: obszar chroni m.in.: Siedliska nadrzeczne i torfowiskowe, w tym: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), torfowiska wysokie i przejściowe, grądy subkontynentalne i lasy łęgowe. Położenie Lelów (gmina wiejska), Wielgomłyny (gmina wiejska), Słupia (Jędrzejowska) (gmina wiejska), Secemin (gmina wiejska), Żarnowiec (gmina wiejska), Krasocin (gmina wiejska), Żytno (gmina wiejska), Masłowice (gmina wiejska), Koniecpol (gmina miejsko-wiejska), Moskorzew (gmina wiejska), Kluczewsko (gmina wiejska), Włoszczowa (gmina miejsko-wiejska), Przedbórz (gmina miejsko-wiejska), Szczekociny (gmina miejsko-wiejska).

Pozostałe formy ochrony przyrody

1. Pomnik przyrody Jan - Dąb szypułkowy "Jan"
Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 178cm; obwód: 559cm; wysokość: 30m). Położenie Koconia 34 (dz. Nr 91/1). Kod PL.ZIPOP.1393.PP.1012102.1513;
2. Pomnik przyrody: 2 Topole białe, lipa drobnolistna; drzewo (gatunek: Topola biała - *Populus alba*; pierśnica: 129 cm; obwód: 405 cm; wysokość: 33 m) drzewo (gatunek: Topola biała - *Populus alba*; pierśnica: 131 cm; obwód: 412 cm; wysokość: 33 m) Liczba 1 drzewo (gatunek: Lipa drobnolistna - *Tilia cordata* ; pierśnica: 139cm; obwód: 437cm; wysokość: 33 m. Kod PL.ZIPOP.1393.PP.1012102.1514;
3. Użytek ekologiczny bagno, powierzchnia 0,7 ha, lokalizacja Tworowice, działka nr 1013. Kod PL.ZIPOP.1393.UE.1012102.458;
4. Użytek ekologiczny bagno, powierzchnia 0,41 ha, lokalizacja Tworowice, działka nr 1013. Kod PL.ZIPOP.1393.UE.1012102.459.

Zapobieganie poważnym awariom

Na terenie gminy Masłowice nie znajdują się zakłady o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. Jednym z istotnych potencjalnych źródeł awarii środowiskowych na obszarze gminy jest transport drogowy substancji niebezpiecznych, w szczególności paliw płynnych takich jak gaz płynny (LPG), benzyna oraz olej napędowy. Przewóz tych materiałów odbywa się głównie drogami publicznymi, które przecinają tereny zamieszkałe, rolnicze oraz przyrodniczo cenne.

W przypadku zdarzeń losowych — takich jak wypadki komunikacyjne, kolizje drogowe czy awarie techniczne pojazdów — istnieje realne ryzyko uwolnienia substancji ropopochodnych do środowiska. Tego typu incydenty mogą prowadzić do skażenia gleby, wód

powierzchniowych i podziemnych, a także stwarzać bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Szczególnie niebezpieczne są wycieki paliw w pobliżu cieków wodnych, terenów podmokłych oraz obszarów chronionych, gdzie nawet niewielka ilość substancji może wywołać długotrwałe skutki ekologiczne. W przypadku braku szybkiej reakcji służb ratowniczych, zanieczyszczenia mogą rozprzestrzeniać się na znaczne obszary, pogłębiając skalę zagrożenia.

Dlatego też niezbędne jest:

- monitorowanie tras przewozu substancji niebezpiecznych,
- opracowanie lokalnych procedur reagowania kryzysowego,
- wyposażenie jednostek OSP i służb komunalnych w sprzęt do neutralizacji wycieków,
- prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców i kierowców.

Wzmocnienie systemu zarządzania ryzykiem w zakresie transportu materiałów niebezpiecznych stanowi ważny element strategii ochrony środowiska i bezpieczeństwa publicznego w gminie.

W gminie Masłowice funkcjonuje 8 jednostek ochotniczej straży pożarnej:

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Bartodziejach;
- 2) Ochotnicza Straż Pożarna w Chełmie;
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Granicach;
- 4) Ochotnicza Straż Pożarna w Kalinkach;
- 5) Ochotnicza Straż Pożarna w Korytnie;
- 6) Ochotnicza Straż Pożarna w Kraszewicach;
- 7) Ochotnicza Straż Pożarna w Masłowicach – w ramach KSRG;
- 8) Ochotnicza Straż Pożarna w Strzelcach Małych;
- 9) Ochotnicza Straż Pożarna w Ochotniku;
- 10) Ochotnicza Straż Pożarna w Woli Przerębskiej.

Stan środowiska przyrodniczego na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Tabela nr 6 - Matryca wpływów zadań POŚ na poszczególne komponenty środowiska Przewidywane znaczące oddziaływanie zadań inwestycyjnych na terenie gminy na następujące zagadnienia i aspekty środowiska

Zadania inwestycyjne zawarte w Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚĆ POWIETRZA																										
Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowo – edukacyjnej na terenie Gminy	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
Sukcesywna kontrola uciążliwości źródeł zanieczyszczeń. Prowadzenie monitoringu powietrza, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów przekroczeń	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
Termomodernizacja oraz modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	*	+	*	+
Prowadzenie kampanii edukacyjnych w zakresie konieczności ochrony powietrza i wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środków prewencyjny	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*

Zadania inwestycyjne zawarte w Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne	
	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach prywatnych	*	*	*	*	*	+	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	-	+	*	*	*	*	*	*	*	+
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Masłowice w budynkach użyteczności publicznej	*	*	*	*	*	+	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	-	+	*	*	*	*	*	*	*	+
Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków na obszarze Gminy Masłowice	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	+
Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na obszarze Gminy Masłowice	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	+	*	+
Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Masłowice	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	+
Rozbudowa infrastruktury społecznej typu świetlice środowiskowe	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Rewitalizacja centrum miejscowości Masłowice	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*

Zadania inwestycyjne zawarte w Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
Budowa sieci dróg rowerowych (ścieżek rowerowych) na obszarze Gminy Masłowice	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+
Modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników na obszarze Gminy Masłowice	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
Budowa, przebudowa modernizacja, sieci dróg, mostów, przepustów oraz miejsc postojowych na obszarze Gminy Masłowice	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA PRZED HAŁASEM																											
Pomiar i ocena stanu akustycznego środowiska w gminie	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
Realizacja inwestycji drogowych ograniczających emisję hałasu	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
Dostosowanie przedsiębiorstw do obowiązujących standardów emisji hałasu do środowiska	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*
OBSZAR INTERWENCJI: POLE ELEKTROMAGNETYCZNE																											
Prowadzenie cyklicznych kontrolnych badań poziomów promieniowania na obszarach o zwiększonym stopniu ryzyka	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Zadania inwestycyjne zawarte w Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
Uwzględnić ochronę ludności przed PEM w dokumentach planistycznych	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
Działania edukacyjne z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI																											
Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Inwentaryzacja ujęć wód podziemnych wykorzystywanych do nawodnień rolniczych (dot. studni wykonanych w ramach zwykłego korzystania z wód), kontrola poboru wody z tych ujęć	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
Prowadzenie ewidencji i kontrola zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA																											

Zadania inwestycyjne zawarte w Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - modernizacja, rozbudowa i budowa sieci wodociągowej oraz sieci kanalizacyjnej. - rozbudowa sieci kanalizacyjnej, - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków, - modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Masłowice	*	*	*	*	*	+	*	*	-	*	*	+	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*	*	+	
OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY																											
Upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
Ochrona przed erozją wietrzną m in. poprzez prowadzenie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Zalesianie i tworzenie terenów zalesionych na gruntach rolnych i innych niż rolne	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW																											
Kontynuacja programu usuwania azbestu	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	+		
Likwidacja dzikich składowisk odpadów	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	+		
Edukacja ekologiczna	*	*	*	*	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	+		

Zadania inwestycyjne zawarte w Program Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025-2028 z perspektywą do roku 2032	obszary Natura 2000		różnorodność biologiczną		ludzi		zwierzęta		rośliny		wodę		powietrze		powierzchnię ziemi		krajobraz		klimat		zasoby naturalne		zabytki		dobra materialne		
	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
REALIZACJA (R)/EKSPLOATACJA (E)	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	R	E	
OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE																											
Edukacja ekologiczna	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+
Pielęgnacja terenów zieleni i zielonych w gminie	*	*	*	*	*	+	*	+	*	+	*	*	*	*	*	+	*	+	*	*	*	*	*	*	*	*	+

Oznaczenia symboli w powyższej matrycy:

+ wpływ pozytywny,

- wpływ negatywny,

* brak wpływu

Tabela nr 7 - Wpływ przedsięwzięć na poszczególne komponenty środowiska – wnioski z matrycy logicznej

Komponent	Opis
Natura 2000	Większość planowanych inwestycji nie będzie oddziaływać na siedliska chronione w ramach sieci Natura 2000, ponieważ są one zlokalizowane na terenach już zagospodarowanych lub w istniejących obiektach. Obszary Natura 2000 obejmują głównie niezabudowane tereny leśne, a realizowane przedsięwzięcia znajdują się w odpowiedniej odległości od tych obszarów, dzięki czemu nie będą bezpośrednio wpływać na środowisko przyrodnicze ani na chronione gatunki roślin i zwierząt.
Różnorodność biologiczna	Większość inwestycji nie wywiera istotnego wpływu na różnorodność biologiczną, ponieważ ich skala jest ograniczona — zazwyczaj dotyczą pojedynczych obiektów lub niewielkich przestrzeni — co nie stwarza zagrożenia dla lokalnych ekosystemów.
Ludzi	W przypadku inwestycji realizowanych w istniejących budynkach nie przewiduje się negatywnego wpływu na środowisko na etapie ich realizacji. Co więcej, po zakończeniu prac – takich jak termomodernizacja, montaż instalacji fotowoltaicznych – obiekty będą wywierać pozytywny wpływ na otoczenie, m.in.. poprzez poprawę efektywności energetycznej i ograniczenie emisji zanieczyszczeń. Inwestycje liniowe, choć wymagają użycia specjalistycznych maszyn i urządzeń, będą realizowane z zachowaniem obowiązujących norm emisji hałasu i zanieczyszczeń, dzięki czemu nie spowodują istotnych uciążliwości dla mieszkańców. Na etapie eksploatacji przyniosą one wyraźne korzyści – poprawę stanu infrastruktury, wzrost jakości życia oraz redukcję emisji CO ₂ , co przełoży się na lepszą jakość powietrza. Przestrzeganie zasad BHP i procedur budowlanych zapewni bezpieczeństwo pracowników oraz mieszkańców. Realizacja planowanych inwestycji przyczyni się do rozwoju infrastruktury i podniesienia standardu życia społeczności lokalnej na terenie gminy Masłowice.
Zwierzęta	Na obszarach, gdzie realizowana będzie większość inwestycji, występują głównie gatunki synantropijne – zwierzęta przystosowane do życia w sąsiedztwie człowieka. Po zakończeniu prac będą one mogły nadal funkcjonować w swoim środowisku bez zakłóceń. Termomodernizacja obejmie istniejące budynki, a przed rozpoczęciem robót konieczne jest wykonanie ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej, która potwierdzi obecność lub brak ptaków i nietoperzy. W przypadku ich stwierdzenia, harmonogram i sposób prowadzenia prac należy dostosować do cyklu życiowego zwierząt – okresów lęgowych, rozrodczych lub hibernacji – oraz zabezpieczyć potencjalne miejsca bytowania przed zasiedleniem.

Komponent	Opis
	Prace wymagają uzyskania odpowiedniego zezwolenia zgodnie z art. 56 ustawy o ochronie przyrody. Po zakończeniu inwestycji należy umożliwić zwierzętom dalsze gniazdowanie lub zapewnić im alternatywne siedliska.
Rośliny	<p>Na etapie realizacji inwestycji, zwłaszcza o charakterze liniowym, może wystąpić krótkotrwały, lokalny wpływ na szatę roślinną. Nie dotyczy to jednak działań takich jak termomodernizacja budynków, modernizacja oświetlenia ulicznego czy montaż instalacji fotowoltaicznych, które zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji pozostają neutralne dla roślinności.</p> <p>Inwestycje liniowe – obejmujące m.in. . rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz poprawę stanu technicznego dróg – będą oddziaływać wyłącznie w obrębie wyznaczonego terenu inwestycyjnego. Prace prowadzone będą na obszarach zurbanizowanych, już użytkowanych i przekształconych przez człowieka. Po ich zakończeniu roślinność odtworzy się naturalnie lub poprzez zaplanowane nasadzenia.</p> <p>Na etapie eksploatacji nie przewiduje się wpływu na szatę roślinną. Inwestycje nie będą prowadziły do ograniczenia terenów zielonych, a wszelkie działania realizowane w obszarach objętych ochroną przyrody będą zgodne z obowiązującymi przepisami.</p>
Woda	<p>Podczas realizacji inwestycji, szczególnie tych obejmujących prace ziemne, konieczne jest utrzymanie właściwego stanu technicznego zaplecza budowy oraz wykorzystywanych maszyn, aby zapobiec przedostawaniu się substancji ropopochodnych do gruntu, a w konsekwencji do wód. Staranny nadzór nad sprzętem i jego sprawnością pozwoli wyeliminować ryzyko negatywnego oddziaływania robót budowlanych na wody powierzchniowe i podziemne.</p> <p>Na etapie eksploatacji większości inwestycji nie przewiduje się wpływu na stan ani jakość wód. Co więcej, realizacja przedsięwzięć przyczyni się do poprawy warunków środowiskowych poprzez budowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, co stanowi istotny pozytywny efekt dla mieszkańców i lokalnego ekosystemu.</p>
Powietrze	Podczas realizacji inwestycji głównym źródłem zagrożenia dla jakości powietrza będzie emisja zanieczyszczeń generowanych przez sprzęt budowlany. Emisja ta będzie miała charakter niezorganizowany i wystąpi wyłącznie w trakcie prowadzenia robót. Ze względu na ograniczony obszar prac oraz ich czasową skalę, ilość emitowanych zanieczyszczeń będzie niewielka, a ich oddziaływanie lokalne i krótkotrwałe. Tym samym nie przewiduje się istotnego wpływu na jakość powietrza w dłuższej perspektywie czasowej. Po zakończeniu prac budowlanych uciążliwości związane z emisją ustaną.

Komponent	Opis
	<p>Na etapie eksploatacji większości inwestycji ujętych w Programie przewiduje się pozytywny wpływ na jakość powietrza, w szczególności dzięki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • termomodernizacji budynków, która zwiększy efektywność energetyczną i ograniczy straty ciepła, • rozwojowi instalacji opartych na odnawialnych źródłach energii (np. fotowoltaice), co ograniczy tzw. niską emisję oraz redukuje ilość szkodliwych substancji (CO₂, SO₂) w środowisku, • poprawie stanu technicznego infrastruktury drogowej, która może przyczynić się – choć w ograniczonym zakresie – do poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie płynności ruchu i średniej prędkości pojazdów.
Powierzchnia ziemi	<p>Wpływ inwestycji na powierzchnię ziemi będzie pozytywny lub neutralny, ponieważ nie przewiduje się jej istotnego przekształcenia. Naruszenie terenu może wystąpić jedynie podczas realizacji prac budowlanych – głównie w przypadku inwestycji liniowych. Po zakończeniu robót teren zostanie uporządkowany, co ograniczy trwałe oddziaływanie na środowisko glebowe.</p>
Krajobraz	<p>W trakcie realizacji większości inwestycji może wystąpić tymczasowy, niekorzystny wpływ na krajobraz – głównie związany z obecnością sprzętu budowlanego i prowadzonymi pracami. Oddziaływania te będą miały charakter przejściowy i ustąpią po zakończeniu robót.</p>
Klimat	<p>Brak wpływu, ponieważ inwestycje nie mają na tyle szerokiego zasięgu, aby znacząco wpłynąć na zmiany klimatyczne.</p>
Zasoby naturalne	<p>Zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji nie przewiduje się istotnego wpływu na stan zasobów naturalnych. Jedynym czynnikiem środowiskowym związanym z realizacją prac jest zużycie paliw do zasilania maszyn i urządzeń, jednak skala planowanych przedsięwzięć jest na tyle ograniczona, że nie stanowi zagrożenia dla zasobów środowiska naturalnego.</p>
Zabytki	<p>Wpływ pozytywny lub neutralny. Niektóre inwestycje mogą obejmować tereny, na których są obiekty zabytkowe oraz same obiekty.</p>
Dobra materialne	<p>Realizacja planowanych przedsięwzięć będzie miała znacząco pozytywny wpływ na jakość przestrzeni publicznej. Odnowienie i termomodernizacja wybranych obiektów, a także zmiana ich funkcji użytkowych, przyczynią się do poprawy estetyki i funkcjonalności otoczenia. Rozbudowa infrastruktury technicznej oraz uporządkowanie terenów zwiększą atrakcyjność gminy dla potencjalnych inwestorów, jednocześnie podnosząc komfort życia mieszkańców i wspierając rozwój lokalny.</p>

Szczegółowa ocena wpływu poszczególnych inwestycji ujętych w projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice na lata 2025–2028 z perspektywą do roku 2032 na komponenty środowiska będzie możliwa dopiero na etapie przeprowadzania procedury oceny oddziaływania na środowisko. Na obecnym etapie, ze względu na zróżnicowany poziom zaawansowania prac projektowych – a w niektórych przypadkach ich brak – nie jest możliwe precyzyjne określenie skali i charakteru oddziaływań środowiskowych dla poszczególnych przedsięwzięć.

Przewidywane oddziaływanie na środowisko

Tabela nr 8 - Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko (bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych i stałych i chwilowych) dla zadań inwestycyjnych na terenie Gminy Masłowice

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza (pyły, NO_x, CO₂) ▪ Poprawa efektywności energetycznej budynków ▪ Zmniejszenie zużycia paliw kopalnych dzięki OZE ▪ Usunięcie materiałów niebezpiecznych (azbest)
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa zdrowia mieszkańców (mniej chorób układu oddechowego) ▪ Zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności lokalnej ▪ Wzrost komfortu życia i estetyki przestrzeni publicznej
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmniejszenie kosztów ogrzewania i eksploatacji budynków ▪ Wzrost wartości nieruchomości ▪ Rozwój turystyki i rekreacji dzięki lepszej infrastrukturze i czystemu powietrzu

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> W połączeniu z działaniami w innych obszarach (odpady, woda, zieleń) – trwała poprawa jakości środowiska i odporności klimatycznej gminy
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Uciążliwości związane z pracami budowlanymi i instalacyjnymi (hałas, pył, ograniczenia w ruchu) Czasowe zakłócenia w funkcjonowaniu obiektów użyteczności publicznej
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Widoczna poprawa jakości powietrza i komfortu cieplnego budynków
- Zmiana nawyków energetycznych mieszkańców (np. wybór OZE)
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Trwała redukcja emisji gazów cieplarnianych
- Zwiększenie odporności gminy na zmiany klimatyczne
- Ugruntowanie proekologicznych postaw społecznych
	Stale	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie systemu monitoringu powietrza
- Stałe korzyści z termomodernizacji i OZE
- Utrzymanie wysokiej jakości przestrzeni publicznej
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> Pomiarowe i inwestycyjne działania techniczne – ograniczone czasowo i lokalnie
Ochrona przed hałasem	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie poziomu hałasu w miejscach szczególnie narażonych (np. przy drogach, zakładach)
- Poprawa komfortu akustycznego mieszkańców
- Usprawnienie monitoringu środowiska akustycznego
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa zdrowia publicznego (mniej stresu, zaburzeń snu) Wzrost atrakcyjności terenów mieszkaniowych i rekreacyjnych Zwiększenie świadomości społecznej nt. wpływu hałasu
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie kosztów leczenia chorób cywilizacyjnych związanych z hałasem Wzrost wartości nieruchomości w cichszych lokalizacjach Rozwój technologii niskoemisyjnych w lokalnych przedsiębiorstwach

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W połączeniu z innymi działaniami (np. zieleń, infrastruktura drogowa) – trwała poprawa jakości życia i środowiska akustycznego
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uciążliwości związane z realizacją inwestycji drogowych (np. hałas budowlany, ruch ciężkiego sprzętu) ▪ Czasowe zakłócenia podczas pomiarów akustycznych
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Widoczna redukcja hałasu komunikacyjnego i przemysłowego ▪ Zmiana praktyk technologicznych w zakładach produkcyjnych
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trwała poprawa klimatu akustycznego gminy ▪ Ograniczenie negatywnego wpływu hałasu na zdrowie i środowisko
	Stale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcjonowanie systemu monitoringu hałasu ▪ Utrzymanie standardów emisji hałasu w przedsiębiorstwach ▪ Stała poprawa komfortu życia mieszkańców
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pomiarowe i inwestycyjne działania techniczne – ograniczone czasowo i lokalnie
Gospodarowanie wodami	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości wód gruntowych i powierzchniowych ▪ Ograniczenie niekontrolowanego zrzutu ścieków ▪ Zmniejszenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost świadomości ekologicznej rolników i mieszkańców ▪ Poprawa warunków sanitarnych ▪ Lepsze planowanie inwestycji wodnych dzięki aktualnym danym
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zmniejszenie kosztów leczenia chorób środowiskowych ▪ Poprawa jakości gleby i bioróżnorodności ▪ Zwiększenie efektywności rolnictwa
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W połączeniu z innymi działaniami (np. modernizacją sieci wod-kan, edukacją) – trwała poprawa stanu środowiska wodnego

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uciążliwości związane z pracami kontrolnymi i inwentaryzacyjnymi (np. dostęp do posesji, pomiary)
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Widoczna poprawa jakości wód i efektywności gospodarowania nimi ▪ Zmiana praktyk rolniczych
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trwała ochrona zasobów wodnych ▪ Zmniejszenie presji rolnictwa na środowisko wodne
	Stale	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utrzymanie systemu kontroli i ewidencji ▪ Stały wpływ edukacji na zachowania prośrodowiskowe
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Czynności kontrolne, pomiarowe i edukacyjne – ograniczone czasowo i lokalnie
Gospodarka wodno-ściekowa	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych ▪ Ograniczenie emisji ścieków do środowiska ▪ Zmniejszenie ryzyka skażenia gleb i wód gruntowych
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa zdrowia publicznego i warunków sanitarnych ▪ Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców ▪ Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwość rozwoju nowych terenów inwestycyjnych i mieszkaniowych ▪ Zmniejszenie presji na środowisko naturalne dzięki uporządkowanej gospodarce wodno-ściekowej
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> ▪ W połączeniu z innymi działaniami (np. edukacją ekologiczną, modernizacją dróg) – trwała poprawa jakości środowiska i życia mieszkańców
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uciążliwości w trakcie prac budowlanych: hałas, emisja spalin, pylenie, lokalne zakłócenia komunikacyjne
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stabilizacja systemu wodno-kanalizacyjnego ▪ Widoczna poprawa jakości wód i warunków sanitarnych

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Trwała ochrona zasobów wodnych Redukcja zanieczyszczeń i poprawa stanu środowiska naturalnego
	Stale	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie nowoczesnej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej Ciągłe korzyści ekologiczne i społeczne
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> Zakłócenia podczas realizacji inwestycji (np. wykopy, transport materiałów, czasowe wyłączenia sieci)
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> Usunięcie materiałów niebezpiecznych (azbest) Eliminacja źródeł zanieczyszczeń gleb i wód z dzikich wysypisk Poprawa estetyki i bezpieczeństwa terenów
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie ryzyka chorób środowiskowych Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Zwiększenie zaangażowania społeczności w segregację i recykling
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie kosztów leczenia chorób związanych z ekspozycją na azbest Poprawa jakości życia i atrakcyjności terenów pod inwestycje i rekreację
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> W połączeniu z innymi działaniami (np. modernizacją infrastruktury wod-kan, edukacją) – trwała poprawa stanu środowiska i zdrowia publicznego
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Uciążliwości związane z pracami porządkowymi: hałas, transport odpadów, lokalne zakłócenia komunikacyjne
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Widoczna poprawa czystości przestrzeni publicznej Zmniejszenie liczby nielegalnych składowisk dzięki edukacji i kontroli
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Trwała eliminacja zagrożeń związanych z azbestem Zmniejszenie ilości odpadów trafiających do środowiska

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
	Stale	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie czystości i porządku na terenach gminy Stały efekt edukacyjny i zmiana nawyków mieszkańców
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> Zakłócenia podczas realizacji działań (np. usuwanie azbestu, likwidacja składowisk) – ograniczone czasowo i lokalnie
Zasoby przyrodnicze	Bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa stanu zieleni miejskiej i wiejskiej Wzrost bioróżnorodności poprzez pielęgnację roślinności i nasadzenia Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej
	Pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie ochrony przyrody Zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko (np. mniej zaśmiecania, niszczenia zieleni) Zachęta do działań proekologicznych
	Wtórne	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa mikroklimatu lokalnego Zwiększenie retencji wodnej i ograniczenie zjawisk erozyjnych Wzrost atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej gminy
	Skumulowane	<ul style="list-style-type: none"> W połączeniu z innymi działaniami (np. gospodarka wodna, odpady) – trwała poprawa jakości środowiska naturalnego i krajobrazu
	Krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Czasowe zakłócenia podczas prac pielęgnacyjnych (np. hałas, ograniczony dostęp do terenów zielonych)
	Średnioterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Widoczna poprawa estetyki i funkcji ekologicznych terenów zielonych Zmiana postaw społecznych wobec przyrody
	Długoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> Trwała ochrona zasobów przyrodniczych Ugruntowanie nawyków ekologicznych wśród mieszkańców
	Stale	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie terenów zielonych w dobrej kondycji Stały wpływ edukacji na zachowania prośrodowiskowe

Kierunek działań	Przewidywane oddziaływania	Oddziaływanie na środowisko
	Chwilowe	<ul style="list-style-type: none"> Krótkotrwałe działania edukacyjne (np. warsztaty, akcje sprzątania) i pielęgnacyjne (np. koszenie, przycinanie)

Prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych

Oddziaływania skumulowane mogą wystąpić w przypadku jednoczesnej realizacji kilku zadań przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska. Ich wystąpienie jest jednak uzależnione od harmonogramu prowadzonych robót i na obecnym etapie trudno je jednoznacznie zidentyfikować.

Na chwilę obecną przewiduje się, że zakres i skala planowanych inwestycji nie stwarzają ryzyka powstania skumulowanych oddziaływań. Wynika to z faktu, że realizacja zadań będzie rozłożona w czasie, a inwestycje prowadzone będą przy zachowaniu zasad bezpieczeństwa oraz minimalizacji uciążliwości.

W celu ograniczenia możliwości wystąpienia uciążliwości związanych z oddziaływaniami skumulowanymi, należy:

- precyzyjnie ustalić harmonogram prac,
- informować z odpowiednim wyprzedzeniem zainteresowane strony (mieszkańców, administratorów sieci infrastrukturalnych) o planowanych robotach budowlanych.

Korzystnym rozwiązaniem dla środowiska naturalnego oraz zdrowia lokalnej społeczności jest także koordynacja działań różnych administratorów i łączenie prac na tych samych obiektach w tym samym czasie. Przykładowo, podczas przebudowy nawierzchni odcinka drogi można równolegle zrealizować wszystkie planowane prace dotyczące sieci infrastruktury zlokalizowanych w pasie drogowym.

Oddziaływanie planowanych inwestycji

Oddziaływanie planowanych inwestycji na formy ochrony przyrody

Część przedsięwzięć ujętych w Programie Ochrony Środowiska Gminy Masłowice znajduje się obecnie na etapie koncepcji. Brak szczegółowych rozwiązań technologicznych oraz precyzyjnie określonego zakresu prac uniemożliwia przeprowadzenie pełnej analizy ich oddziaływania na środowisko.

Dla inwestycji, które mogą potencjalnie wpływać na elementy środowiska przyrodniczego, zostaną sporządzone raporty oddziaływania na środowisko. Raporty te będą przygotowywane w momencie opracowania dokumentacji technicznej oraz ustalenia zakresu inwestycji – w sytuacjach, gdy przepisy prawa będą wymagały ich sporządzenia.

Takie podejście zapewnia zgodność z obowiązującymi regulacjami oraz umożliwia właściwą ocenę wpływu planowanych przedsięwzięć na poszczególne formy ochrony przyrody.

Tabela nr 9 - Oddziaływanie inwestycji na rezerваты, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody i użytki ekologiczne

Forma ochrony	Cele ochrony	Zakazy / ograniczenia	Zalecenia dla inwestycji
Rezerваты przyrody: Góra Chelmo	Jest to rezerwat krajobrazowy, którego celem jest ochrona naturalnych ekosystemów leśnych, walorów krajobrazowych oraz stanowisk archeologicznych związanych z dawnym grodziskiem na szczycie góry. Obszar rezerwatu stanowi ważny element lokalnej bioróżnorodności i dziedzictwa kulturowego.	Zakazy obowiązujące na terenie rezerwatu (zgodnie z art. 15 ustawy o ochronie przyrody): <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zakaz budowy i przebudowy obiektów budowlanych oraz urządzeń technicznych (z wyjątkiem służących celom ochrony rezerwatu) ▪ Zakaz chwytania, zabijania lub płoszenia dziko występujących zwierząt; zakaz niszczenia gniazd, nor i miejsc rozrodu ▪ Zakaz polowania i pozyskiwania roślin, grzybów oraz innych składników przyrody ▪ Zakaz odprowadzania zanieczyszczeń, składowania odpadów i wprowadzania substancji mogących 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unikanie lokalizacji inwestycji w granicach rezerwatu oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie, jeśli mogłyby one negatywnie oddziaływać na cele ochrony ▪ Uwzględnianie walorów krajobrazowych i archeologicznych przy planowaniu przedsięwzięć w otoczeniu rezerwatu ▪ Konsultacje z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska oraz Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w przypadku inwestycji mogących oddziaływać na rezerwat ▪ Stosowanie działań kompensacyjnych i minimalizujących (np. zabezpieczenie

		<p>pogorszyć stan środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zakaz organizowania imprez masowych i ruchu pojazdów poza wyznaczonymi drogami. 	<p>drzew, ograniczenie hałasu i emisji spalin) przy pracach prowadzonych w pobliżu rezerwatu.</p>
<p>Obszary chronionego krajobrazu: Przedborski Obszar Chronionego Krajobrazu, Dolina Widawki, Piliczański Obszar Chronionego Krajobrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zachowanie walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych regionu; ochrona różnorodnych siedlisk leśnych i dolin rzecznych ▪ Ochrona doliny rzecznej, siedlisk wodnych i łąkowych oraz korytarzy ekologicznych; zachowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych ▪ Zachowanie walorów krajobrazowych doliny rzeki Pilicy oraz jej otoczenia; ochrona siedlisk wodnych, leśnych i rolniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zakaz lokalizacji inwestycji mogących znacząco przekształcić krajobraz ▪ Zakaz zanieczyszczenia wód i gleby ▪ Zakaz niszczenia siedlisk gatunków chronionych ▪ Zakaz odprowadzania zanieczyszczeń do rzeki i jej dopływów ▪ Zakaz prowadzenia prac mogących naruszyć ciągłość korytarzy ekologicznych ▪ Zakaz przekształcania terenów podmokłych ▪ Zakaz lokalizacji inwestycji mogących naruszyć naturalny charakter doliny ▪ Zakaz niszczenia siedlisk gatunków chronionych. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uwzględnianie walorów krajobrazowych w projektach; stosowanie technologii minimalizujących ingerencję w środowisko; konsultacje z RDOŚ ▪ Zabezpieczenie cieków wodnych podczas prac; stosowanie rozwiązań ograniczających hałas i emisję; prowadzenie robót poza okresami lęgowymi ptaków ▪ Uwzględnianie naturalnych uwarunkowań doliny w projektach; stosowanie działań kompensacyjnych; monitoring przyrodniczy w trakcie realizacji inwestycji.
<p>Pomniki przyrody</p>	<p>Ochrona pojedynczych obiektów przyrodniczych o szczególnej wartości</p>	<p>Zakaz niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektów pomnikowych.</p>	<p>Wyznaczenie stref ochronnych wokół pomników; zabezpieczenie drzew podczas robót;</p>

	naukowej, historycznej, krajobrazowej lub kulturowej (np. drzewa, głązy narzutowe, źródła).	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zakaz mechanicznego naruszania pni, systemów korzeniowych i otoczenia drzew ▪ Zakaz prowadzenia prac mogących pogorszyć stan obiektu. 	konsultacje z konserwatorem przyrody; stosowanie technologii minimalizujących ingerencję
Użytki ekologiczne	Zabezpieczenie niewielkich obszarów o istotnym znaczeniu dla lokalnej bioróżnorodności - bagna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zakaz przekształcania obszarów użytków ekologicznych ▪ Zakaz odprowadzania odpadów i ścieków ▪ Zakaz prowadzenia prac w okresach szczególnej wrażliwości przyrodniczej (np. okres lęgowy ptaków). 	Uwzględnienie użytków ekologicznych w planach inwestycyjnych; stosowanie działań kompensacyjnych; prowadzenie monitoringu przyrodniczego; ograniczenie prac w neowrażliwionych okresach biologicznych.

Oddziaływanie inwestycji na obszar Natura 2000

Tabela nr 10 - Oddziaływanie inwestycji na Obszary Natura 2000 na terenie gminy
Masłowice

Nazwa	Zadania wykonywane na obszarze	Cele ochrony	Przedmiot ochrony	Integralność obszarów	Spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000
Łąka w Bęczkowicach (PLH100004)			Żadna z inwestycji nie powinna naruszyć siedlisk wyznaczonych na obszarze. Przedsięwzięcia nie będą powodować utraty, bądź fragmentacji siedlisk przyrodniczych oraz miejsc bytowania, żerowania i lęgu gatunków fauny. Planowane przedsięwzięcia nie będą zaburzać równowagi, rozmieszczenia gatunków, które są wskaźnikami właściwego stanu ochrony	Planowane inwestycje nie naruszają integralności obszaru Natura 2000 w gminie Masłowice - nie przewiduje się naruszenia struktur i procesów ekologicznych, które są warunkiem do trwałego i prawidłowego funkcjonowania siedlisk przyrodniczych.	Spójność pomiędzy obszarami Natura 2000 - tworzącymi korytarze ekologiczne - nie zostanie naruszona poprzez realizację zadań na obszarze gminy.
Dolina Górnej Pilicy (PLH260018)	Tereny leśne, gdzie nie przewiduje się lokalizacji inwestycji.	Realizacja projektu dokumentu nie naruszy celów ochrony obszaru Natura 2000			

Nazwa	Zadania wykonywane na obszarze	Cele ochrony	Przedmiot ochrony	Integralność obszarów	Spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000
			<p>oraz zaburzać czynników sprzyjających utrzymania właściwego stanu ochrony obszaru.</p> <p>Kwestie oddziaływań na siedliska, w przypadku wykonywania inwestycji, należy rozpatrywać każdorazowo indywidualnie i przyjmować rozwiązania chroniące je przed negatywnym oddziaływaniem.</p> <p>W przypadku stwierdzenia występowania chronionych siedlisk</p>		

Nazwa	Zadania wykonywane na obszarze	Cele ochrony	Przedmiot ochrony	Integralność obszarów	Spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000
			<p>przyrodniczych i siedlisk gatunków, może być wymagane uzyskanie przez Inwestora zezwoleń na odstępstwa od zakazów wydawanych w trybie art. 56 ustawy o ochronie przyrody.</p>		

Tabela nr 11 - Oddziaływanie planowanych inwestycji na elementy przyrody

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
<p>Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów</p>	<p>W Polsce ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz trzech rozporządzeń wykonawczych Ministra Środowiska:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt z 16 grudnia 2016 r. (Dz.U. 2016 poz. 2183) • Rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej roślin z 9 października 2014 r. (Dz.U. 2014 poz. 1409) • Rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej grzybów z 9 października 2014 r. (Dz.U. 2014 poz. 1408) <p>Celem ochrony gatunkowej jest zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących gatunków, w tym rzadkich, zagrożonych, endemicznych oraz kluczowych dla funkcjonowania ekosystemów</p> <p>Na terenie gminy występują liczne gatunki chronione, w tym związane z obszarami Natura 2000 (np. Lipiennik Loesela, wydra, rosiczka okrągłolistna). Dlatego każda inwestycja wymagająca ingerencji w środowisko powinna być poprzedzona: analizą występowania gatunków chronionych, oceną oddziaływania na ich siedliska, uzyskaniem stosownych zezwoleń (jeśli wymagane).</p> <p>Ochrona gatunkowa zwierząt – zakres zakazów</p> <p>Zgodnie z rozporządzeniem z 16 grudnia 2016 r. zabrania się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umyślnego zabijania, okaleczania, chwytania zwierząt, • niszczenia jaj, form rozwojowych, siedlisk i ostoi, 	<p>Zarówno na etapie realizacji, jak i późniejszej eksploatacji inwestycji nie przewiduje się podejmowania działań, które mogłyby naruszać zakazy wynikające z przepisów o ochronie gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów, obejmujących zarówno gatunki chronione całkowicie, jak i częściowo.</p>

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<ul style="list-style-type: none"> • niszczenia gniazd, nor, legowisk, żeremi, zimowisk i innych schronień, • uniemożliwiania dostępu do schronień, • przetrzymywania, posiadania, transportu, pozyskiwania okazów, • handlu okazami gatunków chronionych, • przemieszczania zwierząt z miejsc regularnego przebywania, • wprowadzania gatunków do środowiska. <p>Rozporządzenie przewiduje możliwość stosowania odstępstw – wyłącznie na podstawie decyzji właściwego organu (RDOŚ).</p> <p>Ochrona gatunkowa roślin – zakres zakazów</p> <p>Rozporządzenie z 9 października 2014 r. określa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gatunki objęte ochroną ścisłą (w tym wymagające ochrony czynnej), • gatunki objęte ochroną częściową, • gatunki częściowo chronione dopuszczone do pozyskiwania oraz zasady ich pozyskiwania, • gatunki wymagające wyznaczenia stref ochrony stanowisk. <p>Zakazy obejmują m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umyślne niszczenie, zrywanie, uszkodzanie roślin, • niszczenie siedlisk i ostoi, • pozyskiwanie, zbiór, przetrzymywanie i posiadanie okazów, • handel okazami, • przemieszczanie roślin i wprowadzanie ich do środowiska. <p>Dla gatunków wymienionych w załączniku nr 2 (lp. 301) obowiązują dodatkowe zakazy dotyczące przetrzymywania i obrotu okazami.</p>	

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<p>Ochrona gatunkowa grzybów – zakres zakazów</p> <p>Rozporządzenie z 9 października 2014 r. określa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gatunki objęte ochroną ścisłą, • gatunki objęte ochroną częściową, • gatunki częściowo chronione dopuszczone do pozyskiwania, • gatunki wymagające wyznaczenia stref ochrony. <p>Zakazy obejmują m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umyślne niszczenie, zrywanie, uszkodzanie grzybów, • niszczenie ich siedlisk, • pozyskiwanie i zbiór, • przetrzymywanie, posiadanie, transport i handel okazami, • przemieszczanie i wprowadzanie do środowiska. <p>Dla gatunków częściowo chronionych obowiązują dodatkowe ograniczenia dotyczące przemieszczania i wprowadzania do środowiska.</p>	
<p>Drożność korytarzy ekologicznych i zadrzewień</p>	<p>Korytarz ekologiczny doliny Luciąży (regionalny).</p> <p>Korytarze leśne łączące kompleksy w Bartodziejach, Korytnie, Studzienkach i Borkach.</p> <p>Korytarze śródpolne w rejonie Woli Przerębskiej i Masłowic.</p> <p>Na terenie gminy Masłowice rolę korytarzy ekologicznych pełnią przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> • doliny cieków wodnych <p>– szczególnie fragmenty związane z obszarami Natura 2000 (np. Dolina Górnej Pilicy). Dolina rzeki jest naturalnym szlakiem migracji wielu gatunków.</p> <ul style="list-style-type: none"> • kompleksy leśne i ich powiązania 	<p>Nie przewiduje się podejmowania działań, które mogłyby naruszyć drożność lub funkcjonowanie lądowych i wodnych korytarzy ekologicznych. W przypadku przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, w szczególności dróg, w razie potrzeby uwzględniona zostanie budowa przejść dla zwierząt oraz odpowiednich przepustów wodnych. Planowane rozwiązania będą ukierunkowane na eliminowanie lub</p>

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<p>– lasy w gminie tworzą ciągi umożliwiające przemieszczanie się zwierząt między większymi obszarami leśnymi regionu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zadrzewienia śródpolne i przydrożne <p>– pełnią funkcję „mikrokorytarzy”, szczególnie dla ptaków, drobnych ssaków i owadów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • tereny podmokłe i torfowiska <p>– zwłaszcza w obszarze Natura 2000 „Łąka w Bęczkowicach”, które stanowią ważne siedliska i łączniki dla gatunków związanych z mokradłami.</p>	<p>ograniczanie barier utrudniających migrację zwierząt oraz zachowanie ciągłości szlaków ekologicznych.</p>
<p>Ekosystemy wodno-błotne, łąki i torfowiska</p>	<p>Obszary wodno-błotne, obok terenów leśnych, stanowią kluczowe elementy struktury przyrodniczej gminy. Pełnią one szereg istotnych funkcji ekologicznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spowalnianie odpływu wód podziemnych i powierzchniowych, • retencjonowanie wód i stabilizację lokalnego bilansu wodnego, • naturalne oczyszczanie wód poprzez procesy filtracji i sorpcji, • akumulację węgla organicznego i azotu, • podtrzymywanie oraz wzbogacanie różnorodności biologicznej, w tym siedlisk roślin, zwierząt i grzybów. <p>Ochrona obszarów wodno-błotnych powinna obejmować zarówno całe ekosystemy, jak i ich poszczególne elementy składowe, takie jak: biotopy wodno-błotne, zbiorowiska roślinne oraz cenne gatunki fauny i flory. Działania te są kluczowe dla utrzymania stabilności ekosystemów oraz zachowania wysokiego poziomu bioróżnorodności na terenie gminy. Zgodnie ze Strategią ochrony mokradeł w Polsce na lata 2022–2032.</p>	<p>Żadne z zadań infrastruktury liniowej, zadań w budynkach, nie będzie realizowane na obszarach wodno-błotnych oraz na terenach łąkowych. Nie przewiduje się aby te działania mogły pogarszać stan środowiska w obszarach wodno-błotnych oraz na terenach podmokłych.</p>

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
Krajobraz	<p>Oddziaływanie inwestycji na krajobraz uzależnione jest przede wszystkim od ich rozmieszczenia, ciągłości przestrzennej (w szczególności w przypadku inwestycji liniowych) oraz parametrów technicznych, takich jak wysokość, kubatura czy zastosowane materiały. Wprowadzanie nowych elementów infrastruktury może prowadzić do przekształceń istniejących układów przyrodniczych i przestrzennych, a tym samym wpływać na strukturę i percepcję zespołów krajobrazowych. Należy jednocześnie podkreślić, że odbiór nowych obiektów w krajobrazie ma w dużej mierze charakter subiektywny i zależy od indywidualnego postrzegania oraz nastawienia mieszkańców wobec pojawiających się dominant przestrzennych.</p>	<p>Większość inwestycji ujętych w projekcie dokumentu nie będzie powodować istotnej ingerencji w krajobraz. Przedsięwzięcia będą oddziaływać pozytywnie, ponieważ przyczynią się do uporządkowania przestrzeni, nadania nowych funkcji obszarom zdegradowanym oraz modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej, co w efekcie wpłynie na poprawę jakości środowiska. Lokalizacja inwestycji powinna być każdorazowo zgodna z ustaleniami dokumentów regulujących zagospodarowanie przestrzenne w gminie, co ograniczy ryzyko negatywnego wpływu na krajobraz.</p>
Wody powierzchniowe i podziemne	<p>Cele środowiskowe oraz zasady ochrony wód określa ustawa Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r., zgodnie z którą wody – jako integralna część środowiska oraz siedlisko organizmów żywych – podlegają ochronie niezależnie od formy własności. Celem ochrony wód jest osiągnięcie i utrzymanie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obszarów chronionych, a także poprawa jakości wód i biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz na terenach podmokłych. Realizacja tych celów odbywa się poprzez działania ujęte w Programie wodno-środowiskowym kraju, ukierunkowane m.in. na stopniową redukcję, a docelowo eliminację zanieczyszczeń szkodliwych dla środowiska wodnego. Ustawa wskazuje również na konieczność utrzymania co najmniej dobrego stanu chemicznego i</p>	<p>Planowane w Programie Ochrony Środowiska Gminy Masłowice inwestycje nie będą powodować negatywnego oddziaływania na wody powierzchniowe ani podziemne. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej mają charakter proekologiczny i przyczynią się do poprawy jakości środowiska wodnego.</p> <p>Zgodnie z art. 81 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku oraz zapisami Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły i Master Planu dla obszaru dorzecza Wisły, większość planowanych</p>

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<p>ekologicznego wód, zgodnie z zasadami Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) 2000/60/WE. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz w Master Planie dla obszaru dorzecza Wisły, opracowanych na podstawie art. 4 RDW, określono szczegółowe cele środowiskowe dla wód powierzchniowych, podziemnych oraz obszarów chronionych. Zgodnie z tymi dokumentami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dla naturalnych części wód celem jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, • dla sztucznych i silnie zmienionych części wód – osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego, • dla wód podziemnych cele środowiskowe obejmują m.in.: <ul style="list-style-type: none"> ○ zapobieganie dopływowi lub ograniczanie dopływu zanieczyszczeń, ○ zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych, ○ zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem, ○ odwracanie rosnących trendów stężeń zanieczyszczeń wynikających z działalności człowieka. <p>W strefach ochrony ujęć wód obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia określone indywidualnie w pozwoleniach wodnoprawnych. Dla ujęć wód podziemnych wyznacza się strefę ochrony bezpośredniej, w której obowiązują m.in. . nakazy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ogrodzenia terenu w granicach strefy, • utrzymywania czystości i zagospodarowania zgodnie z projektem, 	<p>przedsięwzięć nie będzie wpływać negatywnie na stan wód ani na realizację celów środowiskowych wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej.</p> <p>Na terenie gminy Masłowice eksploatacja wód podziemnych odbywa się poprzez studnie wiercone. Ujęcia wód podziemnych objęte są strefami ochrony bezpośredniej i pośredniej, w których obowiązują zakazy i nakazy określone w indywidualnych pozwoleniach wodnoprawnych. W strefie ochrony bezpośredniej wymagane jest m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ogrodzenie terenu ujęcia, • utrzymanie czystości i właściwego zagospodarowania, • zabezpieczenie przed infiltracją wód opadowych do obudowy studni. <p>W strefach ochronnych obowiązują również zakazy dotyczące m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenia działalności niezwiązanej z ujmowaniem wody, • lokalizacji obiektów mogących zanieczyścić wody podziemne, • wprowadzania ścieków do gruntu lub wód,

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienia odprowadzenia wód opadowych w sposób uniemożliwiający ich infiltrację do obudowy studni. <p>W strefach tych obowiązują również zakazy, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prowadzenia budownictwa niezwiązanego z funkcjonowaniem ujęcia, • wykorzystywania terenu do celów innych niż ujmowanie wody, • zamieszkiwania ludzi oraz wprowadzania zwierząt, • prowadzenia działalności rolniczej i ogrodniczej, • lokalizowania zbiorników i rurociągów z produktami ropopochodnymi, olejami i materiałami łatwopalnymi, • wjazdu pojazdów innych niż niezbędne do usuwania awarii lub wykonywania prac eksploatacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizacji zbiorników paliw, składowisk odpadów, ferm zwierząt czy intensywnych upraw. <p>Zadania ujęte w Programie nie naruszają zasad ochrony ujęć wody ani obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych, a ich realizacja pozostaje zgodna z obowiązującymi przepisami i dokumentami planistycznymi.</p>
<p>Na emisję zanieczyszczeń do powietrza</p>	<p>W zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza stosuje się Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tekst jednolity: Dz.U. 2021 poz. 845), określające dopuszczalne, docelowe oraz alarmowe poziomy substancji w powietrzu.</p>	<p>Realizacja inwestycji polegających montażu instalacji odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacji budynków przyczyni się do znaczącego ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, w tym redukcji tzw. „niskiej emisji”. Działania te poprawią jakość powietrza, stan środowiska oraz komfort życia mieszkańców. Oddziaływania związane z realizacją inwestycji mają charakter krótkotrwały i ograniczają się do etapu budowlanego. Natomiast efekty eksploatacyjne będą długoterminowe, wyraźnie pozytywne i odczuwalne zarówno w skali lokalnej, jak i regionalnej. Zadania obejmujące modernizację</p>

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
		systemów grzewczych, poprawę efektywności energetycznej budynków oraz rozwój OZE mają jednoznacznie korzystny wpływ na środowisko, przyczyniając się do redukcji emisji, zwiększenia efektywności energetycznej oraz poprawy jakości życia mieszkańców gminy.
Oddziaływania pól elektromagnetycznych na tereny Zabudowy mieszkaniowej oraz miejsca dostępne dla ludności	<p>Zasady ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych określa obecnie Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448) oraz Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (tekst jednolity: Dz.U. 2022 poz. 2630). Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach albo zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Na pole elektromagnetyczne (PEM) składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, do tego typu przedsięwzięć, w kontekście pól elektromagnetycznych, zalicza się:</p>	<p>W projekcie Programu nie przewiduje się realizacji inwestycji, które mogłyby stanowić istotne źródło emisji pól elektromagnetycznych ani powodować oddziaływania na tereny zabudowy mieszkaniowej oraz miejsca dostępne dla ludności. Funkcjonujące na terenie gminy stacje elektroenergetyczne są obiektami ogrodzonymi, a prowadzone pomiary nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. Emisje generowane przez urządzenia pozostają w granicach tych obiektów i nie oddziałują negatywnie na otoczenie. W ramach Programu nie przewiduje się również lokalizacji nowych urządzeń, które mogłyby zwiększać poziom promieniowania elektromagnetycznego w stosunku do stanu istniejącego.</p>

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stacje elektroenergetyczne lub napowietrzne linie elektroenergetyczne, o napięciu znamionowym wynoszącym nie mniej niż 110 kV; ▪ instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz, których równoważna moc promieniowana izotropowo wyznaczona dla jednej anteny wynosi nie mniej niż 15 W. 	
<p>Gospodarkę odpadami</p>	<p>Potencjalne zagrożenie dla środowiska stanowią odpady niebezpieczne pojawiające się w strumieniu odpadów komunalnych, które obecnie wciąż w dużej części trafiają na składowiska. Odpady te są jednak odbierane selektywnie m.in. . poprzez Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, sklepy RTV i AGD, specjalne pojemniki w instytucjach, apteki oraz stacje demontażu pojazdów. Stałe prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych dotyczących konieczności selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych, wskazywania miejsc ich prawidłowego przekazywania oraz uświadamiania zagrożeń dla zdrowia i środowiska wynikających z niewłaściwego postępowania, powinno przyczynić się do wyraźnej poprawy stanu środowiska na terenie gminy.</p>	<p>W ramach projektu Programu przewiduje się realizację działań ukierunkowanych na racjonalną gospodarkę odpadami, obejmujących m.in. . selektywną zbiórkę odpadów zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, odzysk surowców oraz odbiór odpadów niebezpiecznych. Prawidłowe prowadzenie selektywnej zbiórki i zwiększanie poziomu recyklingu przyczyni się do poprawy jakości środowiska, w szczególności stanu powierzchni ziemi. Jednym z kluczowych zadań gminy pozostaje bezpieczne usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest. Zaniechanie realizacji tych działań mogłoby prowadzić do nielegalnego składowania odpadów azbestowych, powodując zanieczyszczenie środowiska oraz stwarzając</p>

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
		zagrożenie dla zdrowia mieszkańców wynikające z niewłaściwego postępowania z tym materiałem.
Klimat	Kwestie klimatyczne stanowią istotny element polityki środowiskowej gminy Masłowice. Zmiany klimatu wpływają na wszystkie sektory funkcjonowania gminy — od rolnictwa, przez gospodarkę wodną, po zdrowie mieszkańców. Realizacja działań adaptacyjnych i mitygacyjnych przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska pozwoli ograniczyć negatywne skutki zmian klimatu oraz zwiększyć odporność gminy na przyszłe zagrożenia.	Projekt dokumentu nie przewiduje inwestycji, która miałaby znaczący wpływ na zmianę klimatu i jej otoczenia. Zaplanowane są działania zmierzające do poprawy klimatu.
Poziom hałasu	<p>Zagadnienia dotyczące klimatu akustycznego regulowane są przede wszystkim przez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, która wdraża do prawa krajowego wymagania Unii Europejskiej w zakresie ochrony przed hałasem, w tym postanowienia Dyrektywy 2002/49/WE w sprawie oceny i zarządzania hałasem w środowisku.</p> <p>Ocena oddziaływania hałasu na środowisko prowadzona jest z wykorzystaniem równoważnego poziomu dźwięku wyrażonego w decybelach (dB). Dopuszczalne poziomy hałasu określa Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz.U. 2014 poz. 112). Akt ten wskazuje wartości graniczne dla poszczególnych rodzajów terenów oraz źródeł hałasu, z zastosowaniem wskaźników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • LAeqD – poziom hałasu w porze dziennej, • LAeqN – poziom hałasu w porze nocnej. <p>Dla terenów zabudowy zagrodowej obowiązują następujące normy:</p>	<p>Spośród inwestycji ujętych w Programie największą uciążliwość akustyczną będą powodować prace związane z robotami drogowymi, mostowymi, kanalizacją i wodociągami. Ze względu na dużą liczbę maszyn budowlanych, mogą czasowo pogarszać klimat akustyczny w otoczeniu miejsca prowadzenia prac. Najwyższe poziomy hałasu występują w bezpośrednim sąsiedztwie robót i stopniowo maleją wraz z odległością. Do najbardziej hałaśliwych czynności należą frezowanie nawierzchni, stabilizacja gruntu oraz układanie i zagęszczanie warstw bitumicznych.</p> <p>Źródłem hałasu są głównie maszyny spalinowe i urządzenia budowlane, których moc akustyczna może</p>

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<ul style="list-style-type: none"> • 65 dB w porze dziennej, • 55 dB w porze nocnej. <p>W odniesieniu do hałasu emitowanego przez maszyny i urządzenia stosowane podczas prac budowlanych, obowiązują wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28 maja 2007 r. dotyczącym emisji hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń. Urządzenia te muszą spełniać normy akustyczne ograniczające ich wpływ na otoczenie.</p>	<p>sięgać 95–102 dB. Z tego względu roboty powinny być prowadzone wyłącznie w porze dziennej, z wykorzystaniem sprzętu sprawnego technicznie, odpowiednio konserwowanego i – w miarę możliwości – wyposażonego w osłony dźwiękochłonne.</p> <p>Po zakończeniu inwestycji drogowej hałas komunikacyjny może ulec zmniejszeniu dzięki poprawie stanu technicznego drogi i płynności ruchu. Uciążliwości akustyczne związane z budową mają charakter krótkotrwały i będą odczuwalne głównie przez mieszkańców posesji położonych w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac. Po zakończeniu robót ustąpią.</p>
<p>Ryzyko wystąpienia poważnych awarii</p>	<p>Poważna awaria to zdarzenie, takie jak emisja, pożar lub eksplozja, powstałe podczas procesów przemysłowych, magazynowania lub transportu, w których uczestniczą substancje niebezpieczne. Zdarzenia te mogą prowadzić do natychmiastowego lub opóźnionego zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub środowiska.</p> <p>W celu zapobiegania poważnym awariom Inspekcja Ochrony Środowiska realizuje szereg działań, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kontroluje podmioty, których działalność może stwarzać ryzyko wystąpienia awarii, 	<p>Zadania ujęte w projekcie dokumentu ukierunkowane są na poprawę stanu infrastruktury technicznej, co ma na celu ograniczenie ryzyka awarii oraz minimalizację potencjalnych skutków dla środowiska, takich jak wycieki substancji ropopochodnych czy innych materiałów niebezpiecznych, a także zmniejszenie prawdopodobieństwa awarii instalacji technicznych.</p>

Element przyrody	Opis elementu przyrody (cel ochrony, zakazy)	Oddziaływanie inwestycji
	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzi szkolenia dla administracji publicznej i przedsiębiorców, • analizuje przyczyny awarii oraz metody usuwania ich skutków, • prowadzi rejestr zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku, • prowadzi rejestr poważnych awarii środowiskowych. 	
Obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadających znaczenie dla dziedzictwa kulturowego	<p>Większość zadań realizowanych w gminie będzie pozytywnie wpływać na zdrowie mieszkańców – modernizacja dróg ograniczy hałas i emisję spalin, a inwestycje wodociągowe i kanalizacyjne poprawią warunki sanitarne. Inwestycje kubaturowe mają charakter lokalny i przy zachowaniu zasad BHP nie stwarzają zagrożeń dla ludzi.</p> <p>Usuwanie azbestu będzie prowadzone głównie na terenach zabudowanych i – przy realizacji przez wyspecjalizowane firmy – nie spowoduje istotnych oddziaływań na środowisko. Prace muszą być prowadzone zgodnie z przepisami, z odpowiednim zabezpieczeniem terenu, ograniczaniem pylenia oraz demontażem całych elementów bez ich uszkodzenia. Odpady azbestowe przekazuje się wyłącznie na składowiska odpadów niebezpiecznych.</p>	<p>Planowane inwestycje nie będą oddziaływać negatywnie na obiekty stanowiące dziedzictwo kulturowe gminy. Realizacja zadań nie ingeruje w obszary objęte ochroną konserwatorską ani w obiekty o wartości historycznej, dlatego nie przewiduje się zagrożeń dla ich stanu i zachowania.</p>

Tabela nr 12 - Oddziaływanie planowanych inwestycji na zdrowie i życie ludzi

Element	Oddziaływanie inwestycji
Zdrowie i życie ludzi	<p>Pozostałe projekty przewidziane do realizacji na terenie gminy nie będą wywierały istotnego wpływu na zdrowie i życie mieszkańców. Przy właściwej organizacji prac oraz przestrzeganiu przepisów BHP nie przewiduje się sytuacji stwarzających</p>

Element	Oddziaływanie inwestycji
	zagrożenie dla ludzi. W perspektywie długoterminowej większość planowanych zadań będzie oddziaływać korzystnie na zdrowie mieszkańców. Modernizacja dróg przyczyni się do ograniczenia hałasu i emisji spalin, natomiast inwestycje w infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną poprawią gospodarowanie wodą oraz warunki sanitarne.

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku. Gmina Masłowice nie jest położona w obszarze przygranicznym, a realizacja projektu Strategii Rozwoju Gminy Masłowice na lata 2023 - 2030 nie stworzy żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mogłyby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach przedmiotowej strategii ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja dokumentu nie wskazuje na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji Programu Ochrony Środowiska

Działania łagodzące należy rozumieć jako środki mające na celu ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie negatywnego oddziaływania na elementy środowiska przyrodniczego i społecznego. Działania kompensacyjne to natomiast przedsięwzięcia, zwykle niezależne od samej inwestycji, których celem jest zrekompensowanie znaczących, niekorzystnych skutków dla środowiska powstałych w wyniku jej realizacji.

Projekt „Programu ...” nie stanowi szczegółowego opracowania wskazującego konkretne działania na terenie gminy. Jak wykazano w poprzednich rozdziałach, większość zaplanowanych przedsięwzięć oddziałuje pozytywnie na środowisko, dlatego nie ma potrzeby wskazywania rozwiązań alternatywnych. Dokument zawiera ogólne propozycje inwestycji, co uniemożliwia precyzyjne określenie działań alternatywnych dla poszczególnych zadań.

Potencjalne negatywne oddziaływania można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez właściwy dobór lokalizacji, gdyż skala przekształceń środowiska zależy w dużej mierze od

lokalnych uwarunkowań. Ponadto odpowiednio przygotowany projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji, pozwoli dodatkowo zminimalizować ewentualne skutki.

Ze względu na charakter i zakres planowanych działań ujętych w „Programie ...” nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla środowiska naturalnego ani dla zdrowia i życia mieszkańców. Wszystkie przedsięwzięcia będą realizowane w granicach administracyjnych gminy Masłowice.

Proponowane środki i zalecenia mają na celu zapewnienie minimalizacji potencjalnych, niekorzystnych oddziaływań na środowisko.

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
Zdrowie ludzi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wyraźne oznakowanie terenów budowy – w celu zapewnienia bezpieczeństwa osób przebywających w pobliżu prowadzonych prac ▪ Używanie sprzętu w pełni sprawnego technicznie oraz bezwzględne przestrzeganie obowiązujących przepisów BHP ▪ Ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum, aby zmniejszyć emisję spalin i poziom hałasu ▪ Stosowanie odpowiednich systemów zabezpieczających dla rusztowań, maszyn i urządzeń podczas remontów oraz innych prac budowlanych.
Świat zwierząt	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przeprowadzenie inwentaryzacji budynków przed rozpoczęciem prac budowlanych w celu identyfikacji występowania ptaków, nietoperzy oraz innych gatunków chronionych ▪ Realizacja prac poza okresem lęgowym ptaków i rozrodu nietoperzy, a także innych gatunków istotnych z punktu widzenia ochrony przyrody, których obecność została stwierdzona ▪ W przypadku braku możliwości prowadzenia prac w okresie pozalęgowym – wcześniejsze zabezpieczenie budynków, aby uniemożliwić zakładanie w nich lęgowisk ▪ Prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie, co pozwoli ograniczyć potencjalne oddziaływanie na faunę.
Świat roślin	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie nowych obszarów zieleni urządzonej, dostosowanej do lokalnych warunków siedliskowych i harmonizującej z otoczeniem

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzenie robót budowlanych z zachowaniem wysokiej kultury technicznej, przy jednoczesnym respektowaniu wymogów ochrony środowiska ▪ Wykonywanie ręcznych wykopów w pobliżu systemów korzeniowych drzew i krzewów, aby ograniczyć ryzyko ich uszkodzenia ▪ Zabezpieczanie pni drzew narażonych na otarcia przez sprzęt budowlany, np. poprzez stosowanie włóknin ochronnych lub obudów drewnianych ▪ Minimalizowanie powierzchni zajętej przez place budowy, tak aby ograniczyć ingerencję w istniejące zasoby przyrodnicze
<p>Wody powierzchniowe i podziemne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zabezpieczenie placów budowy, w tym miejsc składowania materiałów i odpadów, w sposób uniemożliwiający ich kontakt z wodami opadowymi oraz gruntowymi ▪ Selektywne zbieranie odpadów i ich czasowe magazynowanie do momentu przekazania na składowisko lub do innego sposobu zagospodarowania ▪ Regularna kontrola szczelności instalacji paliwowych w pojazdach i maszynach budowlanych, aby zapobiec miejscowym skażeniom środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi ▪ Zapewnienie odpowiedniego zaplecza socjalnego wraz z przenośnymi toaletami dla pracowników budowy oraz ich systematyczne opróżnianie przy użyciu samochodów asenizacyjnych wyposażonych w właściwy sprzęt ▪ Zachowanie szczególnej ostrożności podczas prac prowadzonych w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, w celu ograniczenia ryzyka zanieczyszczenia.
<p>Jakość powietrza</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Systematyczne utrzymywanie porządku na placach budowy, poprzez regularne sprzątanie i usuwanie odpadów ▪ Zraszanie wodą powierzchni placów budowy, w zależności od potrzeb, w celu ograniczenia emisji pyłu ▪ Minimalizowanie czasu pracy silników spalinowych maszyn budowlanych, aby zmniejszyć emisję spalin i hałasu.

Element środowiska przyrodniczego	Środki/zalecenia minimalizacji niekorzystnych oddziaływań
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracja nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu, tak aby zachować naturalny charakter przestrzeni ▪ Unikanie wprowadzania elementów dysharmonizujących w obszarach objętych ochroną krajobrazową, w celu utrzymania spójności i estetyki otoczenia
Klimat	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczanie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum, w celu zmniejszenia emisji spalin i ograniczenia wpływu na jakość powietrza ▪ Wykorzystywanie nowoczesnego, sprawnego technicznie sprzętu, co pozwala na redukcję emisji zanieczyszczeń oraz zwiększenie efektywności energetycznej ▪ Stosowanie urządzeń o niskich parametrach emisji, zgodnych z obowiązującymi normami środowiskowymi, aby ograniczyć negatywne oddziaływanie na klimat
Zabytki i dobra materialne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych przyczyni się do rozwoju oraz odnowienia infrastruktury technicznej, co wpłynie na poprawę funkcjonalności i estetyki przestrzeni ▪ Wdrożenie planowanych inwestycji zwiększy atrakcyjność gminy dla przyszłych inwestorów, a jednocześnie podniesie standard życia lokalnej społeczności poprzez poprawę jakości usług i warunków bytowych

Odporność ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych oraz analiza oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych

W ostatnich latach obserwuje się nasilenie zmian klimatu, których całkowite powstrzymanie nie jest możliwe. Średnie warunki klimatyczne na świecie ulegają dalszym przeobrażeniom, a ekstremalne zjawiska pogodowe występują coraz częściej i obejmują nowe obszary, dotychczas uznawane za mniej narażone. Od końca XX wieku notowany jest wzrost

temperatury globalnej, który sprzyja zwiększeniu intensywności i częstotliwości występowania ekstremalnych zjawisk klimatycznych, takich jak: tornada, grad, błyskawice, fale upałów, ulewy i burze. Według Europejskiej Agencji Środowiska największe zagrożenie dla życia i zdrowia mieszkańców Europy stanowią upały, powodzie oraz burze, w tym deszcze nawalne²⁴.

Obszar Gminy Masłowice nie należy do terenów szczególnie wrażliwych na skutki zmian klimatu, w tym na częstsze występowanie powodzi czy suszy. Przepływające przez region rzeki oraz lokalne zbiorniki wodne sprzyjają ograniczeniu skutków suszy.

Obecne zmiany klimatu w Polsce Środkowej charakteryzują się: wzrostem średniej temperatury i spadkiem liczby chłodnych dni, skróceniem okresu zalegania pokrywy śnieżnej, zwiększeniem ilości opadów. Warunki klimatyczne gminy są typowe dla strefy przejściowej pomiędzy wpływami oceanicznymi z zachodu a kontynentalnymi ze wschodu. Dogodne warunki solarne ograniczają częstotliwość występowania mgieł i nadmiernej wilgotności, co sprzyja realizacji zabudowy. Obszary objęte POŚ posiadają również korzystne walory geotechniczne.

Istnieje niewielkie ryzyko wystąpienia zagrożeń związanych z pożarami, dlatego konieczne jest stosowanie odpowiednich zabezpieczeń w budynkach, m.in.: wznoszenie obiektów w wysokich klasach odporności pożarowej, właściwa eksploatacja urządzeń przeciwpożarowych.

Realizacja ustaleń POŚ może pozytywnie wpłynąć na zahamowanie skutków zmian klimatu w skali lokalnej, choć nie jest możliwe całkowite zatrzymanie tego procesu ze względu na globalny wzrost koncentracji gazów cieplarnianych. Szczególne znaczenie mają działania ograniczające emisję gazów cieplarnianych oraz zabezpieczające obszary przed skutkami ekstremalnych zjawisk pogodowych (susze, powodzie, ulewy). Dostosowanie obiektów budowlanych do wystąpienia klęsk żywiołowych odbywa się poprzez respektowanie przepisów techniczno-budowlanych i norm branżowych na etapie projektowania i realizacji inwestycji.

Brak wdrożenia działań adaptacyjnych może prowadzić do:

- pogorszenia warunków życia mieszkańców, w tym zagrożenia zdrowia i majątku,
- zwiększenia negatywnego oddziaływania powodzi na strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy,
- utrzymywania się emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych i braku poprawy jakości powietrza, wzrostu strat wynikających z lokalnych podtopień i powodzi w przypadku braku realizacji projektów przeciwpowodziowych.

²⁴ <https://www.gov.pl/web/klimat/poradnik-weryfikacji-inwestycji-pod-wzglemem-wplywu-na-klimat-i-adaptacji-do-zmian-klimatu-w-okresie-programowania-ue-2021-2028>

POŚ Gminy Masłowice ukierunkowany jest na zwiększenie odporności gminy na zmiany klimatu. Wdrożenie działań adaptacyjnych przyczyni się do rozwiązania głównych problemów środowiskowych, poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia bezpieczeństwa społeczności lokalnej wobec zagrożeń klimatycznych.

Możliwe zmiany w przypadku braku realizacji założeń Programu

Brak realizacji zadań ujętych w Programie Ochrony Środowiska mógłby prowadzić do szeregu konsekwencji, zarówno pozytywnych, jak i negatywnych.

1. Potencjalne skutki pozytywne (krótkoterminowe)

- mniejsze ryzyko ingerencji w cenne krajobrazowo i przyrodniczo obszary gminy,
- brak presji inwestycyjnej ze strony zewnętrznych podmiotów na tereny leśne, rolnicze i przyrodniczo wartościowe,
- możliwość kontynuacji wybranych działań proekologicznych niewymagających dużych inwestycji.

2. Potencjalne skutki negatywne (dominujące i długoterminowe)

Rezygnacja z realizacji Programu skutkowałaby przede wszystkim pogorszeniem warunków życia mieszkańców oraz zahamowaniem rozwoju gminy, w tym:

- brakiem inwestycji w efektywność energetyczną i OZE, co utrwaliłoby problem niskiej emisji, smogu i wysokich kosztów ogrzewania,
- zatrzymaniem rozbudowy kanalizacji i przydomowych oczyszczalni, prowadząc do dalszego zanieczyszczania wód powierzchniowych i gleb,
- pogorszeniem stanu dróg, co zwiększa hałas, pylenie i obniża bezpieczeństwo,
- utrzymaniem dużej liczby nieekologicznych źródeł ciepła,
- brakiem postępu w gospodarce odpadami, w tym ograniczonej likwidacji dzikich wysypisk,
- zatrzymaniem procesu usuwania azbestu,
- niedoinwestowaniem infrastruktury edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej,
- zwiększonym zagrożeniem dla obszarów cennych przyrodniczo z powodu braku działań ochronnych i porządkowych.

Analiza wskazuje, że korzyści wynikające z realizacji Programu są zdecydowanie większe niż potencjalne korzyści wynikające z jego zaniechania. Choć niektóre inwestycje mogą

powodować krótkotrwale oddziaływania w fazie budowy, to ich efekty długoterminowe są jednoznacznie pozytywne – zarówno dla środowiska, jak i mieszkańców.

Brak realizacji kluczowych zadań, takich jak termomodernizacja, budowa kanalizacji, wymiana źródeł ciepła czy rozwój OZE, prowadziłyby do utrwalenia problemów środowiskowych: niskiej emisji, smogu, degradacji gleb i wód oraz wysokich kosztów utrzymania budynków.

Gmina Masłowice jest obszarem zagrożonym trwałą marginalizacją, dlatego rezygnacja z inwestycji środowiskowych, społecznych i infrastrukturalnych miałaby bardzo poważne konsekwencje rozwojowe. Planowane projekty są niezbędne dla:

- poprawy jakości życia mieszkańców,
- zwiększenia atrakcyjności gminy dla inwestorów i turystów,
- ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych,
- przeciwdziałania zmianom klimatu,
- zachowania tożsamości i potencjału obszarów wiejskich.

Rozwiązania alternatywne do rozwiązań przewidzianych w projekcie Programu Ochrony Środowiska

Większość przedsięwzięć proponowanych do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska Gminy Masłowice będzie oddziaływać pozytywnie na środowisko. Z tego względu wskazywanie rozwiązań alternatywnych nie znajduje pełnego uzasadnienia. Dokument ma charakter strategiczny i przedstawia ogólne propozycje działań, co uniemożliwia precyzyjne określenie alternatywnych rozwiązań dla poszczególnych inwestycji.

Skutki środowiskowe realizowanych zadań zależą w dużej mierze od lokalnej chłonności środowiska oraz od występowania w rejonie inwestycji tzw. obszarów wrażliwych. Dlatego na etapie przygotowania i realizacji inwestycji należy rozważyć warianty alternatywne, tak aby wybrać rozwiązania minimalizujące potencjalne negatywne oddziaływanie.

Możliwe warianty alternatywne obejmują:

- warianty lokalizacyjne – wybór miejsca realizacji inwestycji,
- warianty konstrukcyjne i technologiczne – dobór odpowiednich rozwiązań technicznych,
- warianty organizacyjne – sposób prowadzenia prac i zarządzania przedsięwzięciem,
- wariant „0” (brak realizacji inwestycji) – który również może powodować konsekwencje środowiskowe, np. pogorszenie stanu infrastruktury czy utrzymanie istniejących źródeł zanieczyszczeń.

Na etapie sporządzania prognozy wykorzystano dokumenty strategiczne opracowane dla gminy, które pozwoliły ocenić zgodność proponowanych w POŚ rozwiązań z planami inwestycyjnymi. Realizacja zadań w zakładanych ramach czasowych będzie w dużej mierze uzależniona od pozyskania środków zewnętrznych, w tym funduszy pomocowych.

Identyfikacja obszarów, na których prowadzona była działalność mogąca z dużym prawdopodobieństwem powodować historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi

Zgodnie z art. 3 pkt 5a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2020r., poz. 1219 ze zm.) historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi to zanieczyszczenie powierzchni ziemi, które zaistniało przed dniem 30 kwietnia 2007 r. lub wynika z działalności, która została zakończona przed dniem 30 kwietnia 2007 r.; rozumie się przez to także szkodę w środowisku w powierzchni ziemi w rozumieniu art. 6 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1862 oraz z 2020 r. poz. 284), która została spowodowana przez emisję lub zdarzenie, od którego upłynęło więcej niż 30 lat.

Na terenie gminy brak jest terenów wpisanych do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi i potencjalnie historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

Identyfikacja istniejących i zamkniętych składowisk odpadów lub ich części oraz terenów, na których gromadzone były odpady, na których występuje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady

Na obszarze gminy nie znajdują się takie obszary.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Kluczową rolę w monitorowaniu i koordynowaniu realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłowice pełni organ wykonawczy gminy - Wójt. Program określa zasady oceny postępów oraz monitorowania efektów jego wdrażania, w tym zestaw wskaźników ilościowych i jakościowych, które umożliwiają ocenę stopnia realizacji poszczególnych działań oraz związanych z nimi zmian w środowisku.

Program jest dokumentem planistycznym, którego skuteczna realizacja zależy od wielu czynników – zarówno od możliwości inwestycyjnych gminy, jak i aktywności mieszkańców oraz podmiotów prywatnych.

W dokumencie określono zasady monitorowania i oceny efektów jego wdrażania. Dla każdego priorytetu wskazano odpowiednie cele, kierunki, wraz ze źródłami finansowania i harmonogramem realizacji.

Realizacja Programu będzie monitorowana w oparciu o zestaw wskaźników ilościowych i jakościowych przypisanych do poszczególnych celów i kierunków działań. Wskaźniki te pozwolą ocenić stopień zaawansowania realizacji zadań oraz zmiany zachodzące w środowisku.

Analiza skutków realizacji Programu będzie opierać się na:

- danych pozyskiwanych z ewidencji gminnych, instytucji środowiskowych i statystyki publicznej,
- ocenie jakościowej wpływu działań na środowisko i jakość życia mieszkańców,
- porównaniu wyników z poprzednimi okresami realizacji Programu.

Ocena realizacji Programu będzie prowadzona w cyklu dwuletnim.

Oświadczenie autora prognozy oddziaływania na środowisko

Załącznik do Raportu - oświadczenie autora o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.0.1112 t.j.)

Oświadczam, iż spełniam wymagania określone w art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U.2024.0.1112 t.j.). Posiadam odpowiednie wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe w zakresie sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Łódź, 26.11.2025 r.

Bartosz Supel